

โครงการ ออกแบบตกแต่งภายใน
พิธีกรรมศาสนสถานแห่งชาติพระบรมราชินีวาศน์ จังหวัดเพชรบุรี

A020466

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขา สถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาครุศาสตรบัณฑิต คณะ ครุศาสตรบัณฑิต

ป.พ. สาขาวิชาเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

เลขหมู่ ๕ ๗ ๑ ๙ ค ๒ ๕ ๖ ๒
เลขทะเบียนเอกสาร ๗๐๖
วัน เดือน ปี ๑๕ พ.ย. ๒๕๓๔

ปีการศึกษา ๒๕๓๒

๐๒๐๔๖๖ เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่

วิทยานิพนธ์เรื่อง โครงการศึกษาออกแบบตกแต่งภายใน
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระรามราชนิเวศน์ จังหวัดเพชรบุรี
ชื่อนักศึกษา นายเชวงศักดิ์ วิชาสุวรรณ รหัส 300303
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์พิชัย สดกโอบาล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ได้ตรวจพิจารณาและเห็นชอบแล้ว
จึงอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ประจำปีการศึกษา
2532

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16 พฤศจิกายน 2561

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมาย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เพื่อการออกแบบตกแต่งภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระรามราชนิเวศน์ จังหวัดเพชรบุรี

วิสัยประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหา ในการออกแบบตกแต่งภายในซึ่งแสดงออกถึงสภาพบรรยากาศ -ในการ ออกแบบตกแต่งภายในสมัยรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 ให้ได้มากที่สุด

ในการศึกษาค้นคว้านี้สามารถสรุปเพื่อแสดงออกถึงสิ่งที่ค้นพบและแนวความคิดในการ ออกแบบได้ดังนี้

ดังต่อไปนี้

1. ส่วนบริการสาธารณะ ในการที่สถาปนิกควรคำนึงได้ทำการออกแบบส่วนต่าง ๆ
 - 1.1 โถงทางเข้า
 - 1.2 รั้วหน้าภายในบริเวณที่มและของที่ระลึก
2. ส่วนสำนักงาน ส่วนที่ทำการ ออกแบบโดยแท้
 - 2.1 ส่วนบริหารและธุรการ
 - 2.2 ส่วนการศึกษาและประชาสัมพันธ์
 - 2.3 ส่วนอนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ
 - 2.4 ส่วนรักษาความปลอดภัย
3. ส่วนพิพิธภัณฑ์ถาวร ส่วนที่ทำการ ออกแบบโดยแท้
 - 3.1 ห้องฉายชั้นล่าง
 - 3.2 ห้องรับชมชั้น 3
 - 3.3 บริเวณโถงทางเดิน
 - 3.4 ห้องทรงพระอักษร
 - 3.5 ห้องบรรทมรัชกาลที่ 6
 - 3.6 ห้องบรรทมของพระราชนิและห้องบรรทมของ พระราชโอรสและพระราชมิตา
 - 3.7 ห้องจัดเลี้ยง 1,2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.8 หอทรงพระสาวาญ

4. นิทรรศการ ชั่วคราว เป็นส่วนที่จัดนิทรรศการชั่วคราวประมาณ 1-2 ครั้ง/เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ต้องขอขอบพระคุณท่านต่าง ๆ ที่ให้คำแนะนำ
ให้ค่าปรึกษา ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

อาจารย์พิชัย	สกลพิบาล	อาจารย์ที่ปรึกษา
คุณอุไรวรรณ	กันตวิงษ์	หัวหน้าโครงการพิพิธภัณฑฯ
คุณสมชาติ	จึงศิริอารักษ์	สถาปนิกโครงการพิพิธภัณฑฯ
คุณศักดิ์ชัย	พจน์ไพฑูริย์	หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครศิริ
เจ้าหน้าที่	จังหวัดทหารบกเพชรบุรี	
เจ้าหน้าที่	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี	

เชวงศักดิ์ ผู้สุวรรณ
ผู้วิจัย

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ถึติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ข
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการภาพประกอบ	ฉ
บทที่ 1	1
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของบัญชีและแนวทางการบัญชี	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย	2
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2	5
การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ	5
2.1 ความหมายและความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์	5
2.1.1 ความหมายของพิพิธภัณฑ์สถาน	5
2.1.2 หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถาน	5
2.1.3 การแบ่งประเภทของพิพิธภัณฑ์สถาน	8
2.1.4 ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทย	13
บทที่ 3	18
การศึกษารายละเอียดของโครงการ	18
3.1 ประวัติความเป็นมาของพระราชวังพระรามราชนิเวศน์	18
3.2 รายละเอียดของตัวอาคารพระราชวังพระรามราชนิเวศน์	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
3.3 วัตถุประสงค์การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระรามราชนิเวศน์	24
3.4 หน่วยงานและสายการบริหารของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์	27
3.5 อัตรากำลังของบุคลากรของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์	27
บทที่ 4	30
การศึกษาอาคาร เปรียบเทียบ	30
4.1 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี	30
4.2 พิพิธภัณฑวังวรทิส	32
4.3 พระราชวังบางขุนพรหม	38
4.4 พิพิธภัณฑรัตนทูลย์	44
บทที่ 5	52
การวิเคราะห์ข้อมูล โครงการ	52
5.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโครงการ	52
5.2 การวิเคราะห์การกำหนดความกว้างพื้นที่ขององค์ประกอบ	53
5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	54
5.4 การวิเคราะห์ความต้องการพื้นที่ของยูทิลิตี้บริการ	61
5.5 การวิเคราะห์ความต้องการพื้นที่ของสิ่งแสดง	65
5.6 การเปรียบเทียบพื้นที่ของอาคารกับพื้นที่จริง	69
บทที่ 6	70
การออกแบบ	70
6.1 แนวทางการออกแบบ	70
6.2 ผลงานการออกแบบ	74
บทที่ 7	90
สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	90
7.1 สรุปการวิจัย	90
7.2 ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพที่

1. ตำนานภาพพิมพ์สีทองโบราณ	32
2. ห้องระเบียงด้านหลัง	32
3. ห้องเสวย	33
4. ห้องพระบรมมัญ	33
5. พระราชวังบางขุนพรหม	38
6. ชั้นล่าง	39
7. ชั้นบน	40
8. ชั้นบนและชั้นล่างของพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ	48
9. รูปถ่ายของพิพิธภัณฑ์	49
10. โถงส่วนกลาง	50
11. แสดงภาพภายในของอาคารออกแบบ (11-40)	75-89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญัตินางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. อักษรกำกับส่วนบริหาร และธุรการ	28
2. อักษรกำกับส่วนการศึกษาและประชาสัมพันธ์	28
3. อักษรกำกับส่วนอนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ	29
4. อักษรกำกับส่วนรักษาความปลอดภัย	29
5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานบริหาร และธุรการ	54
6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานการศึกษาและประชาสัมพันธ์	54
7. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานอนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ	54
8. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานรักษาความปลอดภัย	55
9. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ	56
10. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ต่อกันขององค์ประกอบทั้งหมดภายในโครงการ	57
11. ลำดับหาความสำคัญขององค์ประกอบภายในโครงการ	57
12. การศึกษาที่มีควมสัมพันธ์ในแง่ขององค์ประกอบ	58
13. การวางตำแหน่งขององค์ประกอบทั้งหมดตามหน้าที่ใช้สอยและความสัมพันธ์	59
14. เส้นทางการติดต่อของยูนิเซฟในประเทศไทย	59
15. เส้นทางการติดต่อของยูนิเซฟในองค์ประกอบย่อย	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๑

บทนำ

ปัจจุบันการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปะหรือวัฒนธรรม ล้วนเป็นสิ่งแสดงความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ ที่จะแสดงให้เห็นรุ่มหลังให้เห็นและการ รวบรวมสิ่งต่าง ๆ นั้นนำมาจัดรวบรวมไว้เป็นที่ ๆ เดียวกันก็จะเป็นการง่ายต่อการ ศึกษาและค้นคว้ายิ่งขึ้น

จังหวัดเพชรบุรีและกรมศิลปากร มีโครงการที่จะก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานประจำ จังหวัดขึ้นเพื่อรวบรวมเอาศิลปวัตถุ สมัยรัชกาลที่ 5,6 โดยเลือกเอาพระราชวังบ้าน- ปืนหรือพระรามราชนิเวศน์ ซึ่งเป็นตำหนักของรัชกาลที่ 5 มาเป็นพิพิธภัณฑสถานประจำ จังหวัดเพราะเห็นว่าพระราชวังนี้มีโดยถูกนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ และถูกปล่อยให้ทรุดโทรม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ เพราะมีความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและประ- วัติศาสตร์อย่างมากพลสมควรที่จะให้มีการส่งเสริมอย่างจริงจัง

1.1 ที่มาของปัญหา

1. ทางด้านสถาปัตยกรรมภายใน เนื่องจากตัวอาคารเดิมเป็นบ้านพักตาก อากาศ เมื่อมาเปลี่ยนเป็นที่พิพิธภัณฑสถานทำให้เกิดปัญหาหลายด้านคือ

- 1.1 ด้านการจัดพื้นที่ใช้สอย
- 1.2 ด้านการจัดวางสิ่งของอยู่ให้บริการ
- 1.3 ด้านการจัดแสดง
- 1.4 ด้านระบบเสียง/ระบบถ่ายเทปรับอากาศ
- 1.5 ด้านการใช้แสง, สี และวัตถุที่จะนำมาตกแต่งภายใน
- 1.6 ด้านบรรยากาศในทางสถาปัตยกรรมภายใน

2. ทางด้านสถาปัตยกรรม เนื่องจากตัวอาคารนี้ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ จึงเกิดปัญหาทางการอนุรักษ์ตัวอาคารว่า ทำอย่างไรเมื่อจะให้เป็นพิพิธ- ภัณฑสถานแล้วสามารถจัดส่วนต่าง ๆ ได้ครบถ้วนโดยไม่ทำลายหรือบิดเบือนตัวอาคารเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางแก้ปัญหา

- ศึกษาแนวทางของความต้องการของโครงการ ระบบและส่วนความสัมพันธ์ต่าง ๆ ภายในโครงการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยของผู้ใช้และผู้ให้บริการเป็นหลัก

- ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง เพราะจะเป็นสิ่งที่ผู้ใช้และผู้ให้บริการเกิดความอึดอัดประหม่นใจ โดยการเน้นการอนุรักษ์ตัวเดิมไว้

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

ด้านการศึกษา

1. เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสนองประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของ นักศึกษา นักวิชาการ นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางการแสวงหาและรวบรวมวัสดุสมัยรัชกาลที่ 5,6 ประจำภูมิภาค
3. เพื่อเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 5 ประจำภูมิภาค

ด้านสังคม

1. เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 5 ประจำภูมิภาค
2. เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาปัตยกรรม
3. เพื่อปลูกฝังค่านิยมทางศิลปสถาปัตยกรรมประจำภูมิภาคให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป
4. เพื่อเป็นศูนย์รวมของชุมชนที่ให้ทั้งความรู้และการพักผ่อนหย่อนใจ

ด้านเศรษฐกิจ

1. เพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อเป็นการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาค

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทำการออกแบบตกแต่งภายในพระราชวังพระรามราชนิเวศน์ ให้เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์ โดยการจัดแสดงเครื่องราชูปโภค รูปหล่อสำริดและทองเหลืองและเครื่องกระเบื้อง ของรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 โดยคำนึงถึงสภาพตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยของวิทยานิพนธ์ สามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วนคือ ภาคการศึกษาข้อมูล และภาคการออกแบบผังรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ขอบเขตการศึกษาข้อมูล

ก. ศึกษาวิทยานิพนธ์และทรวิจัยที่เกี่ยวข้องของ

ข. ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

ค. ศึกษาพฤติกรรมและขอบเขตของผู้นำใช้บริการ

ง. ศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งแสดง

จ. ศึกษาอาคารตัวอย่าง

ฉ. ศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ช. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมกับตัวโครงการ

ซ. การวางแนวทางการออกแบบ

1.4.2 ขอบเขตของการออกแบบ

ก. ขบวนการออกแบบเพื่อจัดหารูปแบบที่เหมาะสมในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน

ข. งานออกแบบ การออกแบบสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์ สามารถแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ส่วนสำนักงาน
2. ส่วนจัดแสดง
3. ส่วนบริการด้านการศึกษา
4. ส่วนบริการด้านสาธารณะ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของโครงการจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดไว้

1.5.2 รวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรม ภายในโครงการ ด้วยวิธี

ก. การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

ข. การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ค. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

1.5.3 ศึกษาจากอาคารตัวอย่างที่มีลักษณะการคว่ำเป็นงานคล้ายคลึงกัน

1.5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ ในการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน

1.5.5 กำหนดแนวทางการออกแบบ

1.5.6 สรุปการวิจัยและขอเสนอแนะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 เป็นการสนับสนุนวัตถุประสงค์โครงการที่ทั้งชั้น

1.6.2 ทำให้เกิดความซาบซึ้งในศิลปสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 5, 6

1.6.3 เป็นการเผยแพร่โครงการให้ผู้สนใจได้ค้นคว้าหาความรู้และเพลิดเพลิน

1.6.4 เป็นการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมของชาติ

1.6.5 ได้เสนอแนวความคิดตามหลักวิชาการทางด้านสถาปัตยกรรมภายในที่ได้เรียนมาอย่างเต็มความสามารถ

1.6.6 วิทยานิพนธ์อาจเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในด้านการเสนอแนะข้อมูล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด นอกจากนั้นยังต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

2.1 ความหมายและความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์

2.1.1 ความหมายของพิพิธภัณฑ์สถาน

พิพิธภัณฑ์สถาน หมายถึง สถานที่ทั้งขึ้นเพื่อรวบรวมรักษาและจัดแสดง วัตถุอันมีความสำคัญทางวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า และความเพลิดเพลิน ตามคำจำกัดความนี้ได้รวมความหมายถึง หอศิลป์ อนุสรณ์สถาน ทางประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ สวนพฤกษชาติ วนอุทยาน สถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ และ สถานที่อื่น ๆ ที่จัดแสดงสิ่งมีชีวิต

การจัดพิพิธภัณฑ์สถานต่าง ๆ ขึ้นในแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน บางแห่ง จัดแสดงวัตถุในอาคารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวัง, ปราสาท-ของขุนนาง, ป้อม ฯลฯ บางแห่งสร้างอาคารขึ้นมาใหม่ เพื่อจัดแสดงวัตถุโดยเฉพาะ รูปร่างของอาคารพิพิธภัณฑ์สถานจึงไม่เหมือนกัน

2.1.2 หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถาน

การศึกษาหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถานในปัจจุบันแบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมวัตถุ (COLLECTION)

การรวบรวมเป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งในจำนวนงานต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์ เพราะถ้าขาดงานนี้แล้ว พิพิธภัณฑ์สถานก็จะเกิดขึ้นไม่ได้โดยเด็ดขาด การเก็บรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ สามารถให้ความรู้อย่างกว้างขวางแก่ผู้เข้าชม ซึ่ง การรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ และการเก็บรักษา ซึ่งบางครั้ง การรวบรวมวัตถุเป็นการระหนักของผู้ดำเนินการอยู่มาก พิพิธภัณฑ์ที่สำคัญหลายแห่งมี

ต้องการที่จะเก็บรวบรวมวัตถุสิ่งของมีคุณค่าเพื่อที่จะให้สิ่งเหล่านั้นคล้อยใจผู้ที่เข้าชม มีความสนใจในวัตถุแต่ละชิ้นที่แสดง ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวิธีรวบรวมวัตถุต่าง ๆ

2. หน้าที่ตรวจสอบ จำแนกแยกประเภทและศึกษาวิจัย (IDENTIFYING CLASSIFYING RESEARCH)

คืองานหน้าที่ทางวิชาการของพิพิธภัณฑสถาน จะต้องบอกได้ว่าเป็นอะไร สามารถจำแนกแยกประเภทกำหนดอายุ แบบสมัยที่มาของวัตถุ หากรวบรวมวัตถุได้แล้วยังไม่สามารถจำแนกแยกประเภทกำหนดอายุ แบบสมัยที่มาของวัตถุ หากรวบรวมวัตถุได้แล้วยังไม่สามารถตรวจสอบจำแนกตามลักษณะวัตถุได้ ก็ต้องทำการศึกษาวิจัย ค้นคว้าให้ได้แบบสมัยอายุโดยวิธีการศึกษาเปรียบเทียบและวิธีทดลองตรวจสอบหรือพิสูจน์หาอายุทางวิทยาศาสตร์ เพื่อข้อมูลที่แน่นอน หน้าที่ทางวิชาการมีความสำคัญมากภัณฑารักษ์จะต้องมีความรู้ความชำนาญ เชี่ยวชาญที่จะสามารถตรวจสอบพิสูจน์วัตถุได้ และต้องเข้าใจหน้าที่ IDENTIFY หรือ CLASSIFY วัตถุในการศึกษาวิจัย RESEARCH เป็นหน้าที่ของภัณฑารักษ์ที่จะต้องค้นคว้าวิจัยเฉพาะเรื่องอีกเช่นกัน

3. การบันทึกหลักฐาน (RECORDING)

คือการจัดทำทะเบียนวัตถุทุกชิ้นที่เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถาน ทั้งยังเป็นหลักฐานทางวิชาการเพราะเป็นทะเบียนประวัติหลักฐานแน่นอนในเรื่องที่มาของวัตถุ การตรวจสอบ จำแนกแยกประเภท กำหนดอายุ ซึ่งมีความสำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้า

การทำทะเบียนวัตถุเป็นงานเทคนิคอย่างหนึ่ง เพราะการจัดทำทะเบียนวัตถุเห็น จะต้องมีการถ่ายภาพติดบัตรด้วย เป็นงานที่จะต้องให้ความละเอียดต้องให้เลขทะเบียนไว้ที่วัตถุด้วยและเขียนลงบนวัตถุ สมุดทะเบียน และบัตรทะเบียนจะต้องมีสถานที่เก็บรักษาปลอดภัยในทุกทางและหน้าที่การ จัดทำ เป็นของนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ทะเบียนโดยร่วมงานกับภัณฑารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. หน้าที่ซ่อมสงวนรักษา (CONSERVATION AND PRESERVATION)

เป็นงานพื้นฐานของกิจการพิพิธภัณฑสถาน แต่งานเก็บรักษาได้พัฒนามากในปัจจุบัน และถือเป็นหน้าที่สำคัญที่พิพิธภัณฑสถานจะต้องสงวนรักษาวัตถุที่รวบรวมไว้ให้คงทนถาวรไม่ให้เสื่อมสภาพ การรักษาวัตถุของพิพิธภัณฑสถานจึงใช้หลัก "สงวนรักษา และซ่อมรักษา" จำต้องมีห้องปฏิบัติการสงวนรักษา (CONSERVATION LABORATORY) มีนักวิทยาศาสตร์ทำหน้าที่ดูแลซ่อมรักษา และวัตถุจัดแสดงจะต้องมีเจ้าหน้าที่สงวนรักษา (CONSERVATOR) ตรวจสอบสภาพ ทำความสะอาด หรือป้องกันการเสื่อมสภาพ

5. การจัดแสดง (EXHIBITION)

เป็นสิ่งที่จูงใจความสนใจของผู้ชมต่อทิวทัศน์ การจัดแสดงจะต้องให้ทั้งความรู้และให้ทั้งความเพลิดเพลินด้วย ซึ่งจะประสบความสำเร็จ ในพิพิธภัณฑสถานที่ได้พัฒนาก้าวหน้าแล้ว จะมีการจัดแสดงที่ทันสมัย และจูงใจความสนใจแก่ผู้ชม

เมื่อแนวคิดของพิพิธภัณฑสถานเปลี่ยนไป พิพิธภัณฑสถานจะต้องเป็นสถาบันที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลินแก่ประชาชน ทุกประเภท ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา และแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไปได้ เปลี่ยนแปลงการจัดแสดงของพิพิธภัณฑสถานใหม่

ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถาน-ใหม่ในพิพิธภัณฑสถานแต่ละประเภทที่ใช้เทคนิคทางเทคนิค โดยมีการประยุกต์ประ-สงค์ เพื่อให้การจัดแสดงน่าสนใจ ใ้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน พิพิธภัณฑสถานจัดแสดงจัดแสดงวัตถุอันน้อยชิ้น คัดเลือกแต่เพียงยอดเยี่ยม ใช้แสงสี นานาหลัง ที่จัดแสดงเป็นพิเศษ จัดวางวัตถุให้ดูเด่นชัดของความของแต่ละชั้น พิพิธภัณฑสถานประเภทอื่นเช่น พิพิธภัณฑสถานทางธรรมชาติวิทยาก็มีเทคนิคใหม่ จัดแสดงสัตว์พร้อมด้วยสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคนิคฉากละคร จัดแสดงสัตว์ที่เป็นกลุ่มในสภาพบรรยากาศจริง เหมือนชีวิตจริงทำให้ผู้ดูสนุกและเพลิดเพลิน ขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้ เรื่องของสัตว์แต่ละชนิด โดยไม่ต้องใช้ตัวหนังสือบรรยาย

ในพิพิธภัณฑสถานที่ได้พัฒนาก้าวหน้าแล้ว จะมีเทคนิคการจัดแสดงที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับประชาชนซึ่งเป็นงานหน้าฉาก ส่วนการจักแสดงแบบเก่า ยังคงมีอยู่แต่หลังจากคือ จักไว้ในคลังค้นคว้า สำหรับนักวิชาการ เข้าใช้ศึกษาค้นคว้าได้ จักจำแนกแยกประเภท เป็นหมวดหมู่ พร้อมทะเบียนประวัติเพื่อการศึกษาค้นคว้าโดยเฉพาะ

6. หน้าที่ให้การศึกษา (MUSEUM EDUCATION)

แต่เดิมนั้นพิพิธภัณฑสถานทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าวิจัย และให้ความรู้แก่ผู้ที่ได้ใจ ในเรื่องการศึกษา เป็นเรื่องใหม่ เพิ่งค้นคว้า เข้าเป็นหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานอย่างจริงจังในภายหลัง ในสมัยก่อนเป็นที่ยกย่องว่าเป็นสถาบันค้นคว้าวิจัย (RESEARCH INSTITUTION) แห่งหนึ่งที่มีดาววิจิตรเป็นหลักฐาน ครั้นต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ในวงการการศึกษา ความหมายของการศึกษาไม่ใช่เพียงภายในรั้วโรงเรียนหรือวิทยาลัย ไม่เพียงการศึกษาในแบบ (FORMAL EDUCATION) เท่านั้น การศึกษานอกแบบ หรือนอกระบบ (NON-FORMAL EDUCATION) ก็มีความสำคัญอย่างมากแก่เยาวชน และประชาชนทั่วไป และสถานที่สำคัญสำหรับการศึกษานอกแบบแห่งหนึ่งก็คือ พิพิธภัณฑสถาน

7. หน้าที่ทางสังคม (SOCIAL FUNCTION)

หน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม โกลาหลกับงานในหน้าที่การศึกษา เมื่อกล่าววว่า พิพิธภัณฑสถานมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม หมายความว่า พิพิธภัณฑสถานจะต้องเป็นสถาบัน ที่เปลี่ยนแปลงปรับตัวไปตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม คำนี้เป็นกิจจากตามความ ต้องการของสังคม จักบริการแก่ชุมชนอย่างกว้างขวางซึ่งพิพิธภัณฑสถานส่วนมากก็ได้ พัฒนาบริการแก่ประชาชน ซึ่งมีผลให้พิพิธภัณฑสถานได้กลายเป็นศูนย์ของชุมชน (COMUNITY ENTER)

2.1.3 การแบ่งประเภทพิพิธภัณฑสถาน

การแบ่งประเภทของพิพิธภัณฑสถานแบ่งได้เป็น 2 ทางคือ

- ก. การแบ่งตามลักษณะของการบริหาร หรือผู้เป็นเจ้าของ
- ข. การแบ่งตามลักษณะของสิ่งที่รวบรวมไว้ หรือตามแขนงวิชาต่างๆ
- ค. การแบ่งตามลักษณะของการบริหาร หรือผู้เป็นเจ้าของ

พิพิธภัณฑสถานตามลักษณะการบริหาร หรือผู้เป็นเจ้าของ ได้แก่ พิพิธภัณฑ

สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานแห่งรัฐ พิพิธภัณฑสถานจังหวัด พิพิธภัณฑสถานมหาวิทยาลัย เอกสารที่พิมพ์โดยกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2511 หน้า 10-11
ไม่ว่าจะอย่างไร ทั้งสิ้น ลึกซึ้งทั้งงานให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
พิพิธภัณฑสถานเอกชน เป็นคน การแบ่งดังกล่าวแสดงถึงลักษณะการควบคุมหรือผู้เป็นเจ้าของ

เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติก็แสดงว่าเป็นของรัฐบาลแห่งชาตินั้น พิพิธภัณฑ์สถานจังหวัด ก็ขึ้นอยู่กับจังหวัด พิพิธภัณฑ์สถานเอกชน ก็เป็นของเอกชน

ข. การแบ่งตามลักษณะของสิ่งทีรวบรวมไว้ หรือตามแขนงวิชาต่างๆ

เมื่อสภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ หรือ ICOM จัดตั้งคณะกรรมการระหว่างชาติ ว่าด้วยพิพิธภัณฑ์สถานแขนงต่างๆ ก็ได้พิจารณาถึงชนิดของพิพิธภัณฑ์สถานซึ่งแพร่หลาย อยู่ในปัจจุบันในการสัมมนาของ UNESCO เรื่องบทบาททางการศึกษาของพิพิธภัณฑ์สถาน (THE EDUCATION ROLE OF MUSEUM) ที่ประเทศบราซิล เมื่อ พ.ศ. 2501 ได้แบ่งประเภทของพิพิธภัณฑ์สถานในการอภิปรายไว้ รวม 9 ประเภท

1. พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะ (ART MUSEUM)
2. พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะสมัยใหม่ (MODERN ART MUSEUM)
3. พิพิธภัณฑ์สถานโบราณคดีและประวัติศาสตร์ (ARCHAEOLOGY AND HISTORY- MUSEUM)
4. พิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติพันธุ์วิทยาและพื้นเมือง (ETHNOLOGY AND FOLKLORE MUSEUM)
5. พิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยา (NATURAL SCIENCE MUSEUM)
6. พิพิธภัณฑ์สถานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (MUSEUM OF SCIENCE AND- TECHNOLOGY)
7. พิพิธภัณฑ์สถานส่วนภูมิภาค (REGIONAL MUSEUM)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
8. พิพิธภัณฑ์สถานเฉพาะเรื่อง (SPECIALIZED MUSEUM)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. พิพิธภัณฑ์สถานมหาวิทยาลัย (UNIVERSITY MUSEUM)

ปัจจุบัน ICOM ได้จัดตั้งคณะกรรมการระหว่างชาติว่าด้วยพิพิธภัณฑ์สถานประเภทต่างๆ ปรากฏว่ามีคณะกรรมการอยู่ 20 คณะ ดังที่กล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงพิพิธภัณฑ์สถานที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือที่นิยมจัดตั้งกันอยู่ทั่วไป มีชนิดต่างๆ ได้แก่

4. พิพิธภัณฑ์สถานประเภททั่วไป หรือประเภทรวม

ซึ่งเรียกว่าเป็น GENERAL MUSEUM หรือ ENCYCLOPEDIA MUSEUM

จัดเป็นพิพิธภัณฑ์สถานประเภทแรก เมื่อมีการจัดตั้ง PUBLIC MUSEUM หรือ NATIONAL MUSEUM ขึ้น ในขั้นแรกก็เป็นประเภทรวมวิชาทุกแขนง ทั้ง ศิลป โบราณคดี วิทยาศาสตร์ ชุมชนชาติวิทยา เมื่อแรกจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับประชาชน พิพิธภัณฑ์สถานได้เปิดรับบริจาคจากประชาชน ส่วนมากหนักไปทางวัตถุที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ได้แก่ ศิลปโบราณวัตถุ ของที่ระลึก เครื่องอาวุธยุทโธปกรณ์โบราณ ของแปลกประหลาด ตลอดจนของหายากของไร้ค่าต่างๆ ที่เก่าแก่เล็กน้อยแล้ว พิพิธภัณฑ์สถานแบบทั่วไปยังคงมีอยู่ในยุโรปและเอเชีย พิพิธภัณฑ์สถานขนาดใหญ่ เช่น BRITISH MUSEUM ก็เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในยุโรปอีกหลายแห่งก็มีลักษณะ เช่นเดียวกันคือ เป็นประเภททั่วไปแล้วขยายงานแบ่งเป็น DEPARTMENT ต่างๆ ตามสาขาวิชา เช่น เป็นแผนกศิลปโบราณคดี มานุษยวิทยา วิทยาศาสตร์ ชุมชนชาติวิทยา เทคโนโลยี เป็นต้น

2. พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะ (MUSEUM OF ARTS)

พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะ หมายถึงพิพิธภัณฑ์สถานที่จัดแสดงศิลปวัตถุทุกประเภท คือ ประณีตศิลป์ ศิลปะตกแต่งหรือศิลปะประยุกต์เข้าไว้ด้วยกัน มีพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกาหลายแห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะเมโทรโพลิแตน (METROPOLITAN MUSEUM OF ART) และพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะฟิลาเดลเฟีย (PHILADELPHIA MUSEUM OF ARTS) จัดแสดงศิลปวัตถุทุกแขนง ยกเว้นภาพเขียน ในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะได้แยกจัดตั้งเฉพาะแขนงมากขึ้น ดังเช่น

2.1 พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะประยุกต์ (APPLIED ARTS) หรืออาจเรียกอย่างอื่น

เอกสารนี้เช่น พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะตกแต่ง (DECORATIVE ART) ศิลปะอุตสาหกรรมไม่ว่ากรณี (INDUSTRIAL ART) ทั้งหมดมีที่จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานหัตถ์ศิลป์ (MUSEUM OF CRAFT) รั้งที่มีเป็นนำไปใช้

พิพิธภัณฑ์สถานที่จะจัดแสดงวัตถุที่เป็นงานฝีมือ เป็นเครื่องใช้สวยงามๆ ใตแก้ว เครื่องเรือน เครื่องเงิน เครื่องทอง เครื่องหนัง เครื่องเงิน เครื่องแก้ว เครื่องด้วยขาม ไม้ และเครื่องแต่งกายเครื่องประดับนาฬิกา ฯลฯ ประเทศอังกฤษได้เริ่มจัดพิพิธภัณฑ์สถานประเภทนี้ขึ้นก่อน คือ พิพิธภัณฑ์สถานศิลปะ VICTORIA AND ALBERT MUSEUM ในกรุงลอนดอนซึ่งได้เคยกล่าวในประวัติของการพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานแล้วว่า พิพิธภัณฑ์สถานประเภทนี้เกิดขึ้นหลังการแสดงนานาชาติ (THE GREAT EXHIBITION) ที่พระราชวังแก้ว เมื่อ ค.ศ. 1851 และใน ค.ศ. 1852 จึงเกิดพิพิธภัณฑ์สถานศิลปตกแต่ง (MUSEUM OF DECORATIVE ART) และได้กลายมาเป็น VICTORIA AND ALBERT - MUSEUM ต่อมา

2.2 หอศิลป์ (ART GALLERY)

จิตรกรรมหรือภาพเขียน (PAINTING) และ ประติมากรรมเป็นที่นิยมจัดเป็นพิพิธภัณฑ์สถานต่างหากจากประเภทอื่น เรียกว่า ART GALLERY หรือ PAINTING GALLERY หรือ NATIONAL GALLERY จัดแสดงเฉพาะจิตรกรรมหรือประติมากรรมของศิลปินมีชื่อตั้งแต่โบราณเรื่อยมาจนถึงร่วมสมัย

2.3 ศิลปสมัยใหม่ (MUSEUM OF MODERN ART)

พิพิธภัณฑ์สถานทั่วไปมักไม่นิยมจัดแสดงวัตถุสมัยใหม่หรือสมัยปัจจุบัน จึงเกิดพิพิธภัณฑ์สถานศิลปสมัยใหม่ขึ้นเพื่อจัดแสดงผลงานของศิลปินรุ่นหลัง โดยเฉพาะมีทั้งจิตรกรรม ประติมากรรมและงานฝีมือต่างๆ ของศิลปินร่วมสมัย

2.4 พิพิธภัณฑ์สถานศิลปประเภทการแสดง (PERFORMING ART)

ได้แก่ การละคร ภาพยนตร์ นาฏศิลป์ การดนตรี ซึ่งอาจแยกออกเป็นพิพิธภัณฑ์สถานเฉพาะอย่าง

2.5 พิพิธภัณฑ์สถานศิลปแรกเริ่ม (PRIMITIVE ART)

บางประเทศได้จัดพิพิธภัณฑ์สถานศิลปแรกเริ่มของมนุษยยุคที่ยังไม่มีอารยธรรม แต่โดยทั่วไปแล้วรวมอยู่ในพิพิธภัณฑ์สถานโบราณคดี หรือมานุษยวิทยา

3. พิพิธภัณฑ์สถานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SCIENCE AND TECHNOLOGY)

เป็นพิพิธภัณฑ์สถานที่จะจัดแสดงวิวัฒนาการความก้าวหน้าของวัตถุที่มนุษย์คิดค้นและประดิษฐ์ขึ้น ได้แก่ ยานพาหนะ โทรคมนาคม เครื่องจักรเครื่องกล และเรื่องราวของวิทยาศาสตร์สาขาต่างๆ และการเกษตร พิพิธภัณฑ์สถานเทคโนโลยีแยกออกเป็นพิพิธภัณฑ์สถานเฉพาะ

เอกสารนี้เรื่องกับสาระที่พิพิธภัณฑ์สถานรถไฟไทย เรียกว่า หรือจะแปลว่า TRANSPORT MUSEUM ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ หรือแยกเป็นพิพิธภัณฑ์สถานอุทิศสาธุกรรม พิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์ที่มีการนำไปใช้

(HISTORICAL SCIENCE) เป็นต้น

4. พิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยา (NATURAL SCIENCE) ส่วนใหญ่นิยมเรียก ประวัติธรรมชาติ (NATURAL HISTORY) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเรื่องราว ของธรรมชาติเกี่ยวกับเรื่องของโลก ดิน หินแร่ มนุษย์ สัตว์ และพืช ทั้งนี้หลายแห่ง จึงมักรวมมานุษยวิทยาเข้าไว้ด้วย

นอกจากพิพิธภัณฑ์สถานประวัติธรรมชาติแล้ว ในแขนงนี้ยังได้รวมสวนสัตว์ (ZOOLOGICAL GARDEN) สวนพฤกษชาติ (BOTANICAL GARDEN) วนอุทยาน (NATIONAL PARK) พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ (AQUARIUM) และที่รวบรวมสัตว์บก (VIVARIUM) อยู่ในสาขานี้ด้วย

5. พิพิธภัณฑ์สถานโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์แสดงชีวิตความเป็นอยู่หรือ วัฒนธรรมและประเพณีพื้นเมือง อาจ จะแยกเป็นพิพิธภัณฑ์เฉพาะเรื่องก็ได้ เช่น

5.1 พิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์ รวบรวมและจัดแสดงหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น บางแห่งจัด แสดงเรื่องเดี่ยว เช่น ประวัติการสงคราม ดังเช่น ที่กรุงแวนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

5.2 บ้านประวัติศาสตร์ (HISTORY HOUSE) โถงแก อาคาร ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จัดแสดงตามสภาพจริง เช่น บ้านกัปตันคุกพอร์ตอาเซอร์ บ้านประธานาธิบดีจอร์จ วอชิงตัน บ้านเนทรู เป็นต้น

5.3. โบราณสถานอนุสาวรีย์ และสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม ซึ่งเปิดให้ ประชาชนเข้าชม เช่น ปราสาทหินนครวัด เมืองพอร์ตอาเซอร์ คุณักโทมที่ออสเตรเลีย ซึ่งเป็นที่คุมขังผู้ที่ถูกเนรเทศจากประเทศอังกฤษ และอนุสาวรีย์ต่างๆ

5.4 เมืองประวัติศาสตร์ ไคแก่ เมืองที่สงวนรักษาไว้เป็นประวัติศาสตร์ ทั้งเมือง เช่น เมือง WILLEUMBERG ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นเมืองหลวง สมัยอเมริกาเป็นอาณานิคมเป็นสถานที่ปฏิวัติก่อตั้งรัฐธรรมนูญปกครองประเทศ จัดเป็น เมืองที่สงวนรักษาไว้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ทั้งเมือง

5.5 พิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์โบราณคดี พิพิธภัณฑ์สถานโบราณคดีนั้น

โดยทั่วไป ถ้าสมัยก่อนประวัติศาสตร์มักจะรวมอยู่ในมานุษยวิทยาและถ้าเป็นสมัยประวัติศาสตร์ เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนญาติให้น่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ศาสตร์มักจะรวมอยู่ในประเภทพิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์ หรือมีจะนับในพิพิธภัณฑ์สถาน ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลป์ เช่น แขนกอียิปต์ กรีก เอเชีย เป็นต้น

6. พิพิธภัณฑ์สถานชาติพันธุ์วิทยาและประเพณีพื้นเมือง (MUSEUM OF ETHNOLOGY AND - FOLKLORE) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และการจำแนกชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น ETHNOLOGICAL MUSEUM ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ จัดแสดงเรื่องราวของชนชาติต่างๆทั่วโลก เรื่องราวของเผ่าพันธุ์มนุษย์ เป็นแขนงหนึ่งของมนุษยวิทยา (ANTHROPOLOGY) แต่ชาติพันธุ์วิทยาหนักไปทางวัฒนธรรมและสังคมของมนุษย์เผ่าต่างๆ เป็นแขนงวิชา CULTURAL หรือ SOCIAL ANTHROPOLOGY

พิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมนิยมเรียกชื่อกันอยู่ 2 อย่าง คือ "ETHNOLOGICAL MUSEUM" หรือ "ETHNOGRAPHICAL MUSEUM" คำว่า ETHNOLOGY หรือชาติพันธุ์วิทยา เป็นคำกว้างคลุมถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในประเทศและเผ่าพันธุ์อื่นๆ ทั่วไป ส่วน ETHNOGRAPHY หรือชาติวงศ์วรรณานัน โดยทั่วไปหมายถึงวัฒนธรรมของชนเผ่าต่างๆ ในความหมายแคบกว่า

6.1 พิพิธภัณฑ์สถานพื้นบ้าน (FOLK MUSEUM) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมเข้าของเครื่องใช้พื้นเมือง หรือของใช้ของชาวบ้านสามัญ ชนในท้องถิ่นต่างๆ และสมัยต่างๆ

6.2 พิพิธภัณฑ์สถานกลางแจ้ง (OPEN AIR MUSEUM) พิพิธภัณฑ์สถานกลางแจ้งเกิดขึ้นในประเทศสวีเดนก่อนที่สวน "SKENSEN" ได้รวบรวมเอาอาคารต่างๆ ของชาวบ้านที่มีอยู่ซ้ต่าง ๆ มาสร้างรวมอยู่แห่งเดียวกัน พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมบรรยากาศตามที่เป็นจริงที่ "SKENSEN" มีอาคารต่างๆ สร้างรวมอยู่เป็นจำนวนร้อย โคกเก โรงนา โรงสีลม โรงช่างหล่อ โรงช่างเหล็ก โรงช่างทอง โรงช่างเงิน โรงช่างหม้อ บ้านชาวนา บ้านโบราณ วิหารไม้โบราณ เป็นต้น และได้พยายามรักษาชนมประเพณีโบราณเข้าไว้ ผู้เข้าไปในอาคารแต่ละหลัง แดงคิ้วตามแบบอาชีพของชนิกอาคารนั้นๆ เช่น เป็นชาวนา ช่างเหล็ก

2.1.4 ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่เคยมีศิลปวัฒนธรรมหลายยุคหลายสมัยสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน แต่การรวบรวมศิลปวัตถุเป็นลำดับเป็นชิ้นเฟื้องจะเริ่มต้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพราะสมัยนั้นได้มีการค้นคว้าค้นคว้าด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิพิธภัณฑ์สถานสมัยแรกเริ่ม

การรวบรวมศิลปโบราณวัตถุของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าอยู่หัวนั้น ไม่มีหลักฐานให้เราได้ศึกษากันมากนัก คงปรากฏเพียงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เท่านั้นบางอย่างที่พระองค์โปรดฯ ให้เคลื่อนย้ายมาจากเมืองเก่า จ.สุโขทัย เช่น ศิลาคาริก พระที่นั่งมณีนงคศิลาอาสน์ และปรากฏในเอกสารว่าโปรดฯ ให้ จักแสดงศิลปโบราณวัตถุขึ้นในพระที่นั่งองค์หนึ่งในพระบรมมหาราชวัง ตรงที่สร้าง เป็นพระที่นั่งศิลาฉัตรมหาปราสาทปัจจุบัน เรียกว่า พระที่นั่งประพาสพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์สถาน จึงเกิดขึ้นในลักษณะองค์การ เป็นพิพิธภัณฑ์สถานส่วนพระองค์ แบบเดียวกับ ที่ราชสำนักเจ้านาย หรือขุนนางในประเทศต่างๆ จัดขึ้น ซึ่งไม่เปิดให้ประชาชน ภายนอกเข้าชมแต่อย่างใด

พิพิธภัณฑ์สถานสำหรับประชาชน

ครั้นต่อมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาส ประเทศชวาซึ่งเป็นเมืองประเทศราชของสยามแล้ว พระองค์ได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถาน เมืองปัตตาเวีย เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๖๖ เวลาบ่ายสี่โมง พ.ศ. ๒๔๑๓ ได้ทอดพระเนตรศิลปโบราณวัตถุต่างๆ ซึ่งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งนั้นรวบรวมไว้ ทรงสนพระทัยและได้รับความบันเทิงใจในทรงปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทยในเวลา ต่อมา การเสด็จประพาสประเทศชวาในครั้งนี้ ชาวหลวงสยามได้ถวายศิลปโบราณ วัตถุของชาวสมัยโบราณจำนวนหนึ่งให้เป็นมรดกการกลับมายังประเทศไทย ปัจจุบัน ศิลปโบราณชิ้นนี้เก็บรักษาและจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกรุงเทพฯ และ ความวิเศษต่างๆ เช่น วัคพระแก้วและวัคราชาภิเษก เป็นต้น

หลังจากนั้นอีก 4 ปี ทรงโปรดฯ ให้รวบรวมวัตถุทางวิทยาศาสตร์ เครื่องจักรกล และทางศิลปกรรมขึ้น ณ หอคองคอเดีย (ศาลาสหทัยสมาคม) และเปิดให้ประชาชน ชมเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 11 กันยายน ๒๔๑๗ นับเป็นพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับประชาชน แห่งแรกของประเทศไทย

การพิจารณาพิพิธภัณฑ์สถานในรัชกาลที่ ๖ ย้ายห้องแสดงมายังพระราชวังบวรสถานมงคล

พิพิธภัณฑ์สถานศาลาสหทัยสมาคม คงได้รับความนิยมจากเจ้านายและ ประชาชนพอสมควร ประกอบกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้ ยกเลิกตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานมงคล วางลงไม่ได้ไว้ในราชการอย่างอื่นๆ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒๗.
๒๕๗๑๑
๒๕๓๒

ห้องสมุด
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจจ.

โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระที่นั่งคอนทนต์ 3 องค์เป็นสถานที่จัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน
ในปี พ.ศ. ๒๔๓๐ คือ

- พระที่นั่งสิวโมกข์พิมาน
- พระที่นั่งพุทธไสสวรรคย์
- พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย

พิพิธภัณฑสถานแห่งใหม่นี้ สังกัดกระทรวงวัง

ในรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯให้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกิจการพิพิธภัณฑสถานครั้งสำคัญยิ่ง เพราะในระยษนั้นนอกจากกิจการด้านพิพิธภัณฑสถานแล้ว การค้นคว้าทางโบราณคดีกำลังเป็นที่สนใจของประชาชน ประกอบกับมีการฟื้นฟูและสงวนรักษาสมบัติทางวัฒนธรรม เช่น การขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานต่างๆ มากด้วย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดฯให้ตั้งราชบัณฑิตยสภาขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๔๙๖ และโปรดเกล้าฯให้สมเด็จพระยาคำวรงราชานุภาพ อธิบดีเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ดำรงตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสภา

องค์การของราชบัณฑิตยสภาในครั้งนั้นประกอบด้วยงาน ๓ แผนกคือ

๑. แผนกวรรณคดี เป็นพนักงานจัดการหอพระสมุดสำหรับพระนคร และสอบสวนพิจารณาวิชาอักษรศาสตร์
๒. แผนกโบราณคดี เป็นพนักงานจัดการพิพิธภัณฑสถาน ศึกษารักษาโบราณวัตถุสถาน
๓. แผนกศิลปากร เป็นพนักงานจัดการบำรุงรักษาวิชาช่าง

ในการบริหารงานของราชบัณฑิตยสภานั้น ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเคย์ นักอักษรศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ซึ่งได้เดินทางเข้ามาปฏิบัติงานทางโบราณคดีในประเทศอินโดจีนของฝรั่งเศสและมีความเชี่ยวชาญภาษาละตินออกสมัยโบราณ ได้เป็นกำลังสำคัญช่วยสมเด็จพระยาคำวรงราชานุภาพในเรื่องต่างๆ ของราชบัณฑิตยสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดูแลพิพิธภัณฑสถาน

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๙ เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานหมู่พระวิมานของพระราชวังบวรสถานมงคล ได้จัดเป็นพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนครนั้น สมเด็จพระยาคำวรงราชานุภาพ เรงเป็นบุคคลสำคัญในการปรับปรุงซ่อมแซมพระที่นั่งต่างๆ ที่ชำรุดทรุดโทรมให้คืนคงสภาพก็เมื่อซ่อมเสร็จทำความสะอาดเป็นห้องๆ ไป

แนวถึงถึงการตกแต่งของพิพิธภัณฑสถานที่มีอยู่เดิมนั้น เป็นสภาพส่วนมาก และกำลังขนเอกสารนเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวงเพราะเก่าแก่ จึงมอบโอนไปให้ส่วนราชการอื่นทำเนืองการ คงเก็บไว้แต่วัตถุ
ประเภทศิลปเท่านั้น พิพิธภัณฑ์สถานสำหรับพระนคร จึงมีเพียงด้านศิลปโบราณวัตถุ
ตั้งแค่นั้นมาและต่อมาในปี พ.ศ. 2477 ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจึงยกเป็น
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ
สถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

การพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานของกรมศิลปากร

ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. 2475 แล้ว รัฐบาลของคณะ
ราษฎรได้ประกาศจัดตั้งกรมศิลปากรขึ้น โดยโอนงานของราชบัณฑิตยสภา 3 แผนกมาจัดตั้ง
เป็นกองขึ้นในสังกัด มีกองโบราณคดี กองหอสมุด และกองวารรตคดีและประวัติศาสตร์มารวม
กับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักบรรณคดี กองการแสลงต่างๆ เป็นต้น

หลังจากกรมศิลปากรได้วางแผนพัฒนาหน่วยศิลปากรให้พอสมควรจึงได้เสนอคณะ
ที่ปรึกษาระเบียบบริหารของนายกรัฐมนตรี ขอให้พิจารณาปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
ของกรมศิลปากรเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเสนอขอแบ่งส่วนราชการจาก 9 กอง
31 แผนก เป็น 30 กองกับ 9 เขตของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารนายกรัฐมนตรีได้ประชุม
พิจารณาต้องการแบ่งส่วนราชการกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2517 ลงมติ
ว่าคณะที่ปรึกษา ได้พิจารณาเห็นว่ากองโบราณคดีเดิมมีงานหลักอยู่ 2 อย่าง คือ งาน
ด้านสำรวจขุดค้น ชูคแต่งและบูรณะโบราณสถาน กับงานด้านพิพิธภัณฑ์สถาน ซึ่งงานทั้งสอง
ด้านนี้ได้ขยายขอบเขตงานออกไปอย่างกว้างขวาง แต่ละกานมีเทคนิคในการปฏิบัติงาน
บางอย่างแตกต่างกัน ประกอบกับคุณภาพและปริมาณงานทั้ง 2 อย่าง มีมากพอที่จะแยก
ออกเป็น 2 กองได้ จึงเห็นสมควรให้แยกกองโบราณคดีเดิมเป็น 2 กอง คือกองโบราณคดี
กับกองพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานแต่ละด้านมีประสิทธิภาพและเหมาะสม
ยิ่งขึ้น

เป็นอันว่าปัจจุบันฐานะของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ได้เลื่อนฐานะให้สูงขึ้นเพื่อ
เสริมสร้างความรู้ หักสนคดี และเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมได้มากขึ้น เราจึงสามารถกล่าว
ได้ว่าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินี้ เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งแรกในประเทศไทยและเป็นสถานที่รวม
ศิลปวัตถุแต่ละแขนงไว้มากที่สุด และห้องเงินตรา ก็เป็นส่วนหนึ่งของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
จึงได้มีการจัดแสดงเงินตรา พันธบัตร ธนบัตร ขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ๗ ที่นี้
ต่อมาหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางรัฐบาลและเอกชน ที่เห็นคุณค่าของโบราณวัตถุก็จัดแสดงสิ่งของ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มีค่าต่อประชาชนทั่วไปอีกหลายแห่ง ทั้งพิพิธภัณฑ์เฉพาะแห่ง และพิพิธภัณฑ์เฉพาะอย่าง เช่น
 - พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ เป็นต้น รวมไปถึงอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์
 ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ จัดแสดงสิ่งของที่มีความเกี่ยวข้องกับอาคารนั้นๆ ซึ่งแสดงถึงช่วง
 หนึ่งของประวัติศาสตร์ เช่น พิพิธภัณฑ์วังวรดิศ พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาด เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๖

การศึกษารายละเอียดของโครงการ

3.1 ประวัติความเป็นมาของพระราชวังพระวามราชนิเวศน์

พระวามราชนิเวศน์ นามเดิมที่เรียกกันตั้งราชการและบรมราชชนนี พระราชวังบ้านนั้นนั้น ตั้งอยู่ที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำแคว มีบ้านมีน ตำบลบ้านหม้อ จังหวัดเพชรบุรี ในบริเวณเนื้อที่ 349 ไร่ 1 งาน 10 ตารางวา สร้างในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งราชวงศ์จักรี เมื่อ ร.ศ. 126 คือเริ่มสร้างฐานรากเมื่อเดือน มกราคม 2455 และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จวางศิลาพระฤกษ์เมื่อ 19 สิงหาคม 2455 เวลาเช้า 9 นาฬิกา 7 นาที 11 วินาที และโคจรพระแสงพระบรมราชโองการ เขียนมรรคาสำหรับพระฤกษ์ให้แด่สมเด็จพระราชคณาธิบดีของพระแสงโองการนี้

" โดยพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้แสงความนี้ไว้ว่า เมื่อรัชกาลที่ ๖ สก 125 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาบรรพชาที่เมืองเพชรบุรี ทรงพระราชนิพนธ์ว่า เมืองเพชรบุรี เป็นเมืองประทีปแห่งหนึ่งงามและบริบูรณ์ เคยเป็นที่เสด็จประพาสของพระเจ้าแผ่นดินในกาลก่อนมาหลายครั้งมาแล้ว เมื่อรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ พริศรายพระชนก ครั้นเป็นพระอัยยิกา แต่เสด็จพระราชดำเนินมาประพาสหลายครั้ง ทรงพระราชนิพนธ์ว่า แยกกันมา ทางไปมาเมืองเพชรบุรีเป็นทางลำบาก มีคนรีบไปมารวดเร็วสะดวกกว่าแต่ก่อน เป็นอันมาก คงจะเสด็จพระราชดำเนินมาประพาสบ่อยๆ แต่พระนครศรีทั้งอยู่บนเขา จะเสด็จประพาสชมเป็นคราวลำบากไม่สะดวก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ เลือกลงมือสร้าง กังสดาร จะสร้างที่ประทับแรม เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ เลือกลงมือที่ตำบลบ้านป็น อันตั้งอยู่ริมแม่น้ำเป็นริมตลิ่งสถาน ไหวทางไกลจากห้องทูลเกล้าฯ มรรชนกเห็นเห็นเป็นการสะดวก สมควรที่จะสร้างที่ประทับแรมในที่นี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดซื้อที่ดินของราษฎร ในตำบลบ้านป็น ถวายพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อสร้างพระวามราชนิเวศน์เป็นที่ประทับแรมในเวลาเสด็จประพาสแต่ครั้งกระนั้นนี้พระราชภารกิจมาก การที่จะสร้างที่ประทับแรมจึงค้างมา"

ครั้น พ. ศ. ๒๔๖๓ กันยายน รัชกาลที่ ๖ สก 128 เสด็จพระราชดำเนินมาประทับแรมที่เมืองเพชรบุรีนานวัน เป็นโอกาสที่จะให้ทรงเริ่มการสร้างที่ประทับแรมอันได้ทรงพระราชดำริไว้แต่ก่อนนั้น เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรภูมิสถาน ทรงกะที่จะสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ภายในสำนักงานนี้ ไม่สามารถเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
แม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และไปรกกเกล้าฯ ให้กรมโยธาธิการหลวง 6 วา ทั้งแก้มือจะตั้งสถาปนาบริดจ์ในมายัง
 บ้านเป็น เป็นระยะทาง 16 เส้น 18 วา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้า
 ลูกยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต เป็นมีราชการกรมทหารเรือ กับพระเจ้า
 เมืองยาเธอกรมหลวงคำวรางราชานุภาพ เป็นแม่กองจัดการก่อสร้างพระตำหนักและถนน
 ถนนทางสถานกางเขนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปรกกเกล้าฯ ให้พระยาสุรินทรฤทธิไชย ผู้ว่า
 ราชการจังหวัดเพชรบุรี เป็นผู้จ่ายเงินและสิ่งของทำการและเป็นผู้ตรวจการ ไปรกกเกล้าฯ ให้
 มิสเตอร์ศาลกบริง นายช่างเยอรมัน เป็นผู้คิดแบบรูปพระตำหนักตามกระแสพระราชดำริ
 กร. กวดไบเยอร์ ซากิ เยอรมันเป็นนายช่างก่อสร้างพระตำหนักอย่างชาวยุโรป เรียกว่า
 โมเกินสไฮล์ ปรากฏในระเทศยุโรป ประมาณคริสต์ศักราช 1900 รัศมีโกสินทร์ศก 118
 ทำเป็น 2 ชั้น มียอดทองยอดกษัตริย์พระศรีรัตนโกสินทร์ใหญ่ 1 ยอด วุฒ 1 ยาว แคบๆ
 กว้างวันออกถึงทิศตะวันตก 1 เส้น 15 วา กว้าง คัดเป็นสี่ถึงทิศใต้ 1 เส้น 10 วา

การก่อสร้างพระราชวังบ้านปืน ในรัชสมัยพระเจ้าจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การก่อสร้าง
 กว้างพระตำหนักยังทรงสร้างไปไม่ไต่มา กษัตริย์องค์ที่เสด็จสวรรคตเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2453 พระบาท
 สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จสวรรคตและโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการก่อสร้างหอ
 จนเสร็จ เมื่อ พ.ศ. 2459 (รวมเวลาการก่อสร้างประมาณ 8 ปี) ได้พระราชทานนามพระราชวัง
 บ้านปืนใหม่ว่า "ศรีเพชรปราสาท" มีฐานะพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 7 พฤษภาคม
 2461 มีพระบรมราชโองการทรงตั้งพระที่นั่งเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามพระราชวังบ้าน
 ปืน ชานานามพระราชทานใหม่ว่า พระบรมราชโองการและพระราชพิธีเสด็จของพระบาทสมเด็จพระ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อเนื่องว่า "ในปีพุทธศักราช 2452 นั้นผู้กรมหม่อมเสด็จไปประทับ
 อยู่เพชรบุรีโดยมาก และได้เริ่มสร้างพระตำหนัก ตั้งที่ชานานามให้ตั้งนามว่า "ศรีเพชรปราสาท"

สมัยรัชกาลสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะเวลาการก่อสร้างพระราชวัง
 บ้านปืนก็ตาม พระองค์ได้ทรงสร้างพระตำหนักเครื่องไม้เป็นที่ประทับชั่วคราวได้เสด็จมาประทับ
 ในเขตพระราชวังบ้านปืนใน ร.ศ. 129 (พ.ศ. 2453) ในระหว่างวันที่ 8 กรกฎาคม - 14
 กรกฎาคม ได้มีระบอบพระราชกิจสำคัญเป็นระบอบราชานุสรณ์ ณ พระราชวังบ้านปืน คือ

1. พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม ร.ศ. 129
 คือ มงกุฎสยามรัช 4 รัตนาภรณ์ แก้วพระทิโยชนสินธุ์ (พรวม)
 2. การบวชนาคนหลวงที่เพชรบุรี พระราชทานไปรกกเกล้าฯ ทำขวัญนาคนายบระตี
 กับนายบันเทิง บุตรพระยาสุรินทรฤทธิไชยที่ท้องพระโรงพลับพลาเสนาที่ประทับบ้านปืนเมืองเพชร
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม ร.ศ. 129

3. การก่อพระฤกษ์ พระตำหนักบ้านเมือง เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม ร.ศ.

129

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2453-2468) ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการสร้างพระราชวังรามราชนิเวศน์จนแล้วเสร็จ และมีพระราชพิธีขึ้นพระตำหนักใหม่ ในวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2461 ขณะทรงแปรพระราชฐานประทับ ณ ศาลยหลวงหากเจ้าสำราญ เสด็จไปทำพระราชพิธีเฉลิมฉลองพระราชนิเวศน์ที่เมืองเชรบุรี 1 วัน ในรัชสมัยของพระองค์ได้เสด็จไปประทับ ณ พระรามราชนิเวศน์ถึง 9 ครั้ง ความที่หมื่นนครสวรรค์ (แจ่ม สุทรเวช) ได้กล่าวไว้ว่า

ครั้งแรก พ.ศ. 2457 เสด็จพระราชดำเนิน เพราะมีพระราชประสงค์จะให้เสื่อป่าของเสนาหลวงฝายหักการเกินทางไกลในการเสด็จออกไปต่อมรบอย่างเคย โดยโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งจุดเกินทางไกลที่พระราชวังบ้านเมือง ตั้งแต่วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2457 ในวันรุ่งขึ้นเสด็จพระราชดำเนินพระสาลในหัวเมืองเชรบุรี และทอดพระเนตรกริชาของทหารยามที่ 14 วันต่อมา จากนั้นจึงเป็นกำหนดการเสด็จ ทวงไกล นำหน้าของเสื่อป่าเสนาหลวงทรงไปห้ามรถเขาย้อย อ้อมไปทางท้ายทัพพะโก ถัดเป็นต้นลำธาร ซึ่งเป็นป่าสูง มีสีควรายเช่น เต็ม แล้วจึงเห็นทางวกกลับโดยอ้อมจรดบึงและศาลยหลวงบ้านโป่ง

ครั้งที่สอง พ.ศ. 2459 เสด็จพระราชดำเนินมาทรงรถไฟ ในจังหวัดพระจวบศิริขึ้นที่ในคราวเสด็จพระราชดำเนินกลับ ระหว่างวันที่ 9-10 พฤษภาคม ได้แวะประทับที่พระราชวังบ้านเมือง

ครั้งที่ 3-4 ปี พ.ศ. 2460 เมื่อคราวเสด็จมาที่ใต้เพื่อทรงสำรวจยอดตอกกระเมือถึงจังหวัดเชรบุรี ได้ประทับแรมที่พระที่นั่งศรี เชรบุรีปราสาทที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขาไปและขากลับ

ครั้งที่ 5 เมื่อพระขรรค์พระโรคนุมากินมี นายแพทย์พระเจ้าบรมวงศ์จักรีมังคมทูต แนะนำให้เสด็จพระกับหลักยอดนายทะเล ทรงทอดพระเนตรเห็นเสด็จพระราชดำเนินท้ายลบางทะเล จังหวัดเชรบุรี ซึ่งกระทรวงทหารเรือกรมมังคมทูตแนะนำและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระตำหนักมุงจากจนแล้วเสร็จในวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2461 มีงานพระราชพิธีขึ้นพระตำหนัก หลังจากนั้นจึงเสด็จประทับแรม ณ พระที่นั่งศรี เชรบุรีปราสาทอยู่ 6 วัน จึงเสด็จกลับไม่ประทับแรมที่ท้ายลบางทะเลอีกประการ

หนึ่ง ซึ่งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2461 และในคราวเสด็จ ทอดไกล เช่นนั้นว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีผู้ใดนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่อย่างอื่นจะถือว่าผิดกฎหมายการนำไปใช้

"พระบรมราชินีเวศน์" เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2461

ครั้งที่ 6 เสด็จประทับแรมที่พระบรมราชินีเวศน์อีกครั้งหนึ่ง หลังจากทรงเสด็จอนพระอิริยาบถอยู่ที่หาคเจ้าสำราญ ถึง 75 วัน โดยประทับแรมอยู่ถึง 6 คืน

ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2462 ได้เสด็จประทับแรมที่พระบรมราชินีเวศน์ 1 คืน ก่อนเสด็จไปประทับ ณ หาคเจ้าสำราญ

ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2462 เสด็จประทับแรมเมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับจากหาคเจ้าสำราญ 1 คืน ก่อนเสด็จกลับกรุงเทพฯ

ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2465 ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นครั้งสุดท้ายเสวยพระกระยาหารกลางวันที่พระบรมราชินีเวศน์พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี พระวรชายา ก่อนที่จะเสด็จไปทรงประทับแรมที่หาคเจ้าสำราญ

ในปี พ.ศ. 2458 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชวังบ้านปืนในนครบุรีและพระราชทานเป็นที่ว่าการเมือง

ในสมัย ร.7 พระราชวังบรมราชินีเวศน์ได้เปลี่ยนชื่อจากการปล่อยรกร้างว่างเปล่ามาใช้เพื่อการศึกษาของชาติ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้เพื่อการศึกษาคือ

1. เปิด ร.ร. มหามงคลศึกษา โรงเรียนพระบรมราชินีเวศน์โดยเสด็จ เมื่อนั้น แจ่ม กระจ่าย เป็นครูใหญ่ ต่อมาสถาปนาเป็นโรงเรียนมัธยมโรงเรียนวัดคณฤศน์
2. โรงเรียนฝึกหัดครูฝึกหัดอบรมประกาศนียบัตรมหาสารบุรี โดยยุบมาเปิดใหม่ที่พระราชวังบรมราชินีเวศน์ราว พ.ศ. 2469 ต่อมา พ.ศ. 2280 ก็ย้ายมาอยู่ที่วัดเกษมซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้าม

3. โรงเรียนอบรมฝึกหัดครูฝึกหัดครูในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2474
4. โรงเรียนพระตำหนักสวนพฤกษ พ.ศ. 2477 ต่อมาได้ย้ายไปเป็นโรงเรียนการช่างสตรี ปัจจุบันคือวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

หลังจากที่เสด็จพระราชวังบรมราชินีเวศน์ก็ทรงรกร้างว่างเปล่าอย่างเกือบทั้งหมดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ในสมัยรัชกาลที่ 8 ได้ทรงเสด็จมาประทับชั่วคราวในกรมพระราชวังบวรวิเศษวังหน้ากรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2488 ต่อมาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ใช้ในราชการทหาร โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานใช้ที่ดินและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงปลูกสร้างทั้งหมดในพระราชวังราม ราชนิเวศน์ เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2484 และทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2485 จำนวนที่ดินพระราชทานครั้งแรก
194 ไร่ 1 งาน 52 ตารางวาตามหนังสือของกรมเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีที่ 4 7102/ 2485
ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2485 กระทรวงกลาโหมได้ขอพระราชทานครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 29
มกราคม พ.ศ. 2485 จำนวน 154 ไร่ 3 งาน 64 ตารางวาแล้วหน่วยมณฑลทหารบกที่ 5
ก็เข้ามาทำที่ดินกองพันที่ 45 กรมทหารราบที่ 15 เข้ามาตั้งและมีหน่วยทหารอื่นมาอยู่อีกมาก
ปัจจุบันเป็นที่ตั้งจังหวัดทหารบกเพชรบุรี

สมัยรัชกาลปัจจุบัน พระราชวังรามราชนิเวศน์ ได้มีการปรับปรุงห้องบริเวณเสนา
ห้องอาศรม กรมเนืองกิจสำคัญในรัชกาลปัจจุบัน ได้ประกับพระราชพิธีที่สำคัญคือ

1. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ภายหลังที่เสด็จกลับจาก
พระเสด็จนิราศ ได้ทรงเสด็จปฏิบัติพระราชกิจตามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและทรงนมัสการ
พระรูป รัชกาลที่ 5 และพระราชทานพระราชเสาวนิตแก่ทหารจังหวัดทหารบกเพชรบุรี ทหารกอง
พันที่ 5 กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ข้าราชการ
พลโท พระราชชน ดุสิตธาวาณ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2519

2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสด็จจากพระราชวังไกลกังวล
พระราชทานเสด็จเสด็จบ้านของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 68 ไร่ เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 12 มิถุนายน
2520 เวลา 16.30 น. มีประชาชนเข้าเฝ้ารับเสด็จประมาณ สี่หมื่นคน

ปัจจุบันนี้จะขอพระราชวังรามราชนิเวศน์ไว้ในความงามทางสถาปัตยกรรม , ศิลปกรรม
และสิ่งตกแต่งภายใน , ภาพแกะสลักรูปปั้น , ภาพสีน้ำมัน , พระเจดีย์ , โคมไฟ ฯลฯ
และสิ่งที่จะลืมนำได้คือ ปืนใหญ่ 4 กระบอก ขนาดปากลำกล้อง 6 นิ้ว ยาว 1 1/2 หล่อด้วย
สัมฤทธิ์ที่มีลวดลายสวยงาม และมีชิ้นจารึกไว้คือ รามสูรย์หว่างชาน ยมพบาลจับสัตว์
ลอยชายเข้าวัง กำลังเพชรหึง

พระอนุสรณ์แห่งพระราชวังรามราชนิเวศน์ ได้ก่อผลให้เกิดอนุสรณ์ต่างๆ ในจังหวัด
เพชรบุรีอีกมากมาย เช่น ถนนราชดำเนิน ถนนดำรงวิเศษ ถนนราชวิถี ถนนเยื้องกานี่ สะพาน
สุรพงษ์ ถนนลาดเจ้าสำราญ รถไฟสายหาคเจ้าสำราญ ศาลหลวงหาคเจ้าสำราญ หุ่นกลีบบาท
8,000 บาท สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดผลสร้างนิสัยชาวเพชรบุรีรักการก่อสร้าง รักความประณีต
สวยงาม รักความเจริญงอกงาม เข้มแข็งทร พกอกทนและมีน้ำใจงาม สมควรที่ชนชาวเพชรบุรี

เอกสารนี้เป็นของรัฐบาลและทรัพย์สินของราชการที่มอบให้ใช้โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แห่งไทยโดยที่
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร จึงสูงเกินมองเห็นแต่ไกล ปัจจุบันด้านหน้า ที่เห็นเมื่อเข้าไปถึงโดยแท้จึงเป็นทางออก
สู่สวนและสนามด้านหลังของอาคาร เพราะทามผนังอาคารด้านหน้าหันไปทางทิศใต้เล็กน้อย
ส่วนทางด้านทิศเหนือเป็นที่สูงสนามหญ้าภายในอาคารชั้นเดียว บิลล์มโคโยธม

ถ้าเข้าสู่อาคารด้านทางทิศตะวันออกซึ่งเป็นทางเข้าหลักนั้น จะพบโถงรูปวงกลมขนาดใหญ่
ที่โถงทะลุไป ถึงชั้นสอง ที่เพดานและเสาอยู่ตามแนวโค้ง โดยรอบตกแต่งอย่างสวยงาม
มีลวดลาย ลายแบบเรขาคณิตและดอกไม้ที่ขัดสนกัน อันเป็นรูปแบบของศิลปะอาร์ต เดคโค (Art Deco)
ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในระวันทศวรรษนั้น จากโถงบันไดมีบันไดโค้งทั้งสองข้างแยกขึ้นไปบรรจบกัน
ที่ชั้นสองชั้น ราวระเบียงประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีสวยงาม พร้อมทั้งทุกคาเคลือบสีขนาดเท่า
เด็กเล็กตั้งอยู่บนบันไดเป็นระยะตรงกับแนวเสา เพดานมีดวงโคมไฟระย้าให้แสงสว่าง รวมทั้ง
การตกแต่งด้วยของเหลื่องทำโลหะหรือเงิน จากโถงทางเข้าด้านข้างเป็นห้องโถงห้อง
วาราชการ ห้องรับร วงห้องๆ ส่วนชั้นบนเป็นที่ประทับที่มีห้องบรรพ พพระเจ้าอยู่หัวหลังวาราชการ
ฝ่ายในสมัยหลังเสด็จดำเนินที่เสด็จหรือราชชนนีเสด็จ ฐานบันไดหลังคาเป็นโถงเหล็ก
ที่ออกแบบทำนวนไว้อย่างมีศิลปะอันกลมกลืนกับที่ว่างและวิวัฒนาการกระเบื้องเคลือบสีน้ำกาลซึ่ง
ลิ่งเข้ามาจากยุโรปที่ยังมีสภาพเดิมมาจนทุกวันนี้

เนื่องจากอาคารแห่งนี้เป็นสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ ๖ โดยเสนาบดีกรมโยธาธิการ
กึ่งนั้นเป็นมรดกอาคาร ราชภัฏด้วยเหตุที่ตอนสร้างมีอยู่ไม่กี่แห่งเพราะใช้งบประมาณที่แพงบ้าง
เล็กน้อย แต่มีไม้มี ๒ แบบเป็นรูปยาวหรือรูปไม้ระกบมี ระชาชนอาคารชั้นในสมัยเดียวกัน แต่ควา
บุคลิกแบบเน้นเรื่องของการสงวนรักษาความสูงของมรดกทางด้านและเวลาที่ ว่างใหญ่กว่าปกติ
ทำให้มีความสง่างาม ส่วนภายในอาคาร นี้มีออกแบบให้มีความสำคัญอย่างมากกับมรดกประภา
เช่น กระเบื้องเคลือบสี ทุกคาเคลือบของเหลื่อง พระชาลกับสี ไม้แกะสลัก ลวดลายเน้นของ
มรดก เป็นกัน พระวามราชินีเจตนจึงมีความสวยงามและสภาพแข็งแรงคงทนถาวรมาจนถึง
ปัจจุบัน ขณะนี้กรมศิลปากรได้บูรณะอาคาร เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแห่ง ความสำคัญของประเทศ
สถาปัตยกรรมในประเทศไทย

3.3 วัตถุประสงค์การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

พระวามราชินีเจตน

3.3.1 วัตถุประสงค์ของการจัดแสดงภายในพระวามราชินีเจตน

- ก. ให้ความรู้ โดยอาศัยหลักฐานข้อเท็จจริงต่างๆ จากวัตถุที่รวบรวมไว้ใน
พิพิธภัณฑ์สถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การเชิงพาณิชย์ที่มิใช่เพื่อการค้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะนำไปสู่การค้นคว้าเรื่องราวเกิดเป็นความรู้อย่างถาวร

ค. สร้างความประทับใจ ชูใจ ให้เกิดความรู้สึกชื่นชม เห็นคุณค่าของวัตถุที่จัดแสดง สถานรวบรวมไว้ จะเป็นคุณค่าทางศิลป วัฒนธรรมหรือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีก็ตาม จะต้องทำให้ผู้ชมเกิดความสำนึกในคุณค่าความสำคัญของวัตถุที่จัดแสดงนั้น

ง. สร้างทัศนคติที่ดีและถูกต้องแก่ผู้ชม

3.3.2 เนื้อหาของการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์เนื้อหาของการจัดแสดงสามารถแบ่งความหัวข้อต่างๆดังนี้

ก. เครื่องราชูปโภคของรัชกาลที่ ๖,๗ เช่น โต๊ะทรงพระอักษร ,โต๊ะเสวย , เกียงบรรทม , เก้าอี้, ตู้ โต๊ะทรงพระสำราญ เป็นต้น ลักษณะรูปแบบของเครื่องราชูปโภคเป็นรูปแบบสโตนยุโรป

ข. รูปหล่อโลหะสัมฤทธิ์และทองเหลืองใช้ประดับตกแต่งห้องต่างๆในระที่นั่ง สืบเนื่องมาจากรัชกาลที่ ๖ ทรงนิยม มากกว่าเหล็กบรรพบุรุษยุโรป

ค. เครื่องพระเบ้องมีทั้งเครื่องพระเบ้องของจีนและยุโรป เช่น กระดาษกันไม้ แจกันและชุกอาหาร เป็นต้น

การจัดแสดง การจัดแสดงภายในพระรามราชนิเวศน์ทำนองต่อไปนี้

1. ส่วนนิทรรศการถาวร (PERMANENT EXHIBITION) คือการนำเครื่องราชูปโภค ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มาจัดเพื่อเป็นถาวร เปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของวัตถุเป็นจำนวนมากเช่น

- 1.1 ห้องบรรทม
- 1.2 ห้องทรงพระอักษร
- 1.3 ห้องจักเสด็จ
- 1.4 ห้องทรงพระสำราญ
- 1.5 ห้องพระโอรสและพระราชนิศา
- 1.6 ห้องเสวย
- 1.7 ห้องรับรอง
- 1.8 โถงวาราราชการ

ในการจัดแสดงอาจจัดแสดงเป็นเรื่องราวเนื้อหา (STORY EXHIBITION)

โดยให้เกิดความบันเทิงซึ่งกันและกัน เช่นภายในม้าน ห้องต่างๆ สภาพเหตุการณ์การใช้งานหรืออาจ

จะจัดแสดงวัตถุประเภทสวยงาม (AESTHETIC PRESENTION) ให้อนุรักษ์จัดเก็บเป็นประโยชน์ด้านการค้า รูป หรือยังมีที่ระลึกของให้สิ่ง สหกรณ์พระเบ้องต่างๆ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ส่วนนิทรรศการชั่วคราว (CHANGING EXHIBITION) ที่มีการ
จัดแสดงวัตถุหมุนเวียนในระยะเวลาสั้นๆ โดยแสดงเรื่องราวที่มีของซ้ำยังคงกลับไป

- 2.1 นิทรรศการหมุนเวียนระหว่างพิพิธภัณฑ์
- 2.2 งานวิจัยของพิพิธภัณฑ์
- 2.3 เรื่องที่ทันสมัยใหม่จากวิชาการ
- 2.4 การแนะนำของ ในคลังซึ่งจะจัดให้ขึ้นเป็นครั้งคราว

3.4 หน่วยงานและสายการบริหาร ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระรามราชนิเวศน์

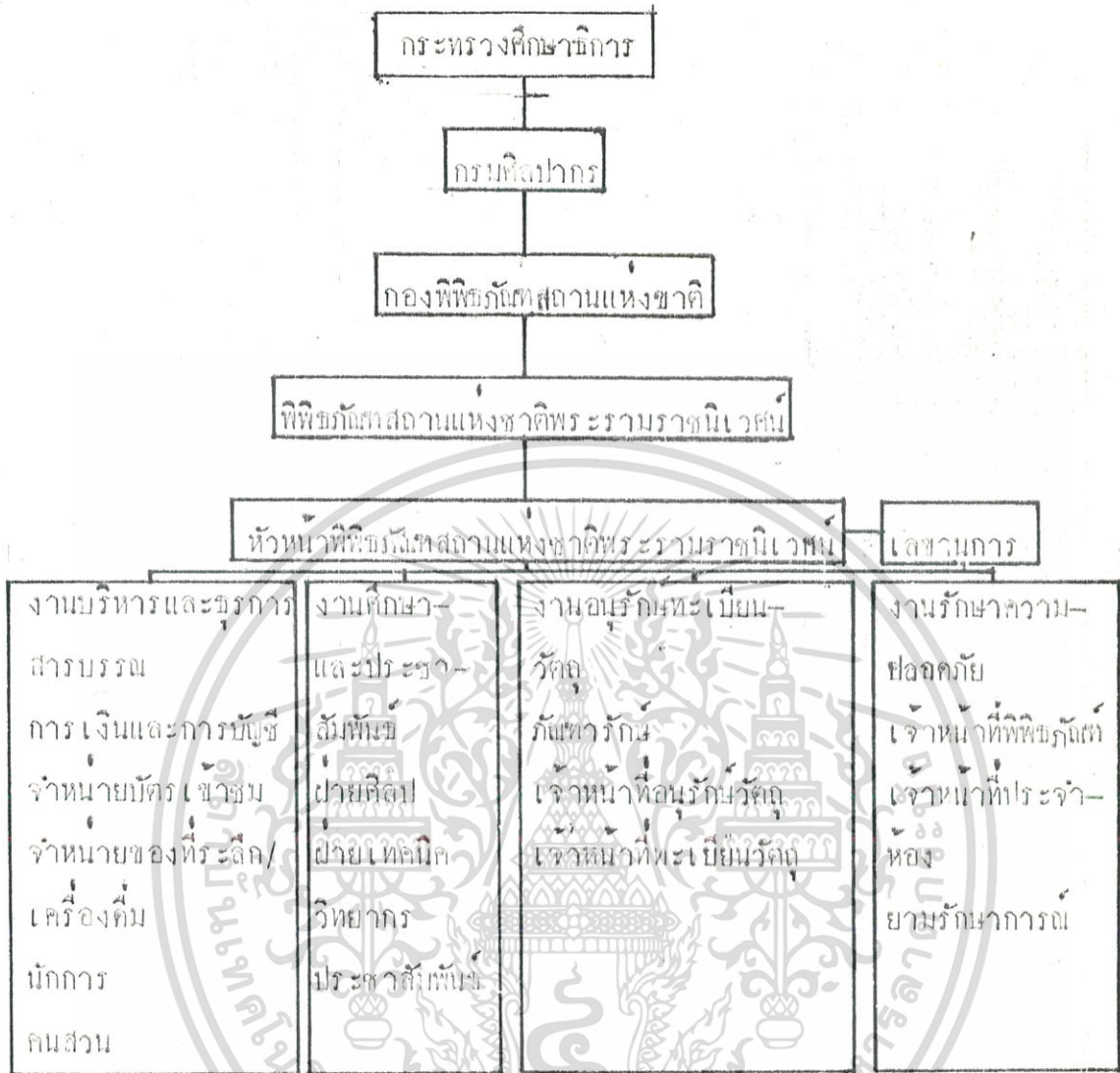
นิเวศน์

หน่วยงานและสายการบริหาร ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

กระทรวง
กรม
กอง
หน่วยงาน
กอง
ตัวอย่าง วิกิตำรณหน่วยงานและการบริหารงานของอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระรามราชนิเวศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 อัตรากำลังของบุคลากรของวิทยาลัยการศึกษาระดับอุดมศึกษา พระราชวิทยาลัยราชบุรีรัมย์

ก. งานบริหารและวิชาการ

ลำดับ	ตำแหน่ง	จำนวน
1.	หัวหน้าวิทยาลัย	1
2.	เลขานุการ	1
3.	เจ้าหน้าที่สารบรรณ	1
4.	เจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน	1
5.	เจ้าหน้าที่จำหน่ายบัตรเข้าชม	1
6.	เจ้าหน้าที่จำหน่ายของชำร่วยและเครื่องพิมพ์ดีด	1
7.	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการค้าหรือบริการอื่นใดได้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ตำแหน่ง	จำนวน
7.	นักการภารโรง	2.
8.	คนสวน	1
รวม		12 คน

ตารางที่ 1 แสดงอัตรากำลังและส่วนบริหารและบุคลากร
 ข. งานการศึกษาและประชาสัมพันธ์

ลำดับ	ตำแหน่ง	จำนวน
1.	ภักดีสุวรักษ์	1
2.	เจ้าหน้าที่ฝ่ายศิลป์	1
3.	เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	1
4.	วิทยากรนำชม	2
5.	ประชาสัมพันธ์	1
รวม		6.คน

ตารางที่ 2 แสดงอัตรากำลังส่วนงานการศึกษาและประชาสัมพันธ์
 งานอนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ

ลำดับ	ตำแหน่ง	จำนวน
1.	ภักดีสุวรักษ์	1
2.	เจ้าหน้าที่อนุรักษ์วัตถุ	1
3.	เจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ	1.
รวม		3 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงอัตราค่าจ้างส่วนงานอนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ

ค. งานรักษาความปลอดภัย

ลำดับ	ตำแหน่ง	จำนวน
1.	เจ้าหน้าที่พิทักษ์รักษา	1
2.	เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	7
3.	ยามรักษาการณ์	4
รวม		12 คน

ตารางที่ 4 แสดงอัตราค่าจ้างส่วนงานรักษาความปลอดภัย

สรุป อัตราค่าจ้างของพิทักษ์รักษาสถานแห่งชาติพระบรมราชโอรสมีดังนี้

ประเภท	ตำแหน่ง	จำนวน
ข้าราชการ	1. ภัณฑารักษ์	ระดับ 5 1 คน
	2. ภัณฑารักษ์	ระดับ 3 3 คน
	3. เจ้าหน้าที่พิทักษ์รักษา	ระดับ 3,1 5 คน
	4. เจ้าหน้าที่ตรวจและประชาสัมพันธ์	ระดับ 3,1 4 คน
	5. เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคและศิลปกรรม	ระดับ 1 2 คน
ลูกจ้างประจำ	1. เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่นายบัตร เข้าม	1 คน
	2. เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ของที่ระลึก/เครื่องถ้วย	1 คน
	3. นักการภารโรง	2 คน
	4. ยามรักษาการณ์	4 คน
	5. เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	4 คน
ลูกจ้างชั่วคราว	1: เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	4 คน
	2: คนสวนและคนงาน	1 คน
รวมทั้งหมด		52 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การศึกษาศาสนาเปรียบเทียบ

4.1 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ศรี จังหวัดเพชรบุรี ในส่วนของพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้เนื่อง- จากอาคารพระรามราชนิเวศน์เป็นโครงการใหม่ที่ยังขาดบุคคลากรจริง ที่จะนำมาบริหารงานและ ใช้กับอาคารพิพิธภัณฑสถานโดยตรง ดังนั้นในการศึกษาพฤติกรรม จึงได้เลือกศึกษาจากหน่วยงาน พิพิธ- ภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ศรี ซึ่งมีขนาดประเภทยู่ใช้โครงการ คล้ายคลึงกันดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 ผู้รับบริการ สามารถแบ่งได้ดังนี้

- ก. ประชาชนทั่วไป เป็นกลุ่มที่เข้ามาใช้บริการของพิพิธภัณฑสถานเพื่อหาความ- เพลิดเพลิน หรือเข้าชมสิ่งที่น่าสนใจมากกว่าการศึกษาค้นคว้าซึ่งมีความรู้และไม่มีความรู้ เรื่องที่จัดแสดง ส่วนมากเข้ามาชมในวันหยุดหรือวันหยุดราชการ
- ข. นักท่องเที่ยว เป็นพวกนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เข้าชมเพื่อ ศึกษามังงะใช้ใช้เพื่อความเพลิดเพลินเพียงส่วนน้อยเข้าชมในวันธรรมดา
- ค. นิสิตอาชีวศึกษา เข้ามาชมเพื่อต้องการศึกษาค้นคว้า เข้ารับการอบรมบรร- -ยาย เพื่อทำการสอนหาหัวข้อสอน มีหนังสือเกี่ยวกับวัตถุจัดแสดงเป็นเยี่ยงยี่
- ง. นักเรียนและนักศึกษา เป็นกลุ่มชมส่วนใหญ่ที่เข้ามาใช้โครงการ เพื่อ การศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ การจัดแสดง การบรรยายและกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ
- จ. พระภิกษุสามเณร เป็นกลุ่มที่เข้ามาศึกษา ค้นคว้า เสนอแนะกันเพิ่มจำนวนน้อย- มาก
- ฉ. หน่วยงานส่วนราชการ และเอกชน ลักษณะการ เข้าชมมาเป็นกลุ่ม โดยการถือคอกมาก่อน

4.1.2. ผู้ให้บริการ ได้แก่เจ้าหน้าที่และพนักงานพิพิธภัณฑ

ในส่วนการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร สามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1. พฤติกรรมผู้รับบริการ สามารถแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆได้ดังนี้
 - กลุ่มชมทั่วไป 1-8คน
 - กลุ่มชม 50-80คน

จากการแบ่งกลุ่มสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑.๑ กลุ่มผู้ชมทั่วไป ๑-๒ คน มาเองเป็นกลุ่ม เดินทางโดยรถส่วนตัว รถรับ
จ้าง

๑.๒ กลุ่มผู้ชม ๕๐-๕๐ คน มาเป็นหมู่คณะ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา นัก
ท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ มาโดยรถรับจ้างไม่ประจำทาง

ผู้ชมเมื่อมาถึงอาคารพิพิธภัณฑ์สถานแล้วจะเข้าสู่โถงทางเข้าใหญ่ ซึ่งบริเวณ
นี้เป็นที่บริการสาธารณะต่างๆ รวมถึงส่วนนิทรรศการชั่วคราว ถ้าหากมาเป็นหมู่คณะ
อาจจะมีการติดต่อกับทางพิพิธภัณฑ์ก่อน ถ้าต้องการเข้าชมก็จะขอบัตรเข้าชม เมื่อเช็ค
บัตรเสร็จแล้วจะมีการนำชมสิ่งแสดง บรรยายไทยวิทยากรหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้อง
เวลาเข้าชมประมาณ ๕.๐๐-๑๕.๐๐ น. หยุดพักกลางวัน ๑๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

๑.๓ พฤศจิกายนมาจัดรกราชการ ในกรณีนี้จะเข้ามาติดต่อโดยตรงกับส่วน
ทำงานส่วนต่างๆ หรือติดต่อผ่านส่วนประชาสัมพันธ์ มีการติดต่อกันตั้งแต่ ๕.๐๐-๑๖.๐๐ น.
หยุดพักกลางวัน ๑๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

๒. พฤศจิกายนให้บริการ
เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ จะเริ่มทำงานตั้งแต่เวลา ๕.๐๐-๑๖.๐๐ น.

วันหยุด - วันอาทิตย์ หยุดครึ่งวันและอังคารและวันหยุดนักขัตฤกษ์
ก่อนเวลา ๕.๐๐ น.

๑๖.๓๐-๑๗.๐๐ น. มาถึงพิพิธภัณฑ์
๑๗.๐๐-๑๗.๓๐ น. ลงเวลาทำงานและเข้านอนมีคิลงานหน้าที่
พักกลางวันรับประทานอาหารมีการผิดเปลี่ยนแปลง

รับประทานอาหาร
๑๗.๐๐-๑๖.๐๐ น. ปฏิบัติหน้าที่จนเลิกงานกลับ

๑๖.๐๐-๑๖.๐๐ น. คนละ ๕ บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 พิพิธภัณฑ์วังวรทดิษฐ์ ตั้งอยู่ที่ถนนหลานหลวง กรุงเทพมหานคร

สาเหตุที่นำเอาพิพิธภัณฑ์วังวรทดิษฐ์เป็นโครงการ เปรียบเทียบเพราะมีสิ่งที่จะศึกษาเพื่อนำไปวิเคราะห์ใช้เพราะสร้างในสมัยรัชกาลที่ ๖ โดยสถาปนิกชื่อ ฮาร์ด ทอริง ซึ่งเป็นคนออกแบบคนเดียวกันกับที่ออกแบบพระราชวังบ้านปืน และมีรูปแบบต่างๆที่จะศึกษาได้แก่ ลักษณะรูปแบบของเพอร์นิเจอร์ การจัดห้องต่างๆ ลักษณะการ จัดวางผังภายในห้อง ทั้งรายละเอียดทั้งหมดนี้

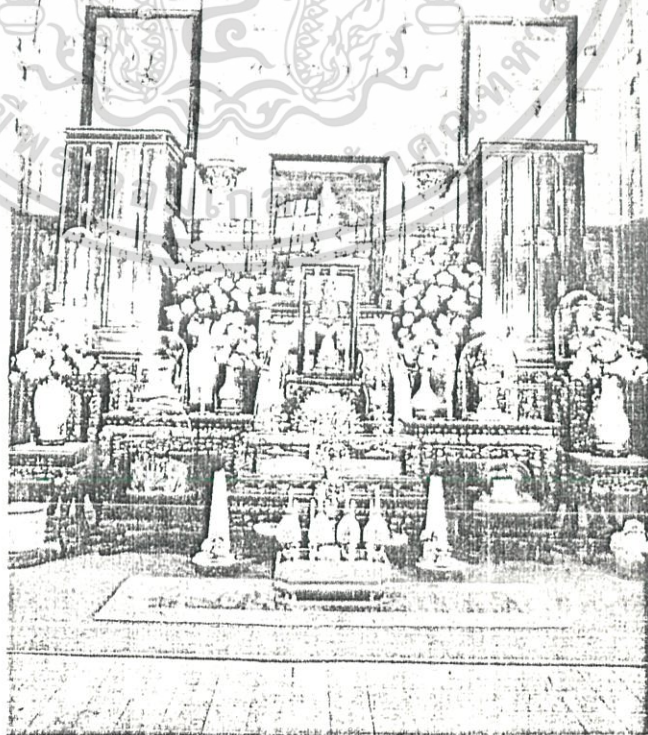
รูปที่ ๑ แสดงคานหาพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ รูปที่ ๑ วัสดุที่ขุดพบที่ยังค้างคาในห้องศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3 ห้องเสวย

รูปที่ 4 ห้องพระบรมมณีนั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้เผยแพร่ลงเนื้อหา และหนึ่งอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติและการใช้สยอาศาร ในอภิศของพิพิธภัณฑวังวรคดิ (พิพิธภัณฑของ เอกชน กรุงเทพฯ-
-มหานคร)

ปี พ.ศ. 2430 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยถูก
คุกคามอย่างหนักจากมหาอำนาจต่างชาติ ชนิดที่เรียกได้ว่าแทบจะสูญเสียดินแดนเอกราช จึง
ทรงปฏิรูปการปกครองประเทศและมีพระราชประสงค์ให้คนไทยพัฒนาความเป็นอยู่ในบ้าน
เรือน ให้ทัดเทียมอารยประเทศ โดยมีพระบรมราชโองการให้พระราชวงศ์และข้าราชการ
การชั้นผู้ใหญ่จับบ้านเรือนเป็นตัวอย่างแก่ราษฎร

สมเด็จพระบรมพระยาจักรีฯ ได้ทรงบัญญัติตาม โดยการจัดพระตำหนักให้
เป็นตัวอย่าง ขณะนั้นประทับอยู่ที่วังเก่า ถนนเจริญกรุง ซึ่งคุณตาของพระองค์ยก
ถวาย เมื่อครั้งมีพระชนมเพียง 13 วันมา ส่วนที่ถนนวังใหม่ เป็นที่ของท่านเจ้าจอม
มารดา ชุม เจ้าจอมมารดาของพระองค์แทน ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
ได้พระราชทานที่รื้อๆ ว่างเพิ่มเติม เป็นรางวัลในการที่สมเด็จพระบรมพระยาจักรีฯ
ได้จัดการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาลได้เรียบร้อยในมณฑล ศาลก่อสร้างที่ตำหนักนั้น
สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีกับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้
พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการสร้าง สมเด็จพระบรมพระยาจักรีฯ ได้
เข้ามาประทับที่พระตำหนักนี้ใน พ.ศ. 2454 ซึ่งเป็นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมง
กุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ปัจจุบันพระตำหนักนี้ถูกจัดเป็นพิพิธภัณฑ เรียกว่ามูลนิธิพิพิธภัณฑวังวรคดิ และ
ค่อนข้างจะแตกต่างจากพิพิธภัณฑอื่นๆ ของไทย ตรงที่ประสงค์ให้เห็นคุณค่ามากกว่าวัตถุ
สิ่งของ คือจะศึกษาว่าของจีนนี้มีความหมายอย่างไร ก่อให้เกิดความคิดใคบ้าง

มูลนิธิพิพิธภัณฑวังวรคดิเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2520
โดยองค์อุปถัมภ์ ของมูลนิธิฯ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี เมื่อเข้าทางคาน
หน้าตำหนักสิ่งแรกที่เห็นคือ นาฬิกา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมเด็จพระบรมพระยาจักรีฯ ทรง
ให้ความสำคัญกับการตรงต่อเวลามาก มีผู้เล่าว่าทรงปฏิบัติพระองค์เที่ยงตรงเช่นเดียว
กับนาฬิกาเลขที่เดียว รูปพระสงฆ์ที่อยู่ถัดมา แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงเป็นพุทธศาสนิกชน
ที่เคร่งครัดในพระธรรม เห็นรูปพระพุทธรูปไป มีตราประจำพระองค์ประทับไว้เป็นรูปแหวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลูกเข่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร พระสหายสนิท กวีและนักปราชญ์องค์สำคัญของไทยอีกองค์หนึ่ง ทรงออกแบบ โดยมีมีความหมายว่าคนที่จะมีเทพยดาคอยคุ้มครองหรืออภัยหนึ่งก็คือ "ตำรับราชานภาพ" นั่นเอง

ห้องจีน

ห้องนี้จัดแบบวัฒนธรรมจีน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ได้พระราชทานเครื่องแต่งบ้านประดับบุคลิกให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร ปัจจุบันตั้งอยู่ในห้องนี้ และยังมีตุ๊กตาสกลกั้ง ที่รวบรวมเงินมาให้ เป็นของขวัญ มีความหมายดีพรสำหรับชีวิตอันเป็นความปรารถนาของทุกคน ภาพในห้องจีนเป็นภาพของผู้มีพระคุณ และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเจ้ากรมพระยาเดชาดิศร เช่น พระบรมฉายาลักษณ์สมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ผู้เป็นพระเชษฐาฯ ราชอนุชาในรัชกาลที่ 4 เจ้าจอมมารดาของพระองค์ท่าน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ และ ม.จ. จุลลิต พระโอรสองค์ใหญ่ เป็นต้น

เฉลียงหน้า

จัดแสดงภาพการปฏิบัติราชการของพระองค์ ที่มีภาพหลายภาพที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เช่น พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เจ้าอยู่หัว ทรงฉายประสูติ เป็นเหตุการณ์ก่อน ร.ศ. 112 ปรางค์เสด็จสู่ความประเทศไทย รัชกาลที่ 5 จากตั้งขอมยกถิ่นแดนไทยในลาวและเขมรให้ไปเพื่อรักษาดินแดนไทยส่วนใหญ่ไว้ ทรงพระวิหคังวลมากถึงกับประชวร เมื่อเสวยประสูติแล้วและมานเมืองรอกทันอันตรราย จึงทรงฉายพระรูปร่วมกับพระราชวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไว้เป็นที่ระลึก แล้วก็มีรูปเมื่อคราวสมเด็จเจ้ากรมพระยาเดชาดิศรทรงเป็นหัวหน้าคณะทูตทูตแทนพระองค์ เสด็จเยี่ยมคอมราเววิช ซึ่งต่อมาคือพระเจ้ามิโคลัสที่ 2 แห่งประเทศรัสเซีย มีพระรูปในแขนขวาแขนซ้ายซึ่งฉายคราวเสด็จพระราชดำเนินงานวัดเบญจมบพิตร รัชกาลที่ 5 ทรงเรียกพระเจ้านองยาเชอ คือกรมหลวงเทเวธวงศ์โรปกางระสนาบติกระทรงวงการต่างประเทศและพระเจ้านองยาเชอกรมหลวงคำวังราชานภาพ (ยศขณะนั้น) ให้เสด็จมาฉายพระรูปร่วมกับพระองค์ โดยรับสั่งว่า "แขนขวาแขนซ้ายมาฉายรูปร่วมกัน" เนื่องจากไทยรอกทันจากการยึดครองจากต่างชาติมาได้ก็เพราะการท้าวานร่วมกันของทั้งสามพระองค์ ยังมีอีกหลายรูปที่สามารถอธิบายประวัติศาสตร์ สมัยรัชกาลที่ 5 ได้เป็นอย่างดี รวมถึงพระรูปสลักของสมเด็จพระเจ้ากรมพระยาเดชาดิศร ที่นายเวณนิง ช่างสลักชาวสวิสได้สลักถวาย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพ.ศ. 2467

ห้องศึกษา

โปรดตั้งชื่อนี้เพื่อให้ความหมายว่านุเมย์เราเล่าเรียนเท่าไรก็ไม่รู้จักจบสิ้น
 เดิมมีหนังสือเก็บไว้ถวาย แต่ปัจจุบันนำไปเก็บไว้ในห้องทรงพระลักษณะชั้นบน จัดห้อง
 แบบวันนธรรมณม มีทั้งรูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ในพระพุทธรูปศาสนาตั้งพิมพ์
 เป็นองค์จำลอง เพราะจำไมทรงเก็บโบราณวัตถุไว้สำหรับพระองค์จะประทานแก่
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทั้งหมดว่าเป็นโบราณวัตถุแท้ มีรูปสี่เหลี่ยมอันปิเอตา (PIETA)
 ซึ่งจำลองมาจากของไม้เค็ด แองเจโล ในพระวิหารเซนต์ปีเตอร์ที่กรุงโรม เป็น
 รูปที่แสดงถึงความรักของพระมารดาที่มีต่อพระเยซูผู้เป็นบุตร มีเครื่องหมายทศทิศราชธรรม
 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่เป็นธรรมของพระมหากษัตริย์เท่านั้น แต่ธรรมดาก็ปฏิบัติธรรมนี้ได้
 เพราะเป็นธรรมที่ปกครองมาเนืองและนานไว้ด้วยความศรัทธา

นอกจากนี้ ยังมีรูปภาพเขียนต่างๆ ของจิตรกรไทยในสมัยนั้น และภาพบุคคล
 สำคัญต่างๆ ประทับไว้ข้างฝาอีกหลายภาพ

ห้องเสวย

เดิมใช้เป็นที่พักพระกระยาหารรับรองรัชกาลที่ 6,7 เจ้ามายและแขก
 ต่างประเทศ ทรงตกแต่งห้องนี้แบบตะวันตก โดยเพราะศิลปะของยุโรปในยุคเรอเนสซองส์
 เช่นรูปเขียนหญิงฝรั่ง ภาพพระนางจันทราของพระเยซูและพระเยซู และพวกคล้ายครามเครื่อง
 ใช้ในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส ปกติ สมเด็จพระกระยาหารราชานุภาพ
 จะไม่เสวยพระกระยาหารในห้องนี้ ตั้งนั้นนอกจากจะใช้เป็นที่รับรองแขกสำคัญๆ แล้ว
 จะทรงใจห้องนี้ก็คือเมื่อ จะทรงฝึกนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง ที่จะไปศึกษาต่อในประเทศ
 แดบยุโรป เพื่อให้รู้จักวิธีรับประทานอาหารแบบตะวันตก

ทรงโปรดที่จะใช้ระเบียงหลังเป็นที่ประทับส่วนพระองค์แบบไทย เป็นที่เสวย
 พระกระยาหารร่วมกับพระโอรสพระธิดาและรับสั่งสนทนาประทานเล่าเรื่องต่างๆ แก่พระ
 ญาติผู้ใหญ่ในลูกหลาน มีรูปเจ้าจอมมารคำชุม และรูปพระองค์ท่านแดงพระองค์ตามเสด็จ
 ประพาสต้นเฝ้ายมเขื่อนรามบุรี รวมทั้งรูปสำคัญอื่นๆ ตรงมุมหนึ่งของระเบียง มีตู้ลายไทย
 บรรจุเครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ ของเจ้าจอมมารคำชุม

ห้องเกียรติยศ (HALL OF FAME)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นที่ประทับรูปสมาชิกตระกูลคิศกุลผู้มีผลงานดีเด่น เป็นเกียรติกับวงศ์ตระกูล เช่น รูปปั้นของม.จ. จุฑกิต และหม่อมแถม รูป ม.จ.หญิง พูนพิสมัย คิศกุล ม.จ.หญิง จงจิกรณอม คิศกุล ฯลฯ รวมทั้งรูปเขียนของเจ้าพระยาโกษาปาน โดยช่างฝีมือชาวอินโดนีเซีย และของเบ็ทเคล็คที่ระลึกจากการไปท่องเที่ยวที่ต่างๆ

ห้องแดงพระองค์

ชั้นบนเก็บเสื้อผ้าของพระองค์ไว้ในตู้ใบใหญ่ รวมทั้งของใช้บางอย่าง ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ชูแสงคุณธรรมจะไม่หลงมลายอยู่กับวัตถุอันทรูหราฟุ่มเฟือย ของใช้ของพระองค์จึงเป็นของธรรมดาที่คนทั่วไปใช้กันนั่นเอง

ห้องทรงพระอักษร

ปกติ จะทรงใช้ในเวลากลางวัน ส่วนกลางคืนจะทรงในมุ้งลวด ฉลี่ยก้านหลัง นรืองและหนังสือที่ทรงมีหนังสือไว้ทั้งสิ้น 1050 เรื่อง นั่นคือหลักฐานอันแสดงถึงความเพียรจริงจังของพระองค์

ท้องสุดท้ายเป็นห้องสำคัญมากอีกห้องหนึ่งเพราะเป็นห้องพระบรมอัฐิ ซึ่งเป็นห้องประดิษฐานพระบรมอัฐิและพระอัฐิของบุคคลสำคัญหลายพระองค์ เช่น พระบรมอัฐิของรัชกาลที่ 2 รัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 พระอัฐิของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรดิษฐ์ พระอัฐิของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระวชิรญาณวโรรส อัฐิของเจ้าจอมมารคานุม และสุดท้ายอัฐิของพระองค์เองก็ได้รับการอัญเชิญมาประดิษฐานในห้องนี้ด้วย

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์วังวรดิศเปิดให้คนทั่วไปเข้าชมโดยไม่เสียค่าเข้าชมใดๆ ทั้งสิ้น เพียงแต่อาจต้องเข้าชมเป็นหมู่คณะและจะต้องมีกรณีก่อนมายตรงหน้าเท่านั้น เพราะว่า การเข้าชมแต่ละครั้งจะมีบุคคลที่คอยแนะนำและอธิบาย เพื่อให้เห็นคุณค่าทางคติศึกษาอย่างแท้จริง ด้านหน้าค่านักมีอาคารหลังเล็กเป็นห้องสมุดเปิดให้นักเรียนและประชาชนเข้ามาค้นคว้าได้ โดยเปิดเฉพาะวันอาทิตย์ เวลา 9.00-16.00 น. มีหนังสือพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทววงศ์วโรปการและหนังสืออื่นๆ อีกมากมาย สำหรับผู้ไปรู้

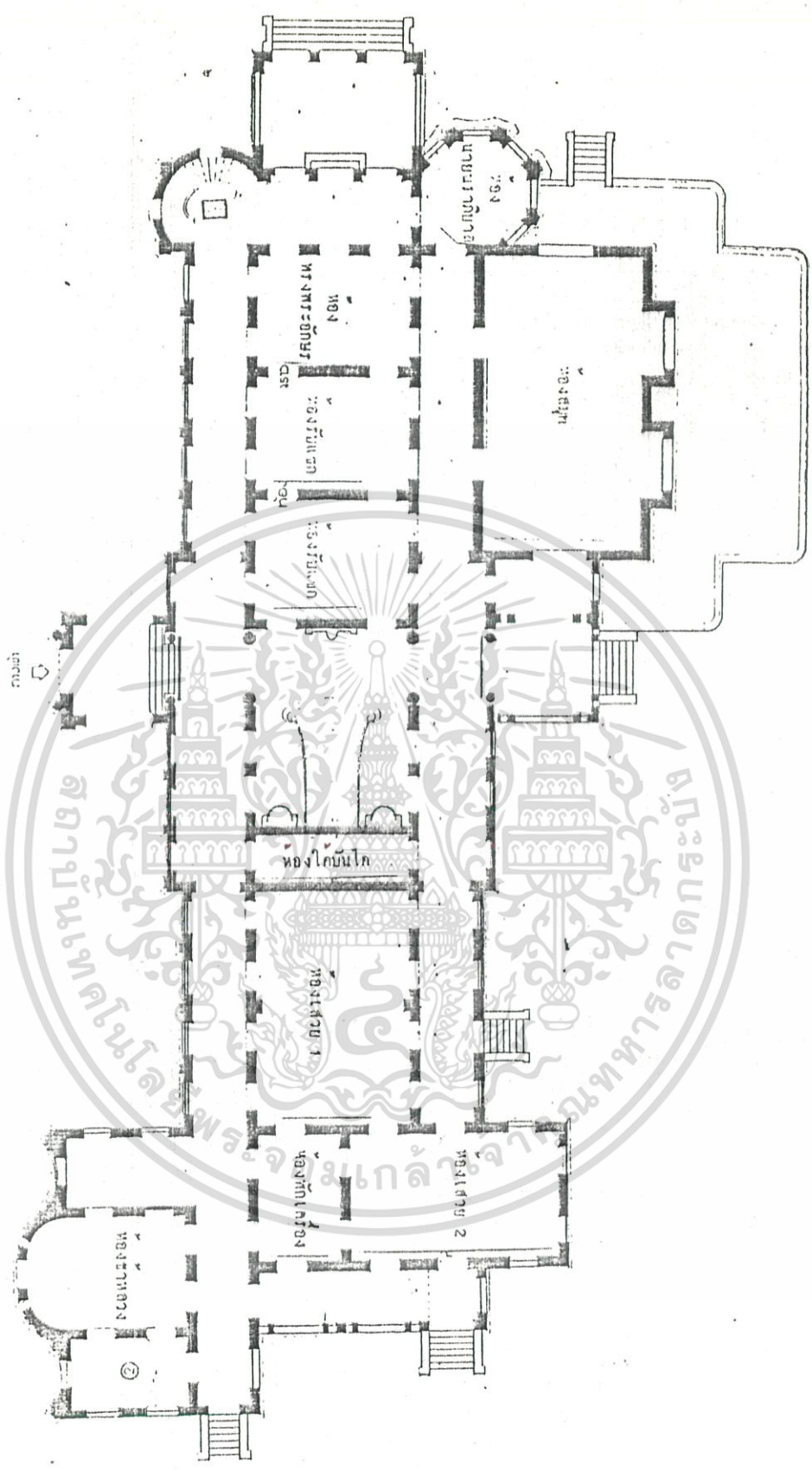
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.๖ พระราชวังบางขุนพรหม ตั้งอยู่ที่ถนนสาทรเดิม กรุงเทพมหานคร
 สาเหตุที่นำเอาพระราชวังบางขุนพรหมมาใช้เป็นโครงการ เปรียบเทียบก็เช่น
 เดียวกันกับพิพิธภัณฑ์วังวรดิศคือมี สถาปนิกผู้สร้างคนเดียวกันในการที่จะนำมาศึกษา
 นี้ก็เพื่อให้รวมถึง การจัดวางแปลนและการใช้สอยอาคารในอภิศของห้องต่างๆ เพื่อนำไป
 เปรียบเทียบกับการใช้สอยอาคาร ในอภิศของระดมราชนิเวศน์

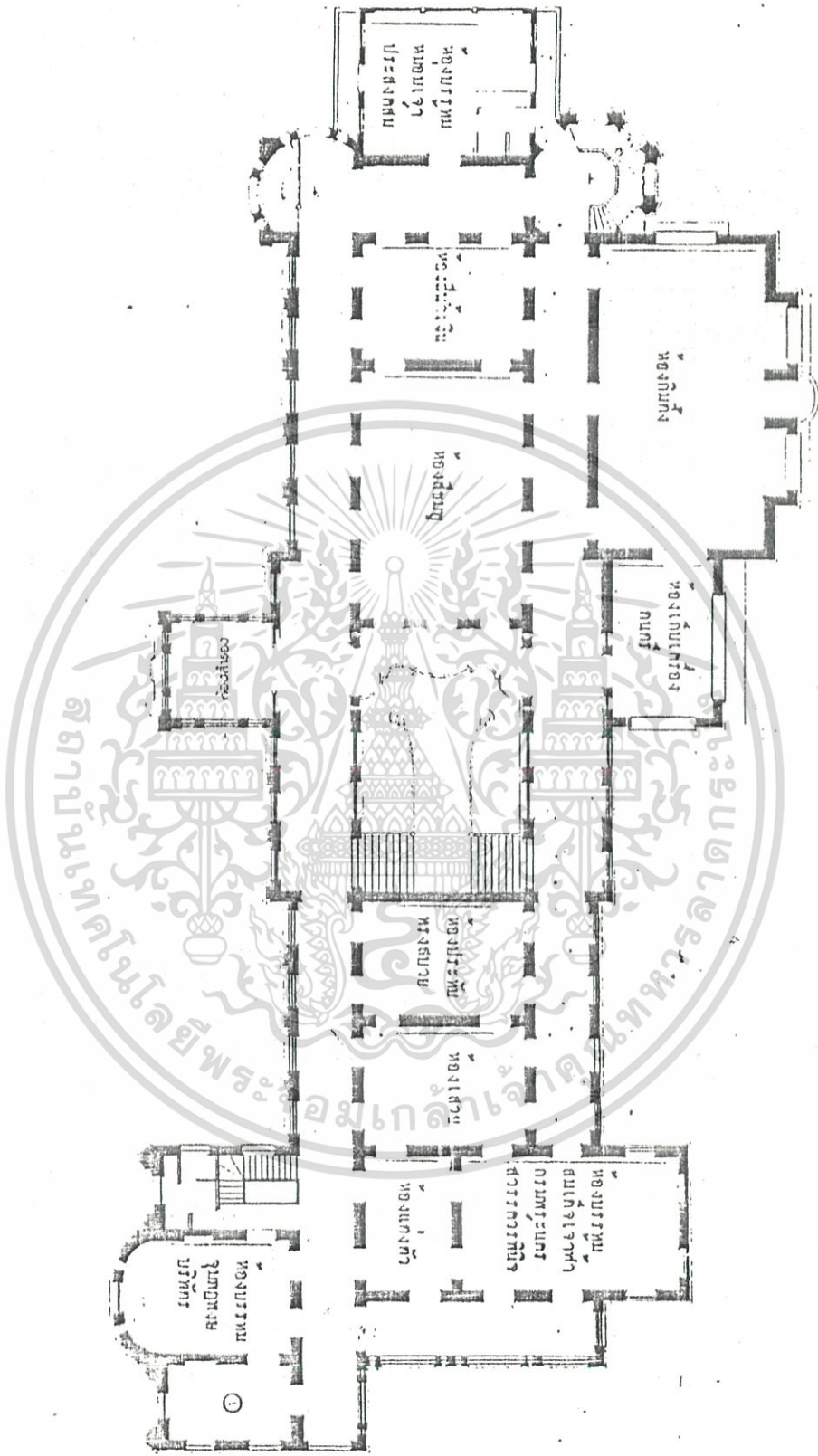
รูปที่ 5 พระราชวังบางขุนพรหม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ๑ ผังชั้นล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ๗ ผังชั้นบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาคาร

รายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาคารโดยสังเขป

๕๕
หลัง

วังบางขุนพรหมอยู่ภายในบริเวณธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่โดยใช้ทางเข้า-ออกมายังอาคารทางเดียวกับอาคารสำนักงานใหญ่ สภาพที่ตั้งของตัวอาคารทอดยาวไปตามทิศเหนือใต้ โดยหันด้านยาวและห้องต่าง ๆ ไปสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

ทิศเหนือ	ติดกับ	อาคารสโมสรของอาคาร , วังเทเวศน์
ทิศใต้	ติดกับ	ถนนหาเกษม
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ถนนภายในและตรงข้ามกับอาคารสำนักงานใหญ่
ทิศตะวันตก	ติดกับ	สนามหลังวังตรงข้ามกับแม่น้ำเจ้าพระยา

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ลักษณะของอาคาร เป็นศิลปะแบบบารอก (BARAQUE) ของยุโรป ออกแบบโดยสถาปนิกชาวเยอรมันชื่อนาย คาล ดอริง (KARL DOHRING) ซึ่งเคยประจำอยู่ในประเทศไทย และได้ออกแบบพระราชวังม่านปิ่นที่จังหวัดเพชรบุรีและตำหนักท้าวสุวารีที่ อ.อ่าวไทย

มีผู้บรรยายว่า ทุกคนที่ย่างเท้าเข้ามาในบริเวณวังบางขุนพรหมจะรู้สึกว่าเขาไปอยู่ในวังแห่งใดแห่งหนึ่ง ในยุโรปมากกว่าที่จะเป็นวังในประเทศไทย เพราะลักษณะทางสถาปัตยกรรมตั้งแต่ประตูใหญ่ ถนนสามเสนเข้า จนถึงตัวตึกใหญ่ และการตกแต่งภายในเป็นแบบยุโรปทั้งสิ้น ศิลปะของอาคารสร้างวังบางขุนพรหม มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างศิลปะแบบเรอเนซองส์ จนถึงศิลปะบารอกโคโค ซึ่งกำลังเรื่อถึงขีดสุดในระยะเวลาที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชสวรรคตกำลังรุ่งเรือง อยู่ในยุโรป อาจเห็นได้ว่าความทรงประสงค์การวังบางขุนพรหมให้เป็นตามแบบสมัยนิยม

ตัวตำหนักวังบางขุนพรหมเป็นตึก 2 ชั้น ซึ่งปลายปีกด้านหนึ่งสร้างเป็นหอกลม 3 ชั้น มีทางเดินอยู่ทางทิศตะวันออก และมีทางเข้าจากเจดีย์มณฑลที่เขมรติดไว้ระหับอยู่ทางทิศตะวันออกหรือด้านถนนสามเสน ส่วนที่โกลนปลายสุดของตำหนัก นี้เป็นมุขยื่นออกมา เพื่อเน้นจุดจบของอาคาร ตอนบนสุดของอาคารเป็นจัตุรัสทรงสูง มุมของจัตุรัสเป็น ๒ ขั้วระหับ ประกอบด้วยหน้าต่างที่จัตุรัสเรียกว่า DOME เรียงรายไปโดยเฉพาะส่วนนี้ เป็นมุขระหับยาวตามแนวนอนถึง 2 ขั้ว จุดเด่นของตำหนักนี้ายนที่อยู่ที่ลวดลายปูนปั้น ที่กระดานวาง และที่ผนังตอนปีกจัตุรัส นี้ทำด้วยปูนฉาบฉิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การไสยอาถรรพ์ในอดีต

ลักษณะการไสยอาถรรพ์ในอดีต

อาถรรพ์ดำหนักสูง 2 ชั้น มีส่วนที่เป็น 3 ชั้น เฉพาะตอนมุกที่ยกเป็นทอคอย เพื่อประดิษฐ์พระบรมอัฐิ ในสมัยก่อนเมื่อรดเซาประศุกใหญ่มาแล้ว ต้องออมสนามวงกลมเข้ามาเทียบบันไดหน้าดำหนักใหญ่ ไ้มุมด้านตะวันออก ที่สนามวงกลมหน้าบันไดหักลาวันมีพระพุทธรูปปางนาคปรกอยู่ในซุ้มเรือนแก้วหน้าตัก รวมทั้งซุ้มกว้างประมาณ 24 นิ้ว ประดิษฐานอยู่บนแท่นสูงเพียงหน้าอก สองข้างแท่นปลูกต้นลำทวนไว้มุมหนึ่ง เมื่อทูลกระหม่อมจำต้องเสด็จจากวังบางขุนพรหมไปประทับ ณ เมืองบันลึง ขวา ไ้ประธานพระพุทธรูปองค์นี้พร้อมกับเครื่องมุกชั้นใหญ่ ๆ อีกหลายชั้นแก่พิภพทิศด้านเหนือชาติคงเหลือแต่แท่นเปล่า ๆ

ตัวดำหนักใหญ่เมื่อคว่ำบันได 3 ชั้น ไ้มุมด้านตะวันออกแล้วจะเห็นอักษรหินอ่อนใหญ่เป็นทางสำหรับขึ้นไปชั้นบน

ชั้นล่างประกอบด้วย

1. ห้องรับแขก ติดกับโถงทางเข้า < ห้อง คือห้องจริงกับห้องสำรอง
2. ห้องทรงพระอักษร เป็นห้องทำงานของทูลกระหม่อม
3. ห้องสมุด เก็บหนังสือนานาชนิด
4. ห้องนายนราภิบาล เลขาส่วนพระองค์
5. ห้องเสวย 1 หรือห้องพักผ่อน ใช้เป็นห้องจัดเลี้ยงใหญ่และเป็นห้องสำหรับพระธิดาทั้ง 5 พระองค์ของทูลกระหม่อมทรงหัดดนตรีไทย
6. ห้องเสวย 2 เป็นห้องที่เสวยทอดจากเครื่องคัมในห้องเสวยฯ
7. ห้องพักเครื่อง อยู่ใกล้กับบันไดลงไปห้องเครื่องเป็นที่พักเครื่องเสวย
8. ห้องโถงบันได เป็นห้องเก็บเซฟ

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย มาอยู่ ณ วังบางขุนพรหมแล้ว ชั้นล่างทั้งหมดก็ไ้ถูกตัดแปลลเป็นสำนักงานของธนาคารทั้งหมด ส่วนห้องโถงบันไดก็ทำเป็นห้องเซฟเก็บรักษาเงินของชาติเอาไว้ โดยเสริมผนังห้องเซฟให้แข็งแรงขึ้น

ชั้น 2 ประกอบด้วย

1. ห้องสี่ชมพู ทาด้วยสีชมพูอ่อน เป็นห้องที่ตกแต่งงามที่สุดในวังนี้ ส่วนมากจะไ้ใช้รับแขกที่สำคัญจริง ๆ เท่านั้น นอกจากนั้นก็เป็นที่ประกอบพิธีต่าง ๆ ของวัง

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมาอยู่ ณ วังบางขุนพรหม ไ้ถูกตัดแปลลเป็นห้องประชุมคณะกรรมการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การธนาคารโดยสร้างโต๊ะประชุมใหญ่รูปตัว B ขึ้นเป็นห้องสัมมนาแดงขาว

2. ห้องสีน้ำเงิน เป็นห้องรับแขกเล็ก
3. ห้องบรรทม หม่อมเจ้าประสงค์สม เป็นห้องบรรทม

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมาอยู่ ณ ว่างบางขุนพรหม ได้ตัดแปลลเป็นห้องทำงานของผู้ว่าการ
ธนาคารสืบต่อมา

4. ห้องกมดั่ง เป็นห้องเก็บเครื่องลายครามจีน
5. ห้องเก็บเครื่องดนตรี ธนาคารเคยใช้เป็นห้องประชุมเล็ก
6. ห้องประทับทรงสหาย เป็นที่พักของทูตกระหม่อม
7. ห้องบรรทม สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ กรมพระนเรศเสวกรวรวิมล
8. ห้องบรรทม พระองค์เจ้าจุมภฏพงษ์บริพัตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติและการพัฒนามาเป็นพิพิธภัณฑ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งนี้เริ่มเปิดในปี ค.ศ. 1904 สถาปนิกคนแรกคือ CASS

GILBERT ซึ่งเขาค้นหาอาคารศึกษางานของโรมันโบราณมาเป็นต้นแบบและเป็นส่วนประกอบของงาน
ชิ้นนี้ อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้มีส่วนส่วนต่อกัน มีหลังคาต่อเนื่องกัน ภายในจะมีเพดานโค้ง มีช่องแสง
เป็นระยะ ลักษณะ องค์ของอาคารจะวางอิ แนวแกนรูปกากบาท จึงเป็นลักษณะการวางผังตามแบบ
สมัยก่อน ตอนปลายของแต่ละแนวแกนนี้ จะเป็นประตูสามบาน เหนือประตู เป็นช่องแสงรูปครึ่งวงกลม

สถาปนิกผู้เข้ามาทำการปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้คือ HUGH HARDY MALCOLM

HOLZMAN และ NORMAN FEIFFER ซึ่งทำการศึกษาลักษณะการออกแบบดั้งเดิมของสถาปนิกผู้
การออกแบบเป็นคนแรกจนมีความเข้าใจถึงลักษณะงานออกแบบดั้งเดิมและความต้องการ ของผู้
ออกแบบคนแรกคือ

ในยุคหนึ่งของอเมริกา ซึ่งระหว่างปี ค.ศ. 1930-1960 สถาปนิกเป็นจำนวนมาก ได้พากัน

รังเกียจงานในแบบคลาสสิกของโรมันและงาน CLASSIC ART ได้ จึงพากันหันกลับมาสนใจคุณค่า
ของงานสถาปัตยกรรมสมัยยุคโบราณมากขึ้น ได้มีการนำเอาอาคารในแบบโรมันกลับมาใช้
ใหม่ จึงถือเป็นลัทธิคลั่งชาวแกลลอมของอาคารเก่า เมืองต่างๆ จะไม่มีสิ่งก่อสร้างใหม่ๆ เข้ามาแทน
ที่จึงเป็นการยากที่จะมีความเข้าใจเหมือนอาคารเก่า

สาเหตุที่สถาปนิกและเจ้าของอาคารในปัจจุบันนิยมนำอาคารเก่ามาปรับปรุงใหม่

คือนอกจากว่าถึงคุณค่าทางด้านพลังงานแล้ว ราคาของอาคารใหม่มักสูงมาก จึงนิยมนำเอา
อาคารเก่ามาปรับปรุงใหม่ จึงต้องเพิ่มเติมระบบต่างๆ ที่จำเป็น เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา ระบบ
รับอากาศ ระบบสื่อสารต่างๆ เป็นต้นเป็นสิ่งพื้นฐานที่ลูกค้าที่นำอาคารเก่ามาใช้ การปรับปรุง
ต้องการอยู่แล้ว แต่สถาปนิกที่คิดว่าจะ กับการศึกษารูปแบบของอาคารเก่าแก่ก่อนที่จะทำการรับ
ปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งใดลงไป เพื่อทำให้ได้อาคารที่มีคุณค่าอย่างแท้จริง

HUGH HARDY เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ เขาได้อุทิศตัวทุ่มเท

ไว้กับการศึกษางานของ GILBERT ต่อมา GILBERT เป็นสถาปนิกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของอเมริกา

ในงาน BEAUX ARTS ซึ่งเขาได้เคยเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของศิลปะแห่งนี้โดย GILBERT

ภายหลังอายุ 74 ปี ค.ศ. 1934 ผลงานของ GILBERT ถือเป็นบุคคลต้นแบบสถาปนิกแห่งอเมริกา

(ARCHITECTURAL LEAGUE) ในปี ค.ศ. 1881 ได้รับตำแหน่งประธานของสมาคมนี้ นอกจากนี้

นั้นเขายังเป็นประธานของ A.I.A และ NATIONAL ACADEMY OF DESIGN และเป็นกรรมการ

ของ METROPOLITAN MUSEUM OF ART ผลงานทางสถาปัตยกรรมของอาคาร WOOLWORTH

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(เคยเป็นอาคารที่สูงที่สุดของโลก)

HUGH HARDY เรียกว่า GILBERT เหล่านี้เป็นงานที่มความดีเอนและได้ถูกลอกเลียน

แบบอย่างมากมาย การปรับปรุงงานสถาปัตยกรรมของ GILBERT จะได้เป็นตัวอย่างของงานสถาปัตยกรรมที่เป็นแบบเก่าที่ถูกละเลยค่านคุณค่ามาเป็นเวลานาน คังเช่นโครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ศิลปะแชนหลุยส์นี้ เป็นต้น

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานแสดงนิทรรศการศิลปะ ที่ถูกสร้างขึ้นพร้อมกับชมแสดงงานศิลปะจากชาติอื่นๆ เช่น รมของเยอรมัน อังกฤษ อิตาลี เบลเยียม ฯลฯ แต่ภายหลังจากเสร็จสิ้นงานแสดง รมเหล่านี้ก็ได้ถูกโยกย้ายออกไป คงเหลือแต่อาคารพิพิธภัณฑ์เท่านั้น

อาคารในยุค NEO-CLASSIC งานใหญ่ระบับรูปทรงและการวางผังที่คล้ายคลึงกัน คือมีอาคารสามกลางที่เป็นโถงสูง และมีปีกสองข้างที่ต่ำกว่า เป็นส่วนจกนัทรรศการ ลักษณะเป็นสมดุสเทากนทั้งสองข้าง แต่ในงานของ GILBERT น HARDY ถูกกล่าวว่ามีลความละเอียดระบับรอบของการจัดเนื้อวาง ายไป เน้นความแตกต่างของแสงเงาที่มีนัแตกต่าง ีต่างๆ เหล่านี้ทำให้งานของกิลเบอรนแตกต่างจากงานอื่นๆ ในยุคเดียวกัน จากจุดนี้เองททำให้สถาปนิกยูเซมมาทำ การปรับปรุงใจเป็นลัทธิในกาที่กวชยอกแบบ

ความดี เร็วของ H.H.P. ทำให้การปรับปรุงยู่ที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เขามาประยุกต์โดยมีนัในรูปนัแบบของตัวอาคาร เดิมสูญเสีย ในขณะที่ยู่กัก็ทำให้งานศิลปะที่อยู่ภายในพิพิธภัณฑ์ ได้รับความจกวางใบส่ว นแวลลอมทกและมีความเนาะระบับส่ว นศิลปะในเขตละชั้น

ส่ว นเก่าเดิมของตัวพิพิธภัณฑ์ H.H.P. เรามาทำกรปรับปรุงอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม ี่ไม่ได้รับการดูแลรักษา ของแสงที่อยู่มลภาวะกัก็นำยู่มาห้ระเซามาในอาคาร โคนและแสงสว่างภายในกั มีเมฆา สมในการแสดงงาน ทั้งแสงธรรมชาติ แล แสงจาก ฟ้า ที่อยู่ในลักษณะที่สมกันลยารว้สั กั หินอ่อน กระเบื้อง ไม้ ไม้การวางรูปทรงที่เรขาคณิตลักษณะ เรขาคณิตของกัอาคารปร ู ุ ุ หน้าตางที่ถูกคอ เดิมกลนหน้าม้สัคส่วนที่เป็นสมัยใหม่ ี่ไม่มีความเขากัตัวอาคาร ทำให้เพทว่างภายใน ที่สถาปนิกยูออกแบบเดิมสร้าง ี่เสียคุณค่าไป ึ่งเวลานั้นเป็นสิ่งที่ยูผลทำการปรับปรุงไปตามใจชอบ

ในปัจจุบันเราจะพบว่า จากม้เดิมของตัวอาคารเอง เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมคานขนานรอนันอยู่ ึ่งก่อให้เกิดการ เชื่อมโยงกันของส่วนต่างๆ ของอาคาร โถงโถง รมประคูนันโค จะมีความคอเนื่องกัน เกิดมวลท้มีความน่าระหับใจ การปรับปรุงของกลุม H.H.P. สร้างให้เกิดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่ว นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ี่ไม่อนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการ เข้าชมของผู้ที่จะ เข้าชมโดยมีบัตร เชื้อ เจ็ดและน้ำยู่ เข้าชมเข้าสู่ตัวอาคารอย่างแขกผู้มีเกียรติ โดยนำเข้าสู่โถงส่วนกลาง และแจกไปยังโถงนิทรรศการด้านข้างในลักษณะของผังรูปกากะมาด

สถาปนิกได้พยายามรักษาความเป็นผนวแกนของตัวอาคาร ไว้ ทั้งในปัจจุบันและการต่อเติมหรือเพิ่มเข้าในอนาคต

ในโครงการปรับปรุงครั้งนี้ สถาปนิกพยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะซ่อมแซมและปัดล้างระบบรักษาความปลอดภัย และระบบควบคุมอุณหภูมิต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีตามมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อมิให้เสียศูนย์ไว้ภายในอาคาร ระบบต่างๆ จะถูกรื้อถอนไว้ในถ้ำ และห้องเครื่องพัสดุเป็นส่วนมาก แต่บางส่วนก็จะอยู่ในโครงสร้างที่หัวเพิ่มขึ้น

เนื่องจากพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารที่เป็นไปเพื่อการชม ดังนั้นจึงเป็นเรื่องแน่นอนที่วาระอันแสงสว่างจะเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการออกแบบและตกแต่งภายในพิพิธภัณฑ์ วาระในพิพิธภัณฑ์ศิลปะ เปรียบเสมือนกับแสงสว่างที่มารอคิดคนรับแสงสว่างขึ้นมาเพื่อไว้ในพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะ เพื่อให้ได้คุณภาพของแสงสว่างในงานที่แสดงอยู่ภายใน แต่อย่างใดก็ตาม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถาปนิกก็คือ ลักษณะของโถงหรือทางโถงต่างๆ จะต้องไม่ทำร้ายสัจจะภายในอาคาร หรือพื้นที่เสียไป

จากการพิจารณาของสถาปนิก H.H.P. และ GILBERT มีความต้องการแสงสว่างธรรมชาติในการสร้างบรรยากาศภายในตัวอาคารมาก ดังนั้นสถาปนิกจึงพยายามที่จะคงลักษณะอันนี้ไว้ โดยพยายามที่จะให้แสงที่พอเหมาะสำหรับพิพิธภัณฑ์ และก็ไม่ทำด้ายงานศิลปะเหล่านั้นด้วย

ก่อนหน้านี้ แสงสว่างภายในอาคารมีมาก รวมทั้งรั้วสีลวดลายไวโอเล็ตที่ไม่สามารถมองเห็นได้ รังแสงสว่างและรังสีเหล่านี้เป็นตัวทำลายวัตถุสิ่งซึ่งแสดงภายใน สถาปนิกแก้ไขโดยติดตั้งกระจกบานเกล็ดคัลแสง เป็นบางส่วนที่ของแสง ทั้งสองด้านวิธีการนี้ทำให้ลดแสงสว่างไปปริมาณแสงที่ต้องการ

ผู้เข้าชมอาจจะไม่รู้สึกถึงความแตกต่างระหว่างแสงภายในกับภายนอก ถ้าทำให้ไม่รู้สึกโดยการกรองแสงที่ น่าตาในขณะเดียวกันที่ทำให้สามารถเห็นทัศนียภาพภายนอกได้ สถาปนิกได้ทำโถงที่จัดแสดงงานประติมากรรม เป็นช่องที่จะปรับระดับความเข้มของแสงระหว่างภายในให้กับผู้เข้าชม

สถาปนิกผู้ทำการปรับปรุง ได้คำนึงถึงแม้กระทั่งลักษณะการติดตั้งของโถงไฟต่างๆ จะไม่มีการติดเข้ากับตัวผนังติดโดยคร่ง แต่จะใช้วิธีต่อจากเพดานหรือขอบฝ้าที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ขนาดที่ไฟก็ควรได้รับการพิจารณาแล้วว่ามีเหมาะสมกับขนาดและที่ตั้งของภายในห้องนั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเวลา 74 ปี ของอายุพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ แตกมู่เข้าใจถึงงานของกิลเบอร์ทได้น้อย จนบางครั้งก็ทำให้ไม่สามารถถึงเอาส่วนที่เรียกว่าเป็นความคิดเด่นของงานออกมาใช้ได้ กลุ่ม H.H.P ได้พยายามศึกษาและนำออกมาให้ทีละเล็กละน้อย โดยโคลงไวซิ่ง เอกลักษณ์และบรรยากาห์ของบุคคลแบบ คนแรกใหม่มาที่สุด ทางพิพิธภัณฑ์ก็ยินดีที่จะคงไว้มีน้ำพุดอยู่ตรงกลางโถงทางเข้าไว้ ทางสถาบันกิลเบอร์ท H.H.P ก็โดยยอมรับตามนั้นถึงแม้ว่า น้ำพุดจะเป็นสิ่งซึ่งทำให้เพิ่มเติมภายหลัง เพราะกลุ่ม H.H.P ได้เห็นว่า จากน้ำพุดเอง จะเป็นจุดที่จะรวมคนหรือกระจายคนไปสู่ส่วนต่างๆ ของพิพิธภัณฑ์ ได้เป็นอย่างดี

สถาบันกิลเบอร์ท H.H.P ได้นำการศึกษาถึง ลักษณะของสีและวัสดุลายที่ GILBERT ครอบไว้และพบว่า เขานิยามใช้สีที่มีความสว่างสดใส แต่สถาบันกิลเบอร์ททำการปรับปรุง เลือกที่จะใช้สีที่มีความ เขมา-สมมากกว่าในอาคารประเภทนี้

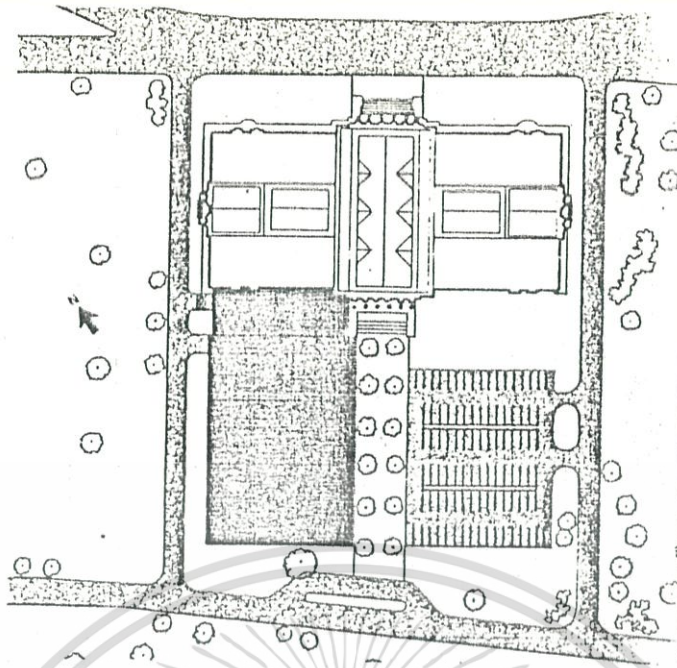
ลักษณะการวางผังของ GILBERT มีลักษณะ เป็นตารางซึ่งทำให้การ เก็บชม เห็นไปอย่างสะดวก แต่ก่อนหน้านั้น มีเพียงมองเห็นความมืดตึ๊งจากการจัดวางผังอันของเขา ก็ได้ถูกละ เลี้ยว แตกกระห่างยุคแล้วรักษา มิเป็นความสับสนอัน บ้างครั้งก็ ได้ถูกแบ่งส่วนของตารางนี้เสียด้วย ซึ่งทำให้หมดคุณค่าของการวางผังของสถาบันกิลเบอร์ทแบบอาคารเสียสิ้น

สถาบันกิลเบอร์ท H.H.P คำนึงถึงว่าถึงลักษณะการวางผังตารางผังอาคารได้เพิ่มการ เพราะระตุโกบางส่วนของ เพื่อให้ลักษณะของตาราง แต่ถ้ามองถึงถึงสัดส่วนและลักษณะของรูปทรงรูประตุโก ที่เหมือนกับของเดิม ในรูประตุโกมีระบบต่างๆ นอกนั้น เป็นอาคารระบบรักษาความปลอดภัยระบบควบคุม อุณหภูมิ ระบบป้องกันไฟ เป็นต้น

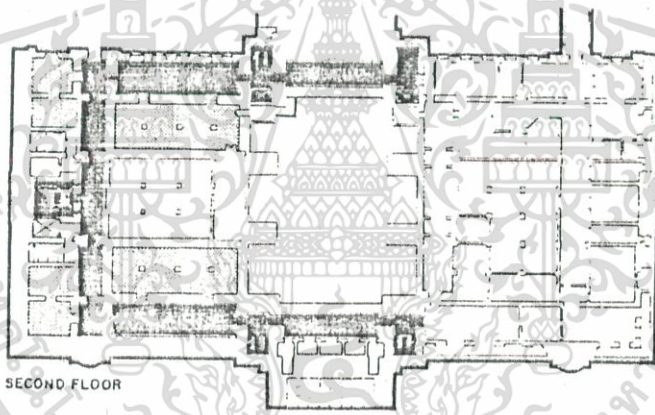
สถาบันกิลเบอร์ทปรับปรุงได้เพิ่มขึ้นโดยหลักเข้ามาใหม่ เนื่องจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นของ ผู้เข้าชม โดยอาคารออกแบบใหม่รูปทรงที่เป็นเส้นโค้ง ใช้สีเข้มมีเป็นผิวเด่นและเป็นการ เชื้อเชิญเข้าสู่ ภายในได้เป็นอย่างดี

นอกจากการก่อสร้างเพิ่มเติมต่างๆที่ได้ทำขึ้นภายหลังโดยสถาบันกิลเบอร์ทได้ทำให้ เป็น กลุ่มอาคารที่มีความสมบูรณ์แบบในตัวเองประกอบด้วยอาคารและหน้าที่ใช้สอยตามลักษณะได้เป็นอย่างดี

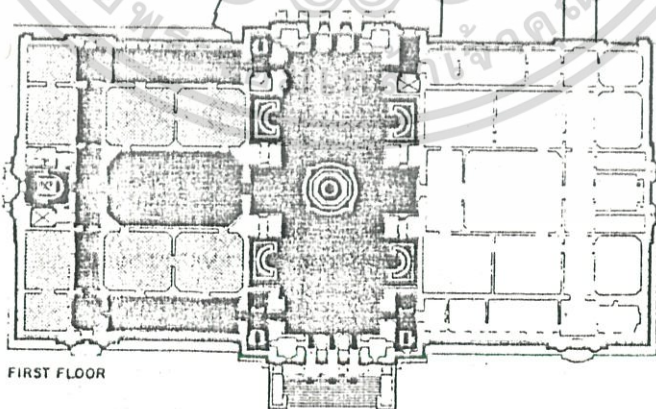
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Site of St. Louis Art Museum

SECOND FLOOR

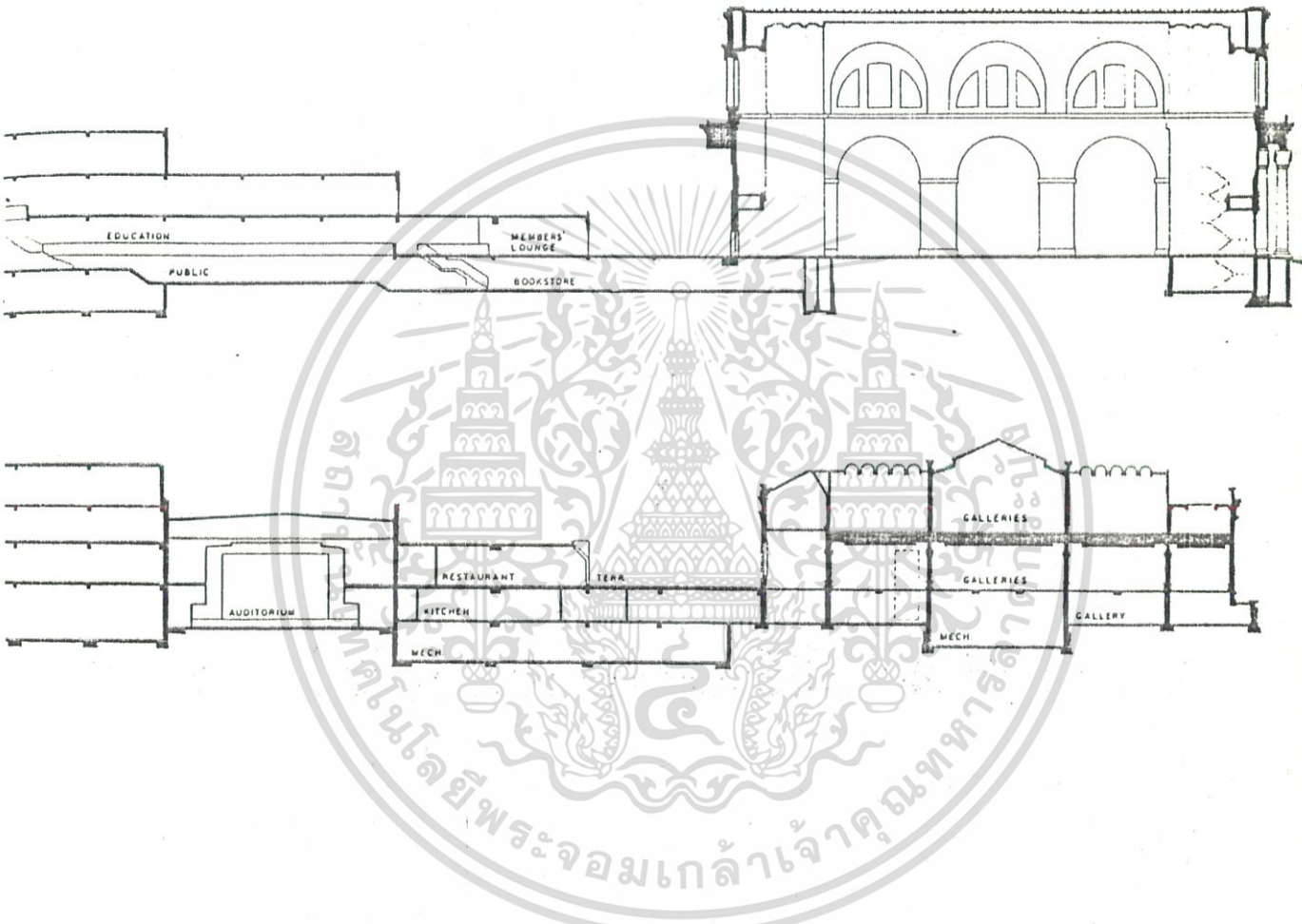

FIRST FLOOR

รูปที่ 8

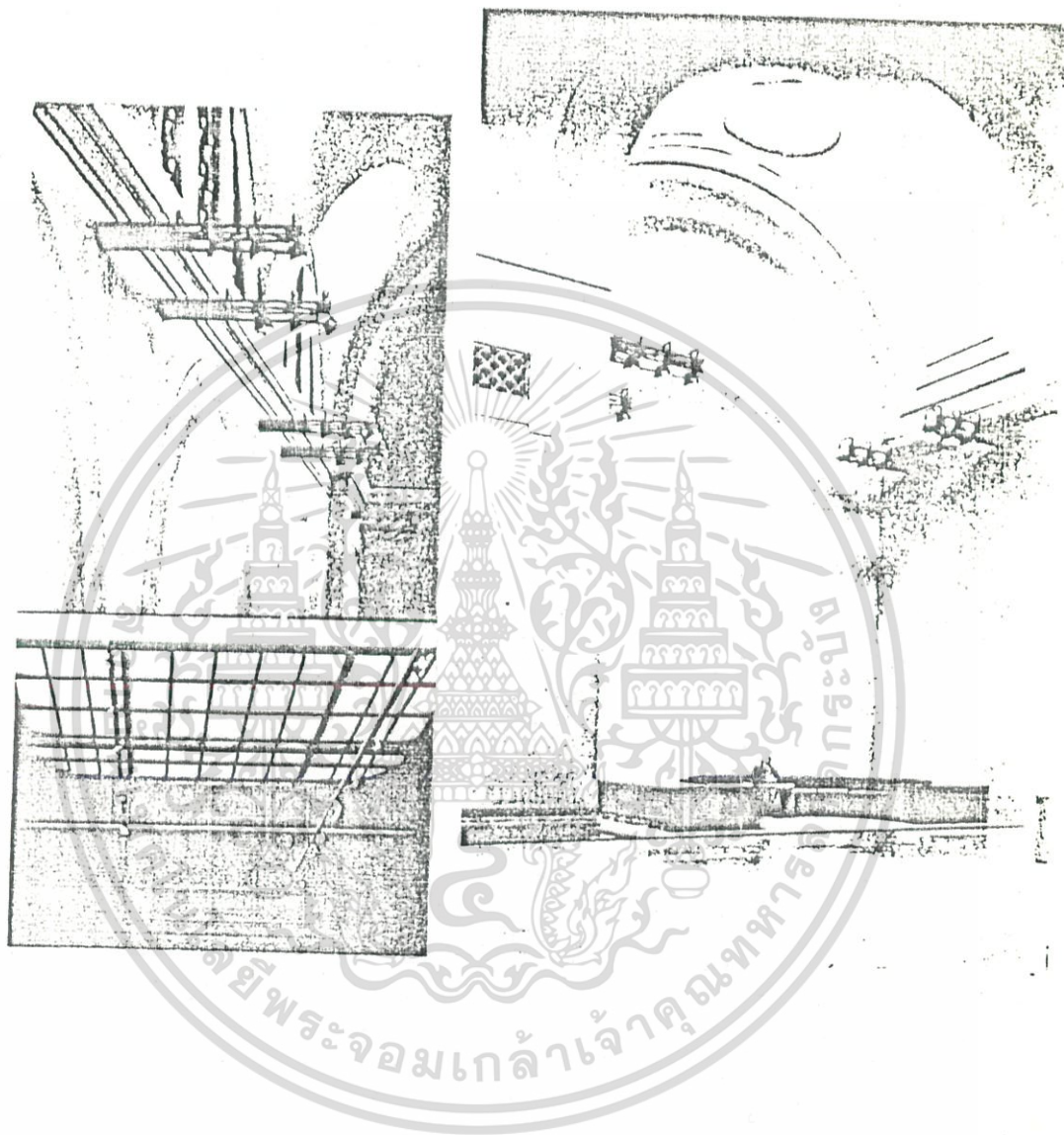
ผังชั้นบนและล่างของพิพิธภัณฑสถานศิลปะลูอิส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ๑
 รูปตัดของพิพิธภัณฑ์ทางคามยาวและคามขวาง
 แสดงให้เห็นส่วนที่เป็นของเดิม และส่วนที่
 ต่อเติมขึ้นใหม่

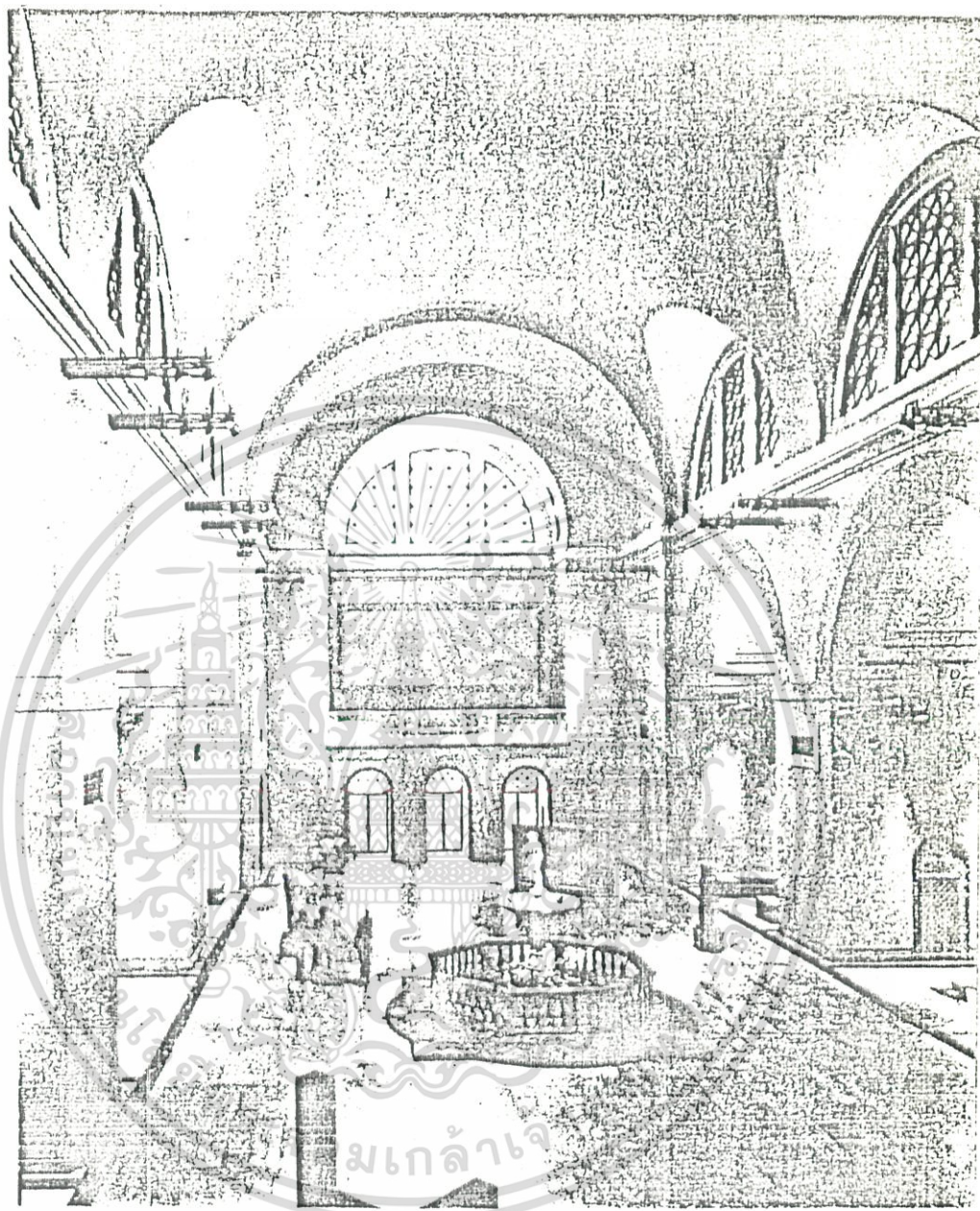
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 10

ลักษณะการติดตั้งใหม่ทำขึ้นใหม่สำหรับพิธีกรรมที่สถาปัตยกรรมนี้ มีการกระจายและกรองแสง
 ให้ได้ความเหมาะสมกับงานที่จัดแสดง จากที่ทำการวิจัยโดยสถาบันกษัตริย์และที่ปรึกษา
 ทางด้านไฟฟ้า ทั้งนี้ทำขึ้นใหม่ไม่ทำลายบรรยากาศและทัศนียภาพเดิมของงานที่
 สร้างสรรเอาไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ๑๐ โถงส่วนกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูลโครงการ

5.1 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโครงการที่ตกแต่งภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระรามราชินีเวสต์สามารถแยกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลออกได้ดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบโครงการโดยวิธีทางสถาปัตยกรรม

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

5.2.1 ประวัติการใช้สอยอาคารในอดีตและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาคารของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระรามราชินีเวสต์นั้น ในด้านเกี่ยวกับตัวอาคารนั้นโดยสรุปกรมศิลปากรได้ทำการบูรณะสิ่งต่างๆแล้วเสร็จในปี 2531 พร้อมทั้งจะทำการตกแต่งภายในต่อไปโดย

5.2.2 หน่วยงานและสายการบริหาร องค์ประกอบส่วนนี้ได้จากแผนภูมิการจัดหน่วยงานของพิพิธภัณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลจะประกอบหลัก 4 ส่วนคือ

- ก. บริหารและธุรการ
- ข. ศึกษาและประชาสัมพันธ์
- ค. อนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ
- ง. รักษาความปลอดภัย

ส่วนรายละเอียดต่างๆจะกล่าวในส่วนต่อไป

5.2.3 ประเภทและพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร, การเลือกหัวข้อสิ่งแสดง, สติติผู้ใช้บริการในหัวข้อนี้ในการรวบรวมข้อมูลและการศึกษาข้อมูล ได้ทำการสรุปไว้แล้วสามารถนำมาใช้ได้โดย

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม

ในส่วนนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่าความสัมพันธ์ เมื่อเรามององค์ประกอบของงานแล้วจึงมาพิจารณาตามองค์ประกอบว่า ควรมีความสัมพันธ์กันใด โดยพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

- ก. บริหารสัมพันธ์
- ข. บริการสัมพันธ์
- ค. ติดต่อสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้านข้างองค์ประกอบอาจมีครบข้างหรือไม่ครบข้างหรือไม่เลยเราจึง
แทนค่าความสัมพันธ์กันดังนี้

----- 3 -----	3
----- 2 -----	2
----- 1 -----	1
ถ้าไม่สัมพันธ์กันเลยค่าของตัวเลขจะได้เท่ากับ	0

การวิเคราะห์หรือกำหนดข้อมูลที่เกี่ยวข้องนี้ ทั้งนี้จะทำให้ทราบถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายใน
โครงการว่าจะอยู่ส่วนใดไกล - ใกล้ภายในโครงการโดยการจัดรวมคะแนนค่าความสัมพันธ์และแสดงค่า
ความสัมพันธ์ลงบนแผนภูมิความสัมพันธ์ต่าง ๆ

5.3.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโครงการ

มีการพิจารณาดังความเหมาะสมต่าง ๆ ในการจัดพื้นที่ซึ่งมีข้อพิจารณา ดังต่อไปนี้

ก. สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทั่วไปของพื้นที่เป็นที่โล่งไม่เป็นปัญหาสำหรับ
ตั้งโครงการ การติดต่อการคมนาคมสะดวกสบายในการเข้าถึงโครงการ

ข. สภาพทางภูมิอากาศ สามารถแบ่งเป็นสองส่วน ๆ ได้ดังนี้
เขตสภาพแสงแดดไม่คอยมีเงาสำหรับตัวอาคารมากนักถึงแม้ฤดูร้อนของจังหวัด
เพชรบุรีจะมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีระหว่าง 16 - 38 องศาเซลเซียสในลักษณะที่สถานีภูมิอากาศ
ที่ออกแบบอาคารใหม่ลักษณะที่สามารถระบายความร้อนได้ดี

ลม ทิศทางลมในจังหวัดเพชรบุรีจะพัดผ่านในทิศตะวันตก ตะวันออกเฉียงเหนือ
ตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันตกเฉียงใต้ เฉลี่ยลมจะพัดผ่านตลอดปีเป็นผลให้อาคารมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
ทุกส่วนของอาคาร

เสียงรบกวน เนื่องจากแนวอาคารอยู่ห่างจากถนนใหญ่พอสมควรและมีตัวอาคาร
และต้นไม้บังเป็นระยะเพราะฉะนั้นเสียงรบกวนจึงไม่มีผลกระทบต่อตัวโครงการ

ฝนและความชื้น ไม่มีผลสำหรับสิ่งแสดงภายในโครงการเพราะมีลมและแสงแดด
เป็นตัวช่วยระบายอากาศและอีกทั้งฝนในจังหวัดเพชรบุรีจะตกชุกและมีปริมาณสูงสุดในเดือนตุลาคมเท่านั้น

5.3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของส่วนบริหารภายในโครงการ

จากส่วนประกอบหลัง 4 ส่วนในข้อ 4.2.2 สามารถนำมาแยก และจัดทำเป็นตาราง
ความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ก

งานบริหารและธุรการ

1	หัวหน้าพิธีภัณฑ์	10
2	เลขานุการ	15
3	เจ้าหน้าที่สารบรรณ	12
4	เจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน	12
5	เจ้าหน้าที่จำหน่ายบัตรเข้าชม	13
6	เจ้าหน้าที่จำหน่ายของที่ระลึกและเครื่องดื่ม	10
7	นักการ	13
8	คนสวน	11

บริหารสัมพันธ์ บริการสัมพันธ์ ติดต่อสัมพันธ์

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานบริหารและธุรการ

ข

งานการศึกษาและประชาสัมพันธ์

1	ภัณฑารักษ์	11
2	เจ้าหน้าที่ฝ่ายศิลป์	10
3	เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	10
4	คนงาน	9
5	วิทยาการนำชม	8
6	ประชาสัมพันธ์	10

บริหารสัมพันธ์ บริการสัมพันธ์ ติดต่อสัมพันธ์

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานการศึกษาและประชาสัมพันธ์

ค

งานอนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ

1	ภัณฑารักษ์	2
2	เจ้าหน้าที่อนุรักษ์วัตถุ	2
3	เจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ	2

บริหารสัมพันธ์ บริการสัมพันธ์ ติดต่อสัมพันธ์

ตารางที่ 7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานทะเบียนวัตถุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ขอสงวนสิทธิ์ในข้อมูลนี้ และขอสงวนลิขสิทธิ์ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

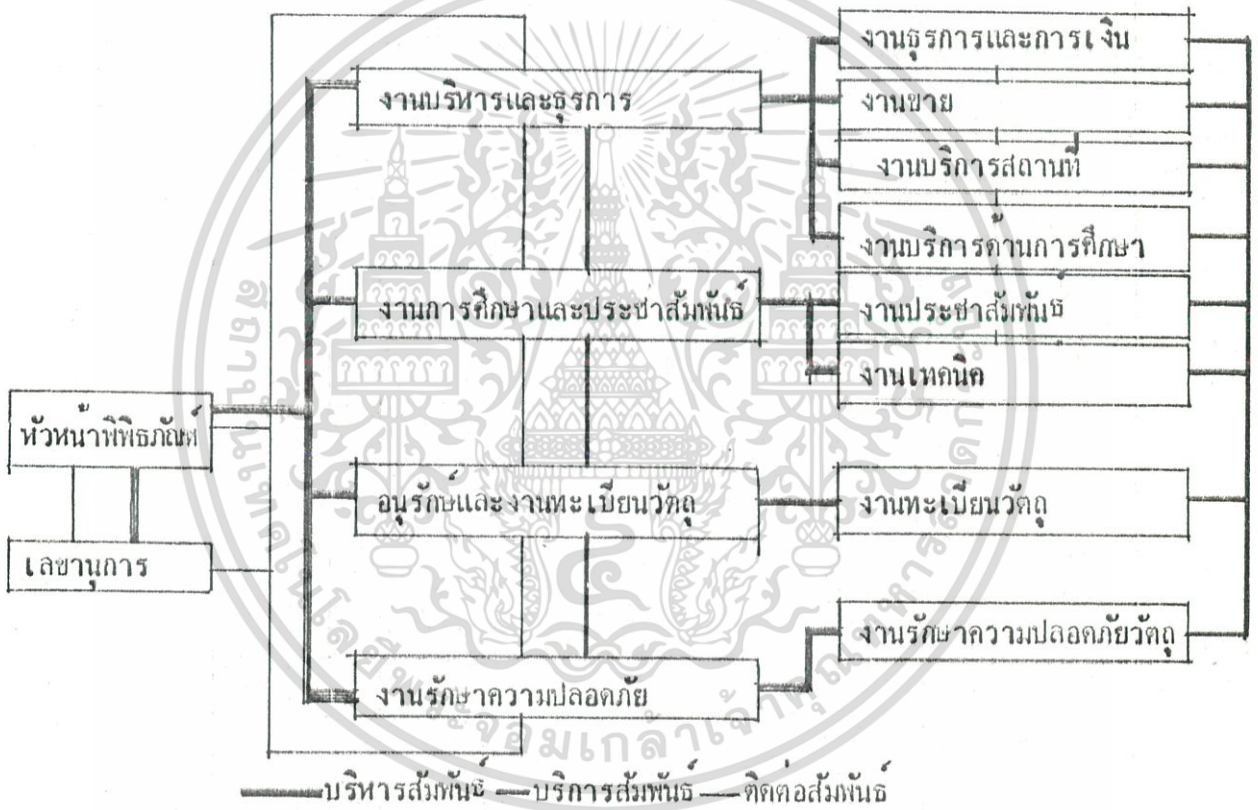
๖

งานรักษาความปลอดภัย

1	เจ้าหน้าที่พิทักษ์	4
2	เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	4
3	ยามรักษาการ	4

⊗ บริหารสัมพันธ์ ⊗ บริการสัมพันธ์ ⊗ ติดต่อสัมพันธ์

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงานรักษาความปลอดภัย

แผนภูมิที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ในส่วนบริหารทั้งหมดภายในพิพิธภัณฑ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันขององค์ประกอบทั้งหมดภายในโครงการ

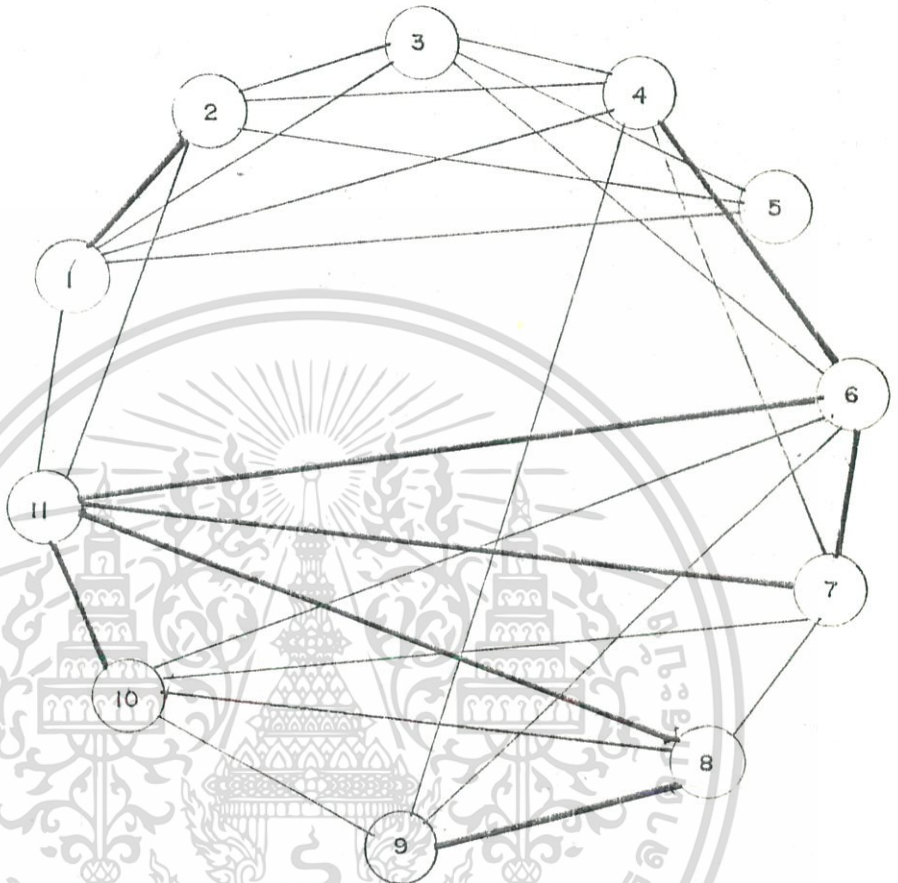
1	ที่จอดรถ	16																		
2	โถงทางเข้า	3	19																	
3	จำหน่ายบัตร	2	2	10																
4	ตรวจบัตรฝากของ	2	2	2	12															
5	ของที่ระลึกและเครื่องทึ่ม	2	2	2	1	11														
6	นิทรรศการชั่วคราว	1	2	2	3	0	16													
7	นิทรรศการถาวร	1	2	1	2	0	3	17												
8	บริหารและธุรการ	1	1	0	0	1	1	2	12											
9	การศึกษาและประชาสัมพันธ์	1	2	0	2	1	2	1	3	16										
10	อนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ	1	1	0	0	1	2	2	3	2	13									
11	รักษาความปลอดภัย	2	2	1	1	1	3	3	1	1	3	18								

๐ สัมพันธ์น้อยมาก 1 สัมพันธ์น้อย 2 สัมพันธ์ปานกลาง 3 สัมพันธ์มาก
 ตารางที่ 10 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหมดภายในโครงการ
 สรุปลำดับความสำคัญขององค์ประกอบภายในโครงการ

ลำดับ	องค์ประกอบ	คะแนน	ลำดับ	องค์ประกอบ	คะแนน
1	รักษาความปลอดภัย	18	7	อนุรักษ์และทะเบียน	13
2	โถงทางเข้า	16	8	บริหารและธุรการ	12
3	นิทรรศการถาวร	17	9	ตรวจบัตรฝากของ	12
4	นิทรรศการชั่วคราว	16	10	ของที่ระลึก	11
5	ศึกษาและป.ช.ส	16	11	จำหน่ายบัตร	10
6	ที่จอดรถ	16			

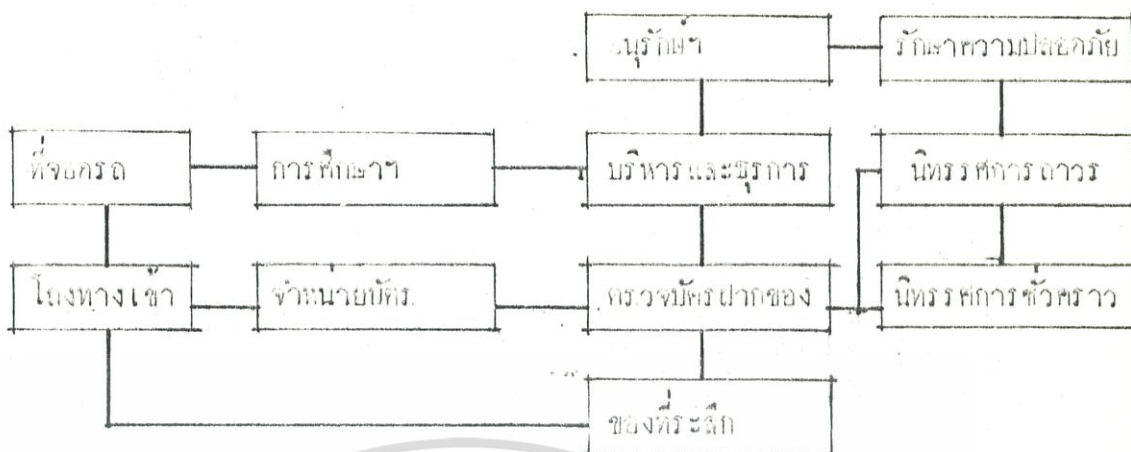
ตารางที่ 11 แสดงลำดับค่าความสำคัญขององค์ประกอบภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

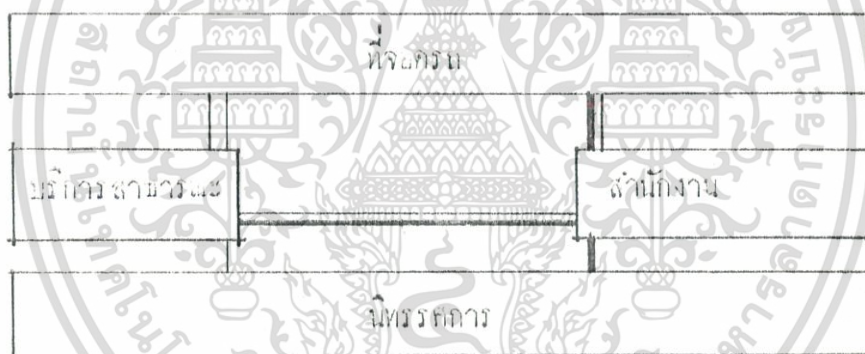

แสดงทฤษฎีของความสัมพันธ์มากที่สุด 3คะแนน
 แสดงทฤษฎีของความสัมพันธ์ปานกลาง 2คะแนน
 ตารางที่ 2 แสดงตารางที่บอกถึงความสัมพันธ์กันในแต่ละองค์ประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 แสดงการวางตำแหน่งขององค์กร ครอบคลุมทุกภาคนาที่ ไซ้สอย และความเกี่ยวข้อง

ตารางที่ 14 แล้งเส้นทางการศึกษาของผู้ไซ้สอยในองคมี ะกอบหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

เกณฑ์การพิจารณาการวิเคราะห์ความถี่ของการพื้นที่ของผู้ให้บริการ สัมพันธ์กับหน่วยงาน

- ก. อัตรากำลัง
- ข. เครื่องเรือนประกอบกิจกรรม
- ค. เครื่องเรือนที่ใช้ร่วมกัน
- ง. ประเภทของงาน
- จ. หน้าที่
- ช. พฤติกรรมที่เกิดขึ้น
- ฉ. ตำแหน่งโต๊ะ
- ช. หน่วยงานที่ติดต่อ
- ซ. ภารกิจของอาคารประเภทที่ทำการราชการ พ.ศ. 2521
- ญ. พื้นที่มาตรฐานที่มีการวิจัยแล้ว

1. ส่วนบริการสาธารณะ

1.1 โถงทางเข้า

การ คัดพื้นที่ส่วนนี้คิกจากจำนวนผู้ชมที่สมัครและนำมาเทียบกับพื้นที่ที่ไล่จากโครงการ เปรียบเทียบประเภทเดียวกัน (กึ่งพื้นที่สถานแห่งชาติพระนคร ศรี เพชรบุรี)

จำนวนผู้เข้าชมและนำมาติดต่อเฉลี่ยสูงสุด	10 คน/15 นาที
จำนวนผู้ชมเป็นหมู่คณะ (รถทัวร์) รับได้ประมาณ	1 ชุด/45 คน
ดังนั้นโถงทางเข้ารวม (10 ชุด 45)	55 คน
พื้นที่โถงทางเข้าคิก	0.64 ม ² /คน
รวมพื้นที่โถงจะใกล้เคียงกับ	35.2 ม ²

1.2 ส่วนพักผ่อน

การ คัดพื้นที่ส่วนนี้คิกคิกจาก 20% ของผู้มาใช้บริการ เป็นหมู่คณะรวมกับผู้เข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่นั่งผู้พักคอยที่มีจำนวนเท่ากัน	55 + 20 - 11
	100
เท่ากัน	11 คน
ที่นั่งผู้พักคอยอีก	1.2 ม ² /คน
เท่ากัน	13.2 ม ² /คน
1.3 ส่วนประชาสัมพันธ์ 1 คน	
เจ้าหน้าที่ 1 คน/ 4.3 ม ² เท่ากัน	4.3 ม ²
1.4 ส่วนตรวจของและฝากของ 2 คน	
เจ้าหน้าที่ 1 คน/ 4.3 ม ² เท่ากัน	8.6 ม ²
1.5 ยานพาหนะความปลอดภัย 1 คน	
เจ้าหน้าที่ 1 คน/ 0.64 ม ² เท่ากัน	0.64 ม ²
1.6 แผนป้ายโครงการขนาดเล็ก 2 บอร์ด	
บอร์ดแสดงขนาดเล็ก 1 บอร์ด/ 1.2 ม ² เท่ากัน	2.4 ม ²
รวมพื้นที่ของอาคาร	64.34 ม ²
พื้นที่ว่างเท่ากัน	100.00 ม ²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พื้นที่ส่วนบริการทั่วไป

2.1	ส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม (อาหารประเภท)	
	กำหนดให้ผู้ใช้บริการ 1 วัน เท่ากับ	280 คน (7 ชั่วโมง)
	1 ชั่วโมงเท่ากับ	280 - 30 คน
		7
	1 คนวัยประชาชนอาหาร	15 นาที
	ใน 1 ชั่วโมงแบ่งผู้ใช้บริการ ออกเป็น จะได้เท่ากับ	60 = 4 หลัก
		15
	เพราะฉะนั้น 1 หลักจะได้อผู้ใช้บริการ เท่ากับ	40 - 10 คน - 2.5 โต๊ะ
		4
	จากขนาดฐานโต๊ะขนาด 4 ที่นั่ง 1 โต๊ะ เท่ากับ	5.28 ม ²
	ดังนั้นจะ ได้พื้นที่เท่ากับ	$5.28 \times 2.5 = 13.2$ ม ²
	รวมทางสัญจร	13.2×1.36 เท่ากับ 17.16 ม ²
	ส่วนที่เหลือบริเวณอีก 40% ของส่วนบริการประชาชนอาหาร เท่ากับ	3.43 ม ²
2.2	โทรศัพท์สาธารณะ (วางโต๊ะ 1 ทางไกลอย่างละเครื่อง)	ชุด/100
	จาก 1/2 วัน มีผู้ใช้บริการ	140 คน
	จะได้เท่ากับ	1 ชุด
	โทรศัพท์ 1 ชุด ใช้พื้นที่เท่ากับ	1.28 ม ²

2.3 ตู้ม้วนเขียนขีด 1 เครื่อง / 75 คน / 1/2 วัน เท่ากับ 2 เครื่อง

1. เครื่องใช้ พื้นที่ 0.64 ม²

2. เครื่องเท่ากับ 0.64×2 เท่ากับ 1.28 ม²

2.4 ห้องน้ำ / ล้าง ใช้ 2 ห้อง ชาย, หญิง

1 ล้าง 1 ที่ปัสสาวะ 1 ล้างล้างหน้า เท่ากับ 3.32 ม²

เท่ากับ 3.32×2 เท่ากับ 6.64 ม²

2.5 ส่วนเจ้าหน้าที่รักษาที่ระลึก 1 ฐาน

ใช้พื้นที่ 1 ฐาน 1 ฐาน เท่ากับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมพื้นที่อาคาร	27.63	ม ²
พื้นที่จริงเท่ากัน	56	ม ²

3. พื้นที่สวนของบรรมาย

โครงการโถงสามารถจัดการบรรมายโดยวิทยากรนำผลได้ครึ่งละ	45	คน (รถทัวร์ 1 คัน)
กิ่งไม้ผู้ใช้ของบรรมายเท่ากัน	45	คน
พื้นที่ 1 ทรม. / คน เท่ากัน	45	ม ²
รวมทางสัญจร 20% เท่ากัน 45 * 12 เท่ากัน	57	ม ²
พื้นที่จริงเท่ากัน	42.5	ม ²

4. พื้นที่ส่วนบริหารและอาคาร

องค์ประกอบ	จำนวนห้อง	จำนวนผู้ใช้	ม ² /หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
4.1 ห้องหัวหน้าทีมที่มีหัวหน้า	1	1	20.25	20.25	วิเคราะห์
4.2 ห้องบรรณารักษ์	1	3	3.6	10.8	วิเคราะห์
พักคอย	-	3(1)	7.04	7.04	วิเคราะห์
รวม	2	7	-	38.09	-
ทางสัญจร 20%	-	-	7.01	-	-
พื้นที่ที่ของอาคาร เท่ากัน	-	-	-	45.7	ม ²
พื้นที่จริงเท่ากัน	-	-	-	56.	ม ²

5. พื้นที่ส่วนการที่เช่าและประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบ	จำนวนห้อง	จำนวนผู้ใช้	ม ² /หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
5.1 ห้องเจ้าหน้าที่	-	-	-	-	-
กันตารักษ์	1	3.1	5.02	5.02	วิเคราะห์
เจ้าหน้าที่	-	3	3.6	10.8	วิเคราะห์
พักคอย	-	3(1)	7.04	7.04	วิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารนี้ด้วย
พื้นที่จริงเท่ากัน 48 ม²

6. พื้นที่อนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ

องค์ประกอบ	จำนวนห้อง	จำนวนผู้ใช้	ม ² /หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
6.1 ห้องเจ้าหน้าที่					
ภัณฑารักษ์	1	1	5.02	5.02	วิเคราะห์
เจ้าหน้าที่	-	2	3.6	7.02	"
รวม	1	3	-	12.04	
ทางสัญจร 20%				2.4	
พื้นที่กองการ เทากับ				14.44 ม ²	
พื้นที่โครงการ				16.00 ม ²	

7. พื้นที่ส่วนการจัดแสดง

7.1 นิทรรศการถาวร

ประเภท	จำนวน	ขนาด	พื้นที่ใช้งาน	รวม	การจัดแสดง
ประวัติความเป็นมาของพระราชา					
ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พื้นที่ใช้งาน	รวม	การจัดแสดง
หุ่นจำลอง	1	1.5/1.5/1.5	10.00	10.00	โมเดล
ภาพประกอบ	4	1.00/1.00	1.20	5.80	รูปภาพ
ชุดเก้าอี้ไม้โต๊ะกลาง					
และกระถางต้นไม้	1	--	10.00	10.00	ศิลปะ
เครื่องกระเบื้อง	4	0.45/0.45/1.20	2.17	8.7	บอร์ดแสดง
ทรายการ	4	0.6/2.00/2.5	3.00	12.00	ตู้คอมพิวเตอร์
ตู้	2	0.60/2.00/2.5	3.00	6.00	ศิลปะ
				รวมพื้นที่	ตารางเมตร
				52.2	
				พื้นที่จริง	ตารางเมตร
				118.75	

7.2 ห้องรับรองจัดแสดงทะเบียนของเครื่องและสารวิทย์

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ที่ใช้งาน	รวมพ.ทั้งหมด	จัดแสดง
ภาพประกอบ	10	1.00/1.00	1.2	12	รูปภาพ
ทะเบียนของ					
เครื่อง	8	0.75/0.14/0.30	0.72	5.8	บอร์ดแสดง
ทะเบียนสารวิทย์	7	0.18/0.3	0.72	5.75	บอร์ดแสดง
เก้าอี้	2	0.50/0.50/0.8	10.00	10.00	ศิลปะ
โต๊ะ	1	0.5/0.6/0.8	10.00	10.00	ศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปะลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมพื้นที่ 32.8 ตารางเมตร
 พื้นที่โครงการ 72.5 ตารางเมตร
 1.3 ห้องพระอักษรจัดแสดงเกี่ยวกับเครื่องราชูปโภคเกี่ยวกับห้องพระอักษร

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท/ใช้งาน	รวมพ.ท/ใช้งาน	ลักษณะ จัดแสดง
เก้าอี้	1 ชุด	0.5/0.5/0.5/0.8	10.00	10.00	กึ่งเพอร์ม
โต๊ะ	1	0.8/0.55/0.75	10.00	10.00	,,
ตู้หนังสือ	3	0.45/1.00/2.00	2.17	6.52	,,
ชั้นวางของ	1	0.35/0.6/0.75	2.17	2.17	,,
แจกัน, กระจก	8	0.45/0.45/0.9	7.5	6.00	,,
		รวมพื้นที่		78.7	ตารางเมตร
		พื้นที่โครงการ		86.00	,,

1.4 โถงข้างห้องทรงพระอักษรจัดแสดงรูปนบาย

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท/ใช้งาน	รวมพ.ท/ใช้งาน	ลักษณะการจัดแสดง
รูปถ่าย 20 รูป	2 ชุด		12.00	24.00	แสดง
		รวมพื้นที่		24.00	ตารางเมตร
		พื้นที่โครงการ		31.5	,,

1.5 ห้องพระบรมมหาราชวังและโถงบรมมหาราชวังจัดแสดงเกี่ยวกับเครื่องราชูปโภคเครื่องสำริดและทองเหลือง
 เครื่องกระเบื้องเกี่ยวกับห้องพระบรมมหาราชวัง

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท/หน่วย	รวมพ.ท/ใช้งาน	ลักษณะ จัดแสดง
เตียง	1	2.00/2.20/2.5	15.75	15.75	กึ่งเพอร์ม
ตู้	3	0.5/2.5/2.00	5.00	15.00	,,
โต๊ะ, เก้าอี้	2	-	3.00	6.00	,,
ภาพเขียน	2	1.00/1.00	1.2	2.4	,,
รูปหล่อสำริด	4	0.45/0.45/0.9	0.75	2.9	,,
กระถางต้นไม้	2	0.45/0.45/0.9	0.72	1.75	บอกรักแสดง
		รวมพื้นที่		43.75	ตารางเมตร
		พื้นที่โครงการ		118.75	,,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 ห้องพระราชโอรส จัดแสดงเครื่องราชูปโภค, เครื่องสำริดและทองเหลืองและเครื่อง
กระเบื้องเกี่ยวกับห้องพระราชโอรส

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท/หน่วย	รวมพ.ท/ชิ้นงาน	ลักษณะ
เตียง	1	-	15.75	15.75	ลักษณะ จัดแสดง ศิลปะ
โต๊ะข้างเตียง	1				
เก้าอี้	1				
โต๊ะ	1				
ตะเกียงสำริด	2				
ตู้	1				
			รวมกับเตียง, ชุดเก้าอี้, โต๊ะ		
			รวมพื้นที่	25.75	ตารางเมตร
			พื้นที่โครงการ	29.75	
1.7 ห้องพระราชธิดา จัดแสดงเครื่องราชูปโภค, เครื่องสำริด ทองเหลืองและเครื่องกระเบื้อง เกี่ยวกับห้องพระราชธิดา					
ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท/หน่วย	รวมพ.ท/ชิ้นงาน	ลักษณะ
เตียง	1				ลักษณะ จัดแสดง ศิลปะ
โต๊ะข้างเตียง	1				
เก้าอี้	2				
โต๊ะ	1				
ตะเกียงทองเหลือง	2				
ตู้	1				
รูปภาพ	2				
แจกันตั้งพื้น	4				
			รวมพื้นที่	25.75	ตารางเมตร
			พื้นที่โครงการ	29.75	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 ห้องจักเสียง จักแสดงเครื่องราชูปโภค เครื่องกระเบื้อง รูปหล่อสำริด ทองเหลือง

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท.ใช้งาน	รวมพ.ท.ใช้งาน	ลักษณะ
โต๊ะ	4	—	15.75	63.00	จักแสดง ศิลปะ
โต๊ะ	2	—	24.00	48.00	,,
ตู้เทียบ	1	0.45/2.00/0.8	7.5	7.5	,,
ตู้เทียบ	3	—	7.5	22.5	,,
(จักแสดงเชิงเทียน ขนาด ตุ๊กตา แจกัน จำนวน 33 ชิ้น)					
รวมพื้นที่				171.00	ตารางเมตร
พื้นที่โครงการ				171.25	,,

1.9 ห้องพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องกระเบื้อง

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท.ใช้งาน	รวมพ.ท.	ลักษณะ
ชุดจาน, ชาม	4 ชุด	—	7.5	30.00	การแต่ง มอริกสถาน
คนโท	4	—	0.72	8.7	,,
ถาดผลไม้	4	—	0.72	8.7	,,
แก้วเหล้า	4	—	—	—	,,
รวมพื้นที่				51.6	ตารางเมตร
พื้นที่โครงการ				72.00	,,

1.10 โถงทางเดินระหว่างห้องพระตำราญ ห้องพิพิธภัณฑ์

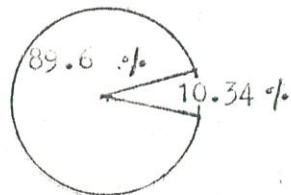
ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท.ใช้งาน	รวมพ.ท.	ลักษณะ
ตุ๊กตา	10	—	21.75	21.75	จักแสดง มอริกสถาน
โต๊ะ	4	—	21.75	0.7	,,
คนโท	4	—	—	8.7	,,
รวมพื้นที่				39.15	ตารางเมตร
พื้นที่โครงการ				48.00	,,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.11 ห้องทรงพระสำราญ จัดแสดงเกี่ยวกับเครื่องราชูปโภค เครื่องสำริด ทองเหลืองและ
เครื่องกระเบื้องเกี่ยวกับห้องพระสำราญ

ชิ้นงาน	จำนวน	ขนาด	พ.ท.ชิ้นงาน	รวมพ.ท.	ลักษณะ	
ตู้	1	0.6/0.5/2.5	9.75	9.75	คอมพิวเตอร์	
เก้าอี้	2		10.00	20.00	ทึบเพลย์	
จำหลัก	2	0.4/1.25/1.6	2.17	4.35	,,	
ตู้รับแขก		-	15.75	15.75	,,	
ตู้จำหลัก	3	0.6/2.00/1.8	7.5	22.5	,,	
เครื่องกระเบื้อง						
รูปหลัก	2		10.00	10.00	,,	
				รวมพื้นที่	82.55	ตารางเมตร
				พื้นที่โครงการ	144.00	,,
				<u>พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ</u>		
				พื้นที่แสดงนิทรรศการ	575.75	ตารางเมตร
				รวมทางเดิน 30% ของพื้นที่	172.25	,,
				พื้นที่ของอาคารรวม	748.00	,,
				พื้นที่โครงการ	642.65	,,
2.	<u>ส่วนแสดงนิทรรศการชั่วคราว</u>					
				ในการจัดนิทรรศการชั่วคราวคิด 10% ของนิทรรศการถาวร		
				พื้นที่จัดแสดงชั่วคราวเท่ากับ	74.6	ตารางเมตร
				รวมทางสัญจร 30% เท่ากับ	22.4	ตารางเมตร
					97.2	ตารางเมตร

สรุปนิทรรศการในอาคารพิพิธภัณฑ์

- พื้นที่แสดงนิทรรศการถาวร 89.6 %
- พื้นที่แสดงนิทรรศการชั่วคราว 10.34 %

(หมายเหตุ) รวมทางสัญจรแล้ว 30% เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 วัสดุงานชิ้นนี้ส่วนหนึ่งยังไม่มีตัวตน คือ 10% ของส่วนแสดงทั้งหมด ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีสิทธิ์เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องขออนุญาตส่งงานไปยังเอกสารทุกครั้งที่จะนำไปใช้
 ทร.ม.

บทที่ 6

การออกแบบ

6.1 แนวทางการออกแบบ

แนวทางการออกแบบตกแต่งภายในพระราชวังพระรามราชนิเวศน์สามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

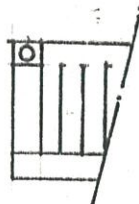
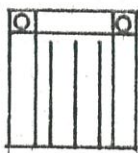
6.1.1 ส่วนบริการสาธารณะ

ก. โถงทางเข้า เน้นความเป็นทางเข้าหลักโดยการนำการออกแบบการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ให้สัมพันธ์กับแนวแกนของตัวอาคารเดิม รูปแบบการออกแบบครุภัณฑ์ ออกแบบโดยการประยุกต์ใช้รูปทรง, วัสดุ ภายในตัวอาคารพระราชวังพระรามราชนิเวศน์

ข. ร้านขายของที่ระลึกและเครื่องคัม แนวทางการออกแบบของส่วนนี้มีการแบ่งระหว่างร้านขายของที่ระลึกและเครื่องคัมที่มีสองส่วนแต่อยู่ภายในห้องเดียวกัน โดยใช้ ครุภัณฑ์ เป็นตัวเน้นในการแบ่งการออกแบบ รูปทรงใช้การประยุกต์ รูปทรงภายในตัวอาคารพระราชวังพระรามราชนิเวศน์ สำหรับบรรยากาศในการออกแบบนั้นเน้นความกลมกลืนกับตัวอาคารโดยการใช้สีสรรให้ใกล้เคียงกัน ลักษณะการประยุกต์ใช้ เช่น

หน้าตู้

ผนังโถงทางเดิน

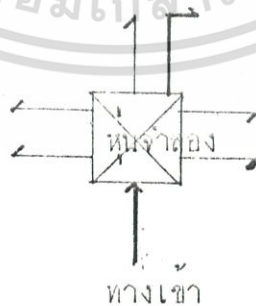
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ลิขสิทธิ์และห้ามนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำไปดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.2 ส่วนสำนักงาน ได้แก่ ส่วนบริหารและธุรการ, ส่วนการศึกษาและ
 ประชาสัมพันธ์, ส่วนอนุรักษ์และทะเบียนวัตถุ ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ แนวทางการออกแบบ
 เน้นประโยชน์ใช้สอยในการติดต่อสัมพันธ์เป็นหลัก เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่อง
 ตัว การออกแบบ ภูมิทัศน์ สำนักงานนำเอาหน้าตาของสิ่งแสดง เช่น ตู้, โต๊ะ
 มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ เพื่อให้เกิดภาพพจน์และบรรยากาศความกลมกลืนระหว่าง
 อาคารกับเฟอร์นิเจอร์ใหม่ บรรยากาศโดยรวมเป็นการผสมระหว่างบรรยากาศเดิม
 กับบรรยากาศใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้สึกไม่ เกรียกับการทำงาน

6.1.3 ส่วนนิทรรศการถาวร

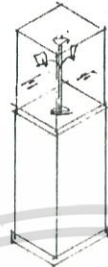
ก. ห้องเสวยชั้นล่าง จัดแสดงเป็นส่วนประวัติความเป็นมาของพระ
 ราชวงศ์ แนวความคิดในการ ออกแบบ การออกแบบห้องนี้ต้องการให้ทราบถึงประวัติ
 ความเป็นมาโดยทั่วไปของพระ ราชวงศ์ การออกแบบจึงมีการนำ เทคนิคการกลุ่มมาใช้
 เพื่อให้เกิดการเข้าใจ การจัดวาง ภูมิทัศน์ ใช้หุ่นจำลองของตัวอาคารพระราชวัง
 เป็นตัวหลักแล้วกระจายไปยังทุกเทคนิคทั้งสองข้าง

ข. ห้องรับรอง 3 ใช้จัดแสดงภายในเป็นห้องตะเกียง เช่น ตะเกียง
 โป๊ะที่ฐานเป็นรูปกลีบบัว ตะเกียงน้ำมัน ตะเกียงทองเหลือง เป็นต้น แนวความคิด
 ในการ ออกแบบต้องการให้เห็นและทราบถึงลักษณะเด่นต่าง ๆ ของตะเกียงแต่ละชนิด ออก

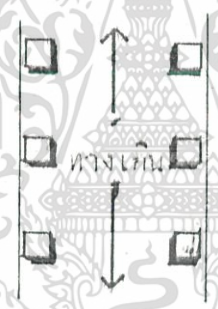
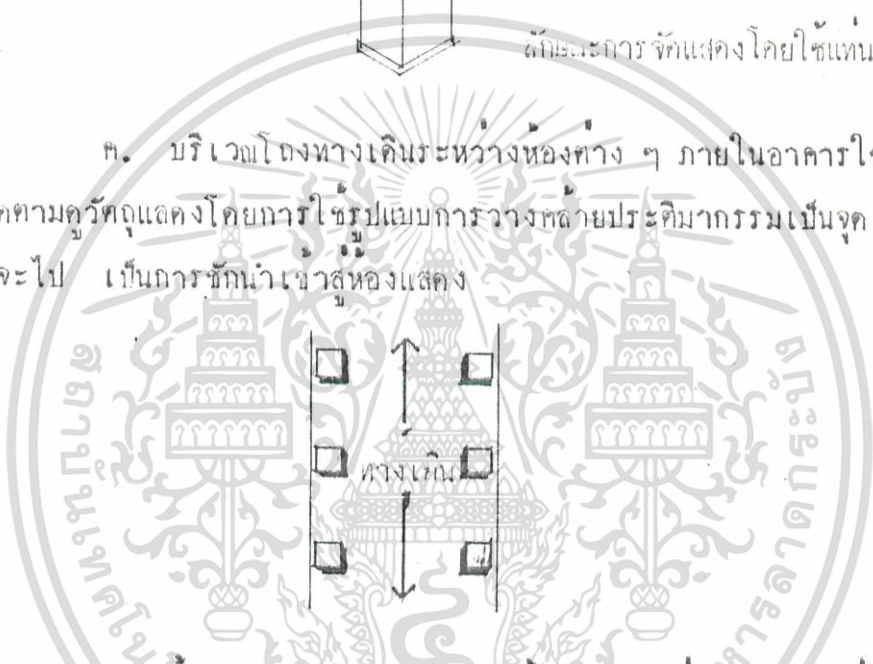
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบโดยการไขว้รูปกัณฑ์ตติยวง 3 คำน ในกรณีที่อยู่ชัดเจน และออกแบบโดย
การตติยวงรอบคำนในกรณีที่เป็นลอยตัว การจัดบรรยากาศพยายามให้ห้องอยู่ในบรร-
ยากาศส่ว ๆ ไขว้รูปกัณฑ์สองเฉพาะจุดเพื่อให้เกิดความเด่นแก่วัตถุแสดง

ลักษณะการจัดแสดงโดยใช้แทนแสดง

ค. บริเวณโถงทางเดินระหว่างห้องต่าง ๆ ภายในอาคารใช้หลักการ
ชวนให้ติดตามวัตถุแสดงโดยการไขว้รูปแบบการวางหลายประติมากรรมเป็นจุด ๆ ไปจน
ถึงห้องที่จะไป เป็นการชักนำเข้าสู่ห้องแสดง

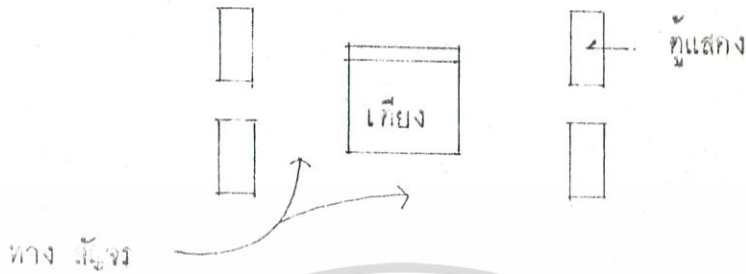

ง. ห้องทรงพระอักษร ชั้นบนใช้จัดแสดงเครื่องราชูปโภคต่าง ๆ ที่
เกี่ยวกับห้องทรงพระอักษร การจัดแสดงเนื่องจากวัตถุแสดงที่จะจัดแสดงมีเพียงบางส่วน
เท่านั้นที่เกี่ยวกับห้องทรงพระอักษรเดิม การจัดบรรยากาศต่าง ๆ ภายในห้องจึงมีขีด
จำกัดในการจัดแสดง แนวความคิดในการออกแบบ จัดแสดงบางส่วนตามสภาพความเป็นจริง
เช่น บริเวณโต๊ะทำงานของรัชกาลที่ 5 วัตถุแสดงอื่น ๆ เช่น รูปภาพ, ปากกา, ที่ใส่
น้ำหมึกโลหะ เป็นต้น จัดแสดงในลักษณะ ใช้แทนแสดง

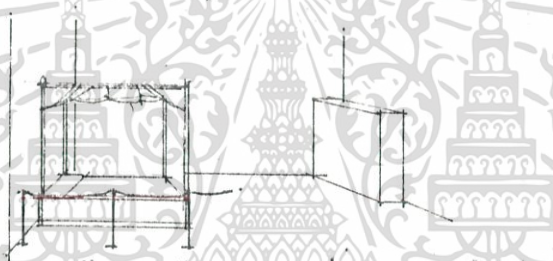
จ. ห้องบรรทมรัชกาลที่ 6 ใช้จัดแสดงเครื่องราชูปโภค, รูปหล่อสำริด
และทองเหลือง, เครื่องกระเบื้องที่เกี่ยวข้องกับห้อง แนวคิดในการออกแบบ ออกแบบโดย
การจัดให้อยู่ภายในบรรยากาศเดิมมากที่สุด ภายในเครื่องราชูปโภคประเภทที่ ใต้จักของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุกแห่ง (สิ่งแสดง) ประเภทรูปหล่อสำริดหรือทองเหลือง หรือเครื่องกระเบื้อง ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้เป็นตัวเสริมสร้างซึ่งกันและกันด้วย

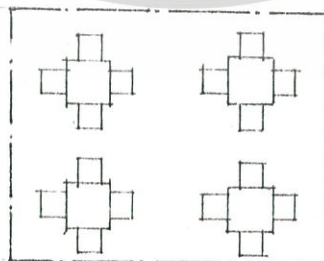

จ. ห้องบรรทมของพระราชินีและห้องบรรทมของพระราชโอรสและพระราชธิดา จัดแสดงตามสภาพเดิมโดยมีการออกแบบ เพื่อป้องกันการสัมผัสจากผู้ชม การจัดห้องนี้ต้องคำนึงถึงระบบทางสัญจรด้วยโดยการให้ตัวกันเป็นตัวกั้นเขต

การใช้ เชือกคล้องจากจุดหนึ่ง ไปยังจุดหนึ่ง เพื่อ เป็นการกำหนดพื้นที่และทางสัญจร

ช. ห้องจัดเลี้ยง ๑ ใช้จัดแสดงเป็นชุดมีประธานอาหารเป็นชุด ๆ แนวความคิดในการ ออกแบบจัดแสดงในลักษณะเป็นวง ในบรรยากาศการรับประทานอาหารโดยการ จัดวาง ครุภัณฑ์ เป็นชุด ๆ ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แจกัน, จาน, ช้อน เป็นต้น เป็นองค์ประกอบ และเป็นสิ่งแสดงภายในตัวด้วย

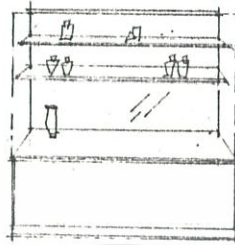
การจัดวางครุภัณฑ์

แนวกันเพื่อป้องกันเกาะจับของผู้ชม

ข. ห้องจัดเลี้ยง 2 (ห้องเล็ก) ใช้จัดแสดงเครื่องกระเบื้อง เช่น ภาชนะ, แจกัน, เครื่องสุขภัณฑ์ต่าง ๆ แนวความคิดในการออกแบบจัดแสดงเป็นชุด ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามลำดับหมวดหมู่ รูปแบบการจัดแสดงเป็นลักษณะ การจัดแสดงให้ความรู้ เน้นตัววัตถุ
แสดงโดยสปอร์ตไลท์ เพื่อให้เห็นรายละเอียดต่าง ๆ ของสิ่งแสดงได้ชัดเจน

การจัดแสดงโดยใช้ตู้เปิดบานเดียว

6.1.4 นิทรรศการชั่วคราว แนวความคิดในการออกแบบ ครุภัณฑ์ ห้องนี้ เนื่อง
จากมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันตลอดเวลา การออกแบบ ครุภัณฑ์ จึงต้องเป็นระบบ
ถอดประกอบ เพื่อประโยชน์ในการจัดแสดงและขนย้ายเป็นการถอดประกอบได้ง่าย

6.2 ผลงานการออกแบบ

ผลงานการออกแบบนี้สามารถสรุปเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ในการออกแบบได้โดย
แสดงผลงานเป็นภาพฉายได้ดังนี้

INTRODUCTION 1

วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ... (text continues)

ขอบเขต

1. ศึกษาเกี่ยวกับ... (text continues)

2. ศึกษาเกี่ยวกับ... (text continues)

ประโยชน์

1. เพื่อใช้เป็น... (text continues)

2. เพื่อใช้เป็น... (text continues)

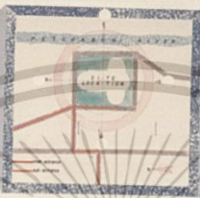

SITE LOCATION 2

ที่ตั้ง

พื้นที่ศึกษาตั้งอยู่... (text continues)

ผังบริเวณ

พื้นที่ศึกษาประกอบด้วย... (text continues)

สภาพแวดล้อม

พื้นที่ศึกษาอยู่ติดกับ... (text continues)

รูปที่ 11 แสดงชั้นคอนกรีตชอกแบบ

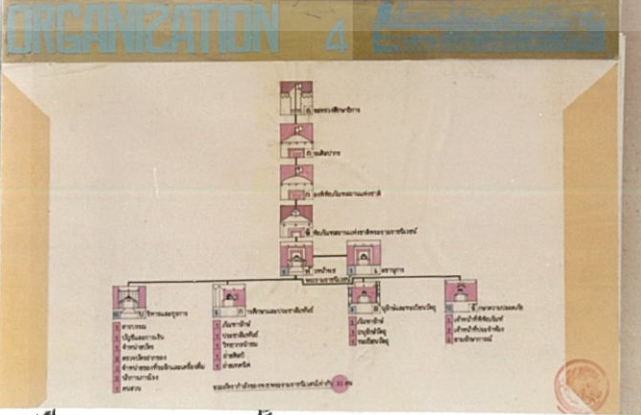

รายละเอียด

1. ใช้คอนกรีต... (text continues)

2. ใช้เหล็กเส้น... (text continues)

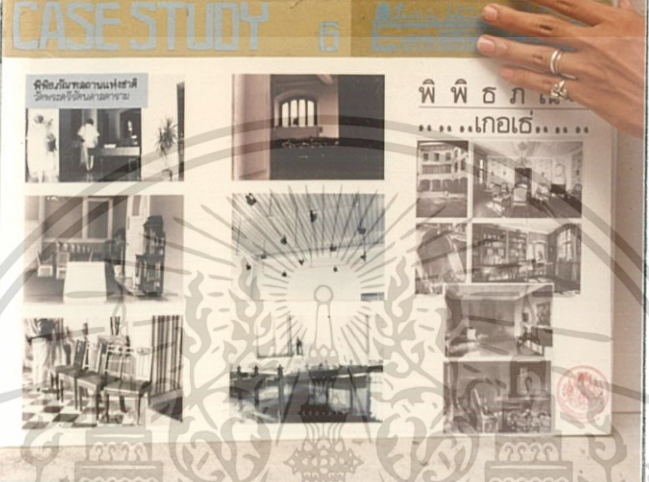
ORGANIZATION 4

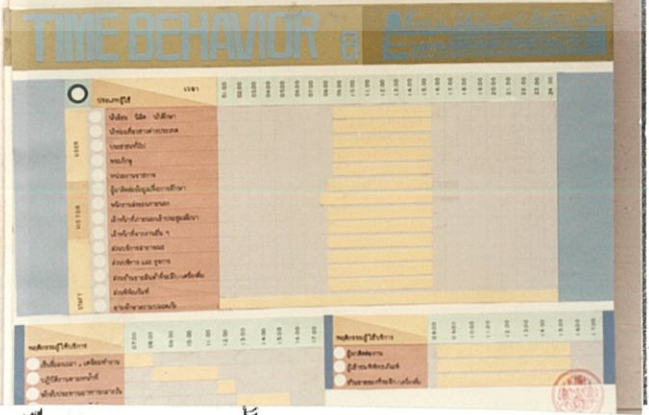
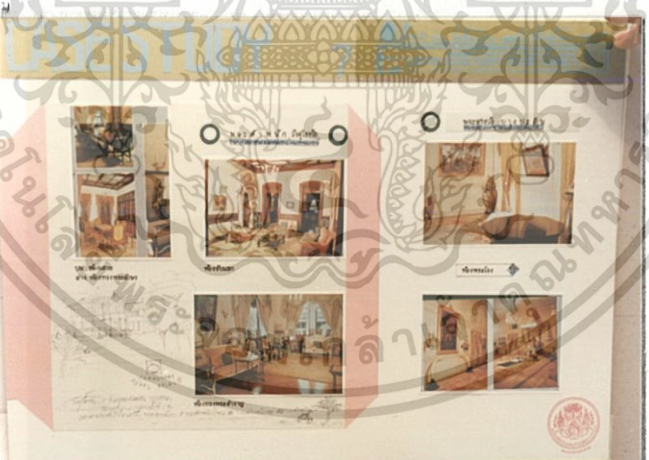
```

graph TD
    A[ประธานกรรมการ] --> B[รองประธานกรรมการ]
    A --> C[ผู้อำนวยการ]
    B --> D[รองผู้อำนวยการ]
    C --> E[ผู้อำนวยการฝ่าย]
    C --> F[ผู้อำนวยการฝ่าย]
    C --> G[ผู้อำนวยการฝ่าย]
    C --> H[ผู้อำนวยการฝ่าย]
    
```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

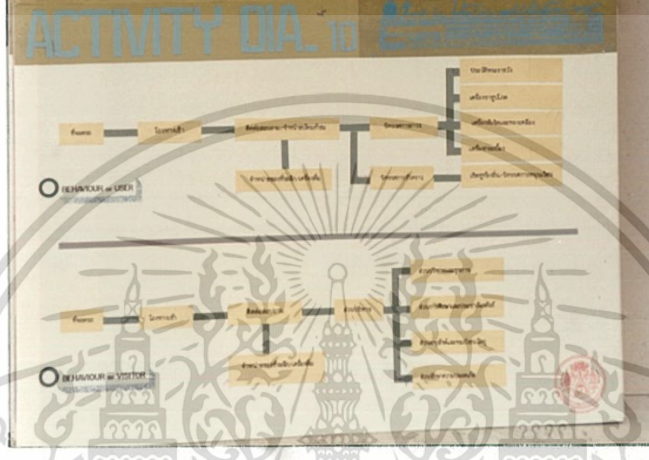
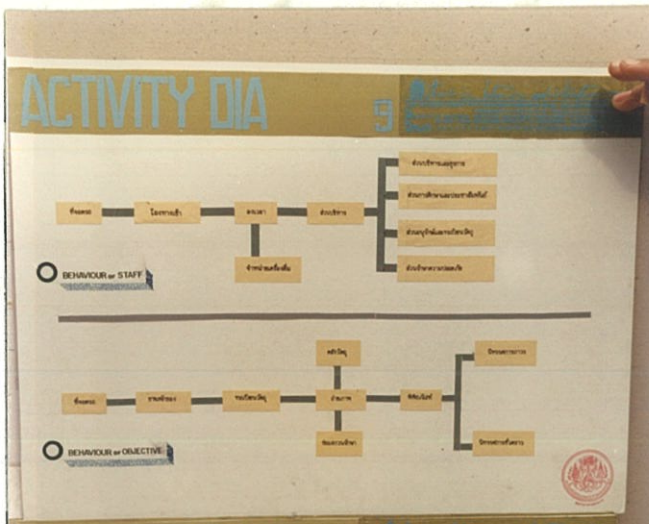

รูปที่ 13 แสดงชั้นคอนกรีตของแบบ

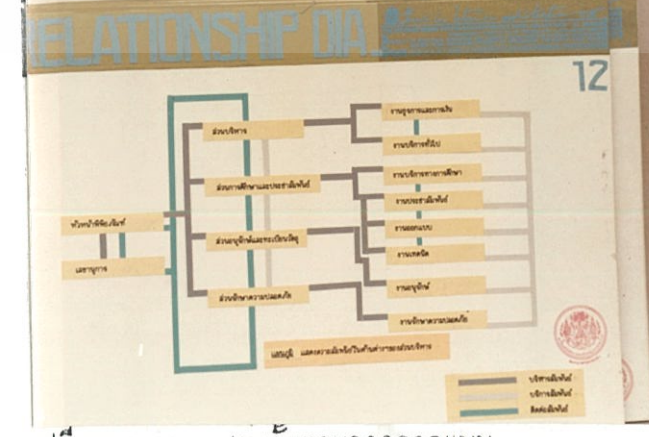

รูปที่ 14 แสดงชั้นคอนกรีตของแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

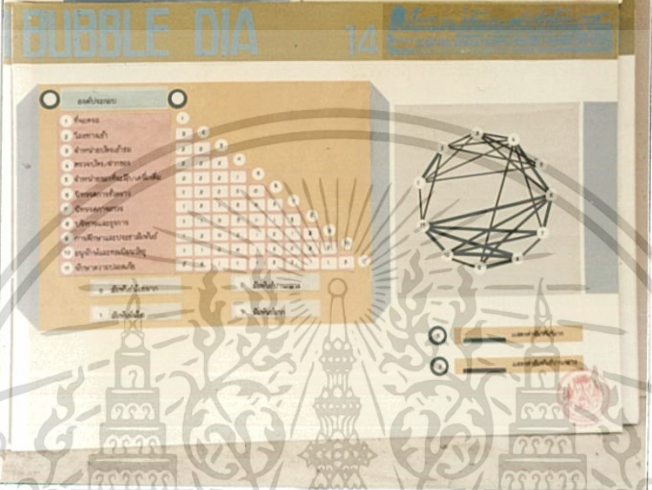
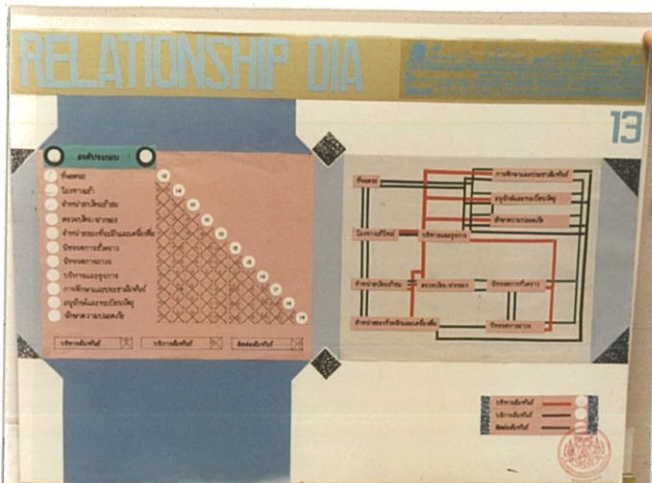

รูปที่ 15 แสดงขั้นตอนการ ออกแบบ

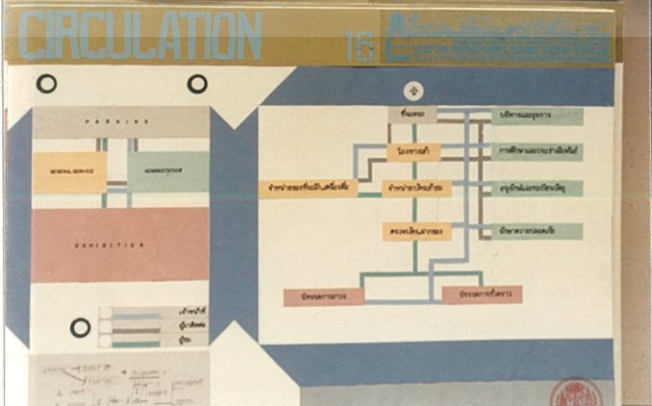
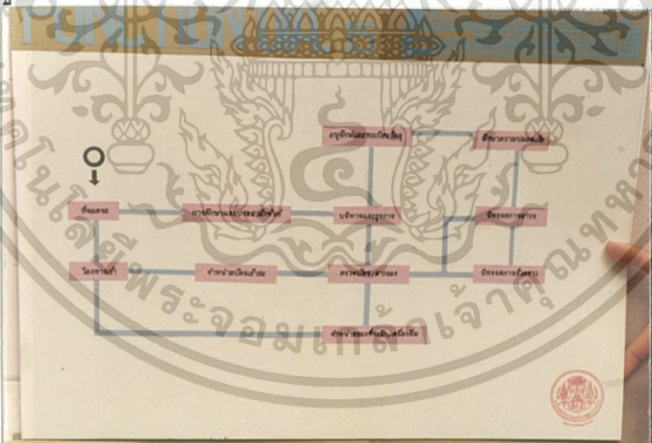

รูปที่ 16 แสดงขั้นตอนการ ออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 17 แสดงขั้นตอนการออกแบบ

รูปที่ 18 แสดงขั้นตอนการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 21 แสดงขั้นตอนการออกแบบ

รูปที่ 22 แสดงขั้นตอนการออกแบบ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบสำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 23 แสดงหุ่นจำลองของส่วนบ้านจำหน่ายของที่ระลึกและเครื่องคัม

รูปที่ 24 แสดงหุ่นจำลองของส่วนบ้านจำหน่ายของที่ระลึกและเครื่องคัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

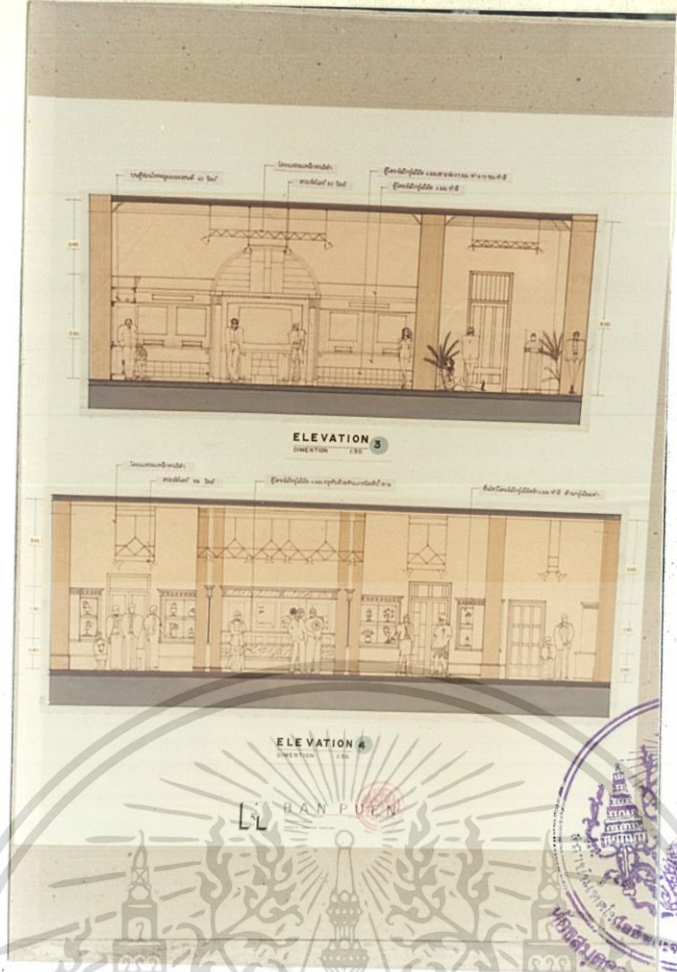

รูปที่ 25 แสดงรูปปั้นทองทรงพระสักรามุและราชชายของทีระดักและเครื่องดิม

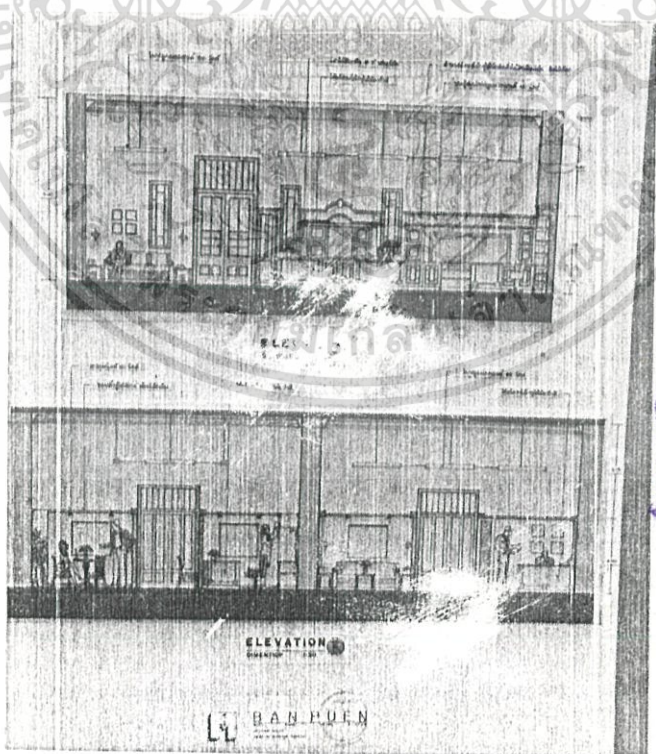
รูปที่ 26 แสดงรูปปั้นทองจั้เลี้ยงและห้องทะเกียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

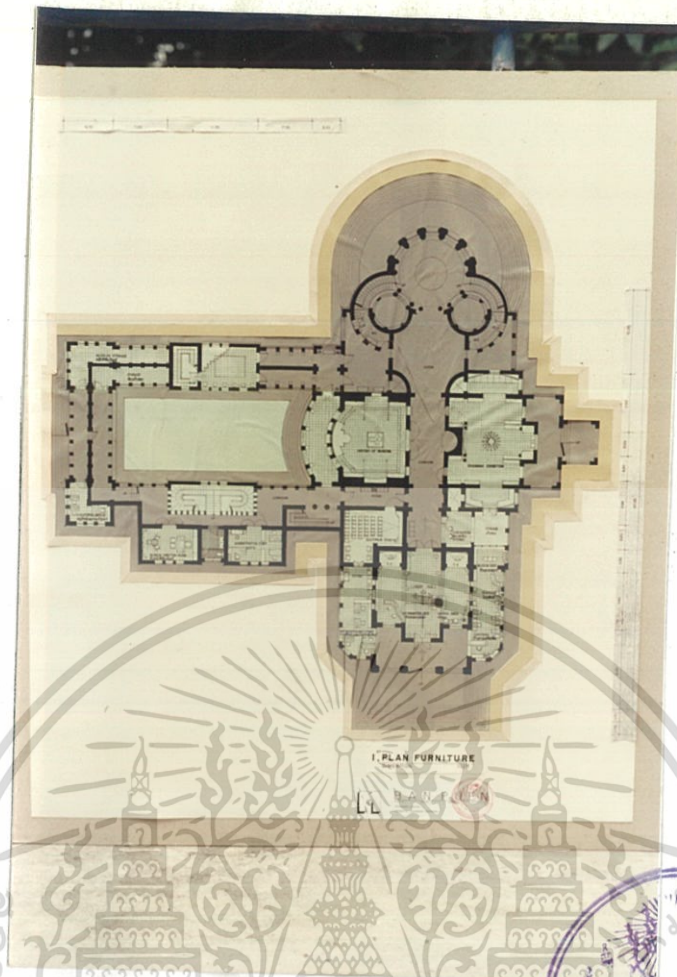
รูปที่ 27 แสดงรูปกานส่วนพระวิศิษฐานราชวังและส่วนนัทรศการชัวคราว

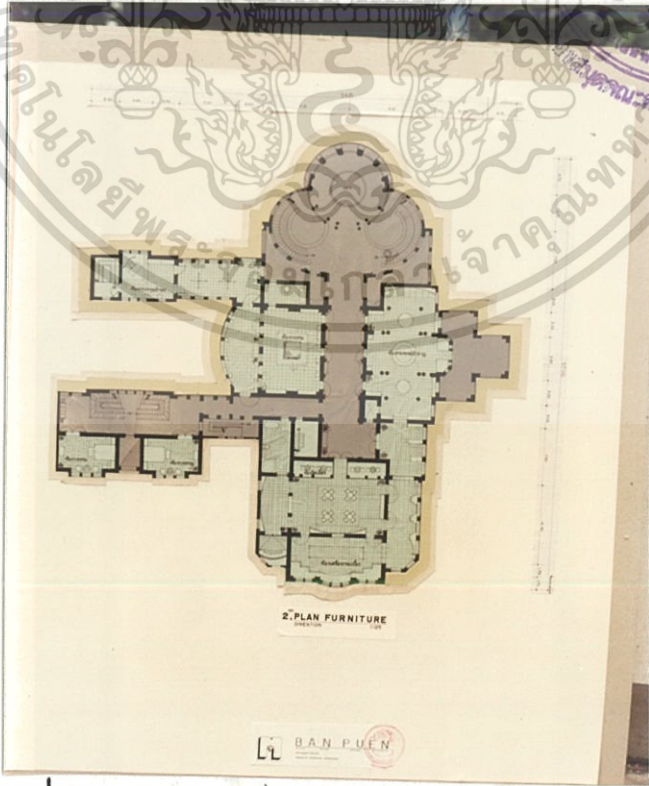
รูปที่ 28 รูปกานส่วนสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 29 แสงแปลนชั้นล่าง

รูปที่ 30 แสงแปลนชั้นบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 31 แสดงทัศนียภาพร้านอาหารและเครื่องกั้น

รูปที่ 32 แสดงทัศนียภาพโถงเท้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

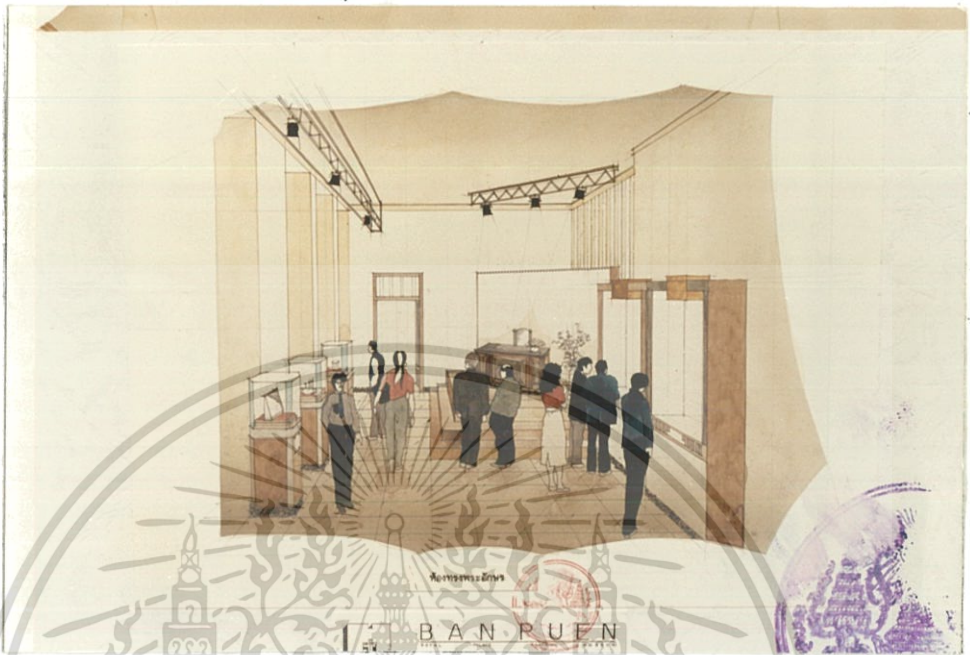
รูปที่ 33 แสดงทัศนียภาพนครสวรรค์

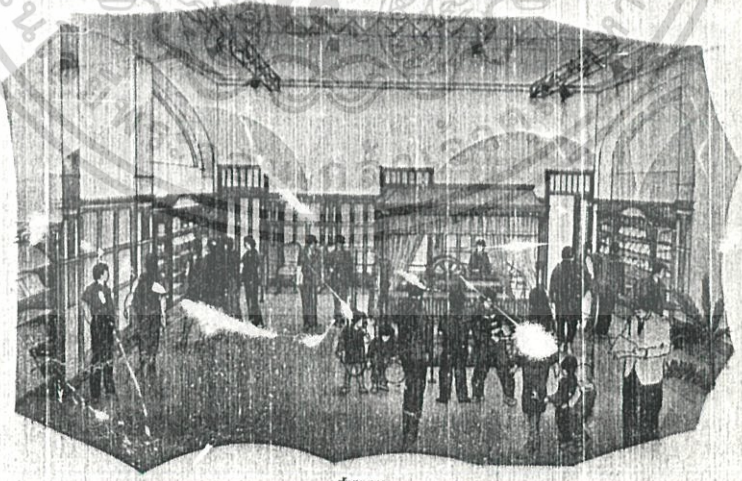
รูปที่ 34 แสดงทัศนียภาพห้องประจักษ์ศิลปาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

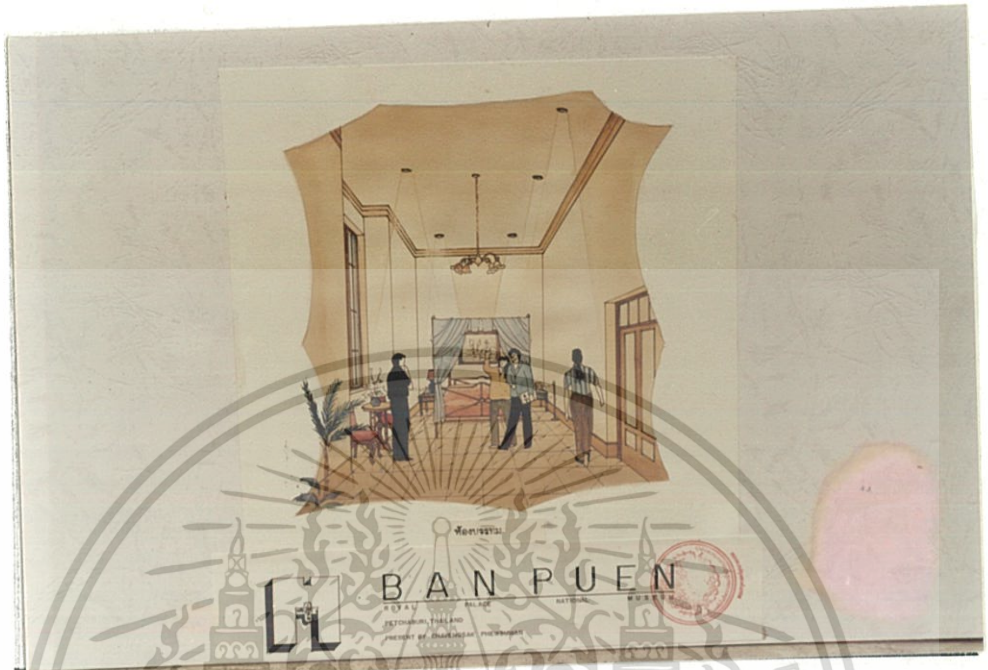
รูปที่ 35 แสดงทัศนียภาพห้องทรงพระอักษร

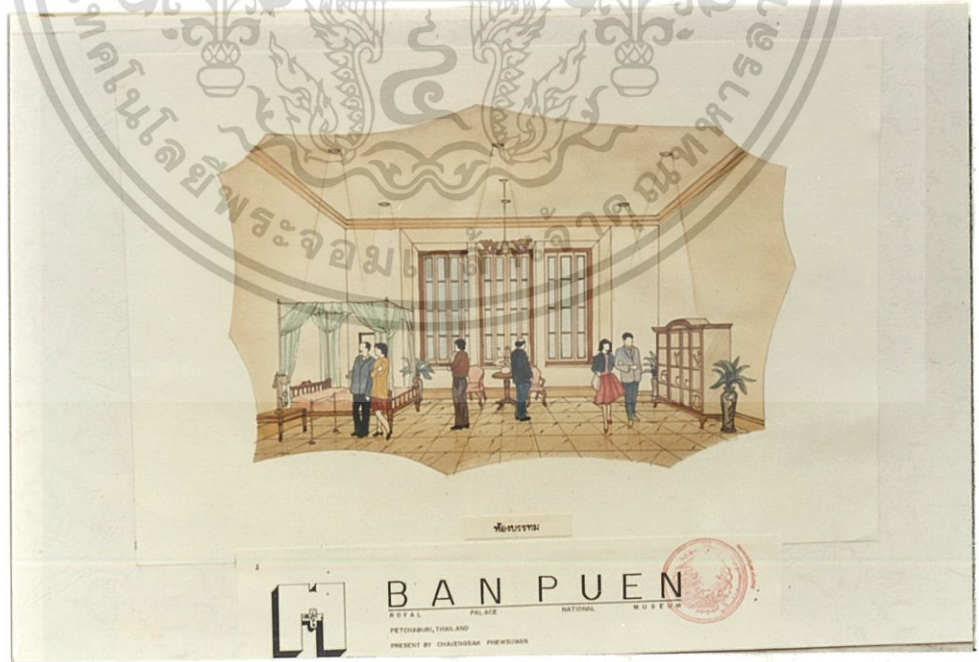
รูปที่ 36 แสดงทัศนียภาพห้องบรรณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

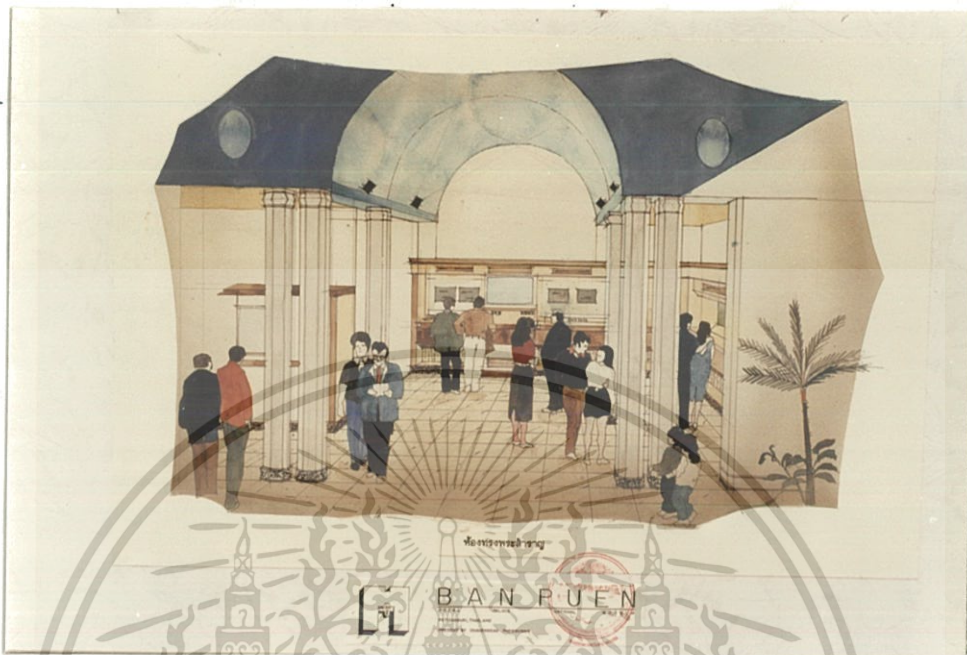

รูปที่ 37 แกล้งทัศนียภาพห้องบรรทม

รูปที่ 38 แกล้งทัศนียภาพห้องบรรทม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 39 แสดงทัศนียภาพห้องทรงพระดำรัส

รูปที่ 40 แสดงทัศนียภาพห้องจัดเลี้ยง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทำให้ได้รับความรู้และความเข้าใจเพื่อทำการออกแบบตกแต่งภายในได้ ซึ่งในการออกแบบนี้จะต้องตอบสนองให้แก่ผู้ใช้อาคารมากที่สุด

การออกแบบการจัดแสง ได้กำหนดความการจัดที่บริเวณพื้นที่ และนำเอาระบบโสตทัศนอุปกรณ์มาช่วย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ในการจัดนิทรรศการสามารถสรุปได้ดังนี้

ส่วนบริการสาธารณะ

ก. ส่วนโถงทางเข้าและส่วนบริการสาธารณะ ปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนโถงทางเข้า เดิมอยู่ที่คอกับริมแม่น้ำเพชรบุรี ไม่สะดวกในการติดต่อผู้ชม จึงได้กำหนดโถงทางเข้าใหม่ขึ้น จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ต่าง ๆ จึงเกิดปัญหาขึ้นในลักษณะการหาข้อมูลต่าง ๆ มาสนับสนุนได้จาก ส่วนบริการสาธารณะ ได้แก่ ส่วนจำหน่ายเครื่องดื่มและของที่ระลึก ปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากสถานที่ของห้องที่กำหนดให้แคบและเป็นแนวยาว ปัญหาที่เกิดเกิดจากการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ต้องจัดตามแนวยาวและต้องแบ่งส่วนระหว่างส่วนจำหน่ายเครื่องดื่มและของที่ระลึก

ข. ส่วนสำนักงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนนี้คือ

1. เนื่องจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของส่วนสำนักงานมีมากจึงมีลักษณะของบางห้องที่ใช้ร่วมกัน เช่น ห้องประชุมของพนักงานใช้ร่วมกับห้องบรรยาย

2. ปัญหาจากการทางเข้าและนั่งของตัวอาคาร ทางเข้ามีหลายทาง ฝั่งอาคาร เป็นแนวยาวเกิดปัญหาด้านทางเข้าและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน สำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาค้านทางเข้าแก้ไขโดยการให้มีทางเข้าออกเหลือเพียงทางเดียวจากสี่ทางเข้า สำหรับพนักงานเพื่อสะดวกในการตรวจเช็คการเข้าออก ส่วนปัญหาค้านความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ได้จัดวางส่วนที่สำคัญกับส่วนต่าง ๆ ให้ใกล้ชิดและสัมพันธ์กันมากที่สุด

ส่วนนิทรรศการถาวร ปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนนี้คือ

1. วัตถุแสดงต่าง ๆ มีน้อยโดยส่วนมากจะเป็นของประดับตกแต่งมากกว่า เพอร์นิเจอร์หลัก เช่น ห้องทรงพระสำราญขาดสิ่งแสดงหลักได้แก่ เก้าอี้, โซฟา, โต๊ะข้าง เป็นต้น โดยวัตถุแสดงที่พบเกี่ยวกับห้องนี้เป็นเครื่องประดับตกแต่ง เช่น แจกัน, โคมไฟ มากกว่าการจัดบรรยากาศต่าง ๆ ภายในห้องจึงต้องใช้เทคนิคการจัดแสดงแบบไดอะโอรามาทดแทนจึงทำให้ห้องขาดบรรยากาศไปมาก
2. สิ่งแสดงจำพวกเครื่องประดับตกแต่ง เช่น ตะเกียง, แจกัน, โคมไฟ เพื่อป้องกันการสูญหายของสิ่งแสดงจึงจำเป็นต้องใช้ตู้โชว์ เพราะทุกชิ้นหาได้ยากและมีอัตราการชำรุดสูญหายได้ง่าย จึงได้ออกแบบตู้แสดงเพื่อป้องกันสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ โดยได้ออกแบบให้เข้ากับสภาพของห้องมากที่สุด โดยใช้รูปแบบอาคารเป็นตัวประยุกต์ในการออกแบบเพอร์นิเจอร์
3. เนื่องจากตัวอาคารเป็นโถงทางเดินยาว จึงจัดให้มีที่นั่งพักและมีตัวประติมากรรมเป็นตัวนำและบังคับให้ผู้ชมเดินตาม
4. ปัญหาจากการล่าคืบเนื้อหาเพื่อการชมการแสดงเป็นไปตามล่าหับในบางส่วนจึงต้องมีการติดตามของประตู หรือมีฉากกั้นเพื่อบังคับทิศทางในการเข้าชม

นิทรรศการชั่วคราว ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ เกิดจากการจัดแสดงต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงการจัดแสดงทุก 1-2 เดือน จึงต้องมีการหาค่าเฉลี่ยจากมาตรฐานขนาดสัดส่วนของเพอร์นิเจอร์ เพื่อนำมาออกแบบขนาดของเพอร์นิเจอร์

ส่วนปัญหาจากการทำวิทยานิพนธ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การหาข้อมูลของสิ่งแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งนี้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ใช้ในการจัดแสดงเป็นไปอย่างลำบากและล่าช้า เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างหาได้ยากและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนมากการจัดกระจายไม่สะดวกในการจัดแบ่งกลุ่มเพื่อจัดแสดง

๒. เนื่องจากข้อมูลที่ไ้มาเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ส่วนมาเป็นข้อความ เป็นรูปภาพโดยส่วนน้อย การตีความจึงเป็นไปได้อย่างลำบาก บางครั้งต้องใช้การเปรียบเทียบจากพระราชวังไกลเคียง เช่น พระนครคีรี จึงทำให้การจัดกาแสดงเป็นไปได้อย่างลำบาก จึงทำให้ผลงานออกมาไม่ค่อยสมบูรณ์นัก แต่อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนการทำงานต่างก็เป็นที่กำหนดที่ตั้งไว้

๗.๒ ข้อเสนอแนะ

๑. ในการออกแบบตกแต่งภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระรามราชนิเวศน์ในเรื่องการจัดแสดง เนื่องจากสิ่งแสดงที่ใช้ในการจัดแสดงครั้งนี้เป็นทั้งของรัชกาลที่ ๕ รัชกาลที่ ๖ การ จัดแสดงบางห้องสิ่งแสดงมีไม่เข้าด้วยกัน สิ่งแสดงบางอย่างมีมาก บางอย่างมีน้อย ฉะนั้นก่อนการจัดแสดงควรศึกษาและร่วมกันเรื่องวาง ให่ที่เสียก่อน

๒. เกี่ยวกับทิวอาคาร ในการจัดออกแบบตกแต่งภายในเนื่องจากเป็นอาคารเก่าที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ ฉะนั้นในการออกแบบตกแต่งภายในแต่ละหุ้ควรมีการ ศึกษาทิวอาคารให้เก็นชัด เพื่อไม่ไห้ลบบังความงามของทิวอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- นิคม มุสิกคามะ วิชาการพิพิธภัณฑ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานไทยวัฒนาพานิช, 2521
- บัณฑิต จุลาสัย โฮเทลหัวหินแห่งสยามประเทศ.
ภาพพิมพ์: สำนักพิมพ์หมึกจีน, 2530
- อรศิริ ปาณินท์ ที่ว่างทางสถาปัตยกรรม
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2522
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี พระราชวังในจังหวัดเพชรบุรี
กรุงเทพมหานคร: สยามการพิมพ์, 2529
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
กรุงเทพมหานคร: กรุงสยามการพิมพ์, 2529
- เดชา ประกิจวิจิตร พิพิธภัณฑศิลป์วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียง
เหนือขอนแก่น วิทยาลัยศิลปวิทยากร สาขาสถา-
ปัตยกรรมภายใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ
วิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง, 2529
- วชิรินทร์ ไชยวุฒิ ศูนย์ท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำอำเภอเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย วิทยาลัยศิลปวิทยากร สาขาสถา-
ปัตยกรรมภายใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิท-
ยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้